



Research
Council of
Lithuania

Palyginamojo
ekspertinio universitetų ir
mokslinių tyrimų institutų
vykdomos mokslinių
tyrimų ir eksperimentinės
plėtros veiklos vertinimo
ataskaita
vertinamųjų vienetų
grupei VV_GR_S_3

Vilnius 2023



2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Dėl vertimo

Šis dokumentas buvo išverstas iš originalo kalbos, anglų, naudojant mašininio vertimo programą. Dėl mašininio vertimo pobūdžio, vertimas gali būti netikslus ar turėti klaidų. Jis skirtas tik informaciniams tikslams. Kilus bet kokiems neatitikimams ar abejonėms, prašome remtis originaliu dokumentu [anglų kalba](#).

Vertinimo ataskaita
Vertinamųjų vienetų grupės ataskaita
VV_GR_S_3

Turinys

| | |
|--|----|
| Terminai ir santrumpos | 3 |
| 1. ĮVADAS | 4 |
| 1.1. Palyginamojo ekspertinio vertinimo paskirtis, taikymo sritis ir tikslai..... | 4 |
| 1.2. Palyginamojo ekspertinio vertinimo organizavimas ir vertinimo kriterijai..... | 4 |
| 1.3. VV_GR_S_3 vertinamųjų vienetų grupės ekspertų komisija | 6 |
| 1.4. VV_GR_S_3 grupės vertinamųjų vienetų vertinimo organizavimas | 7 |
| 2. VERTINIMO ATASKAITOS | 8 |
| 2.1. KU_SvSOC vertinamasis vienetas..... | 8 |
| 2.2. KTU_Socio vertinamasis vienetas | 16 |
| 2.3. VU_Edu vertinamasis vienetas..... | 24 |
| 2.4. VU_SP vertinamasis vienetas | 27 |
| 2.5. VDU_EDU vertinamasis vienetas | 32 |
| 2.6. VDU_SOC_PSI vertinamasis vienetas..... | 36 |
| 2.7. LSMC_LSMC vertinamasis vienetas | 41 |
| 2.8. SM LSU vertinamasis vienetas | 48 |
| 3. IŠVADOS | 54 |

Terminai ir santrumpos

PEV - MTEP veiklos palyginamasis ekspertinis vertinimas

VDDA - visos darbo dienos atitikmuo (ar ekvivalentas)

Institucijos - Lietuvos valstybiniai ir nevalstybiniai universitetai ir mokslinių tyrimų institutai

LMT - Lietuvos mokslo taryba

MTEP - moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra

VV; vienetas - vertinamasis vienetas

Mokslo sritys:

S - socialiniai mokslai; **M** - Medicinos ir sveikatos mokslai

Universitetai:

KTU - Kauno technologijos universitetas

KU - Klaipėdos universitetas

LSU - Lietuvos sporto universitetas

VDU - Vytauto Didžiojo universitetas

VU - Vilniaus universitetas

Mokslinių tyrimų institutas:

LSMC - Lietuvos socialinių mokslų centras

VDDA¹ - tam tikros grupės darbuotojų per metus dirbtų darbo valandų skaičius, padalytas iš socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyto darbo valandų skaičiaus per 12 tų metų mėnesių (esant 5 darbo dienų savaitei). <...> VDDA vienetas - žmogus per metus.

MVDDA¹ - mokslininkų visos darbo dienos atitikmuo yra dėstytojų, turinčių mokslo laipsnį, visos darbo dienos atitikmens, padalinto iš 3, ir mokslo darbuotojų ir kitų tyrėjų, turinčių mokslo laipsnį, visos darbo dienos atitikmens suma.

¹ *Universitetų ir mokslinių tyrimų institutų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros veiklos palyginamojo ekspertinio vertinimo aprašas, patvirtintas švietimo, mokslo ir sporto ministro 2021 m. rugsėjo 2 d. įsakymu Nr. V-1593*

1. ĮVADAS

1.1. Palyginamojo ekspertinio vertinimo paskirtis, taikymo sritis ir tikslai

Lietuvos universitetų ir mokslinių tyrimų institutų vykdomos mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros veiklos palyginamąjį ekspertinį vertinimą (toliau - PEV) 2023 m. atliko Lietuvos mokslo taryba (toliau - LMT), vadovaudamasi *Palyginamojo ekspertinio universitetų ir mokslinių tyrimų institutų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros vertinimo aprašu*, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu Nr. V-1593, 2021 m. rugsėjo 2 d. (toliau - Aprašas), *Palyginamojo ekspertinio universitetų ir mokslinių tyrimų institutų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros vertinimo procedūrų reglamentu*, patvirtintu LMT pirmininko 2022 m. rugpjūčio 8 d. įsakymu Nr. V-486 (toliau - Reglamentas), ir kitais susijusiais teisės aktais.

PEV tikslas - pateikti Lietuvos universitetų ir mokslinių tyrimų institutų (toliau - Institucijos) mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros (toliau - MTEP) veiklos rezultatų, socialinio ir ekonominio poveikio bei plėtros potencialo vaizdą pagal jų vykdomą MTEP veiklą 2018-2022 m. laikotarpiu.

PEV taikymo sritis apima tiek valstybines, tiek nevalstybines institucijas, veikiančias Lietuvoje. 2023 m. PEV dalyvavo visi valstybiniai universitetai (iš viso - vienuolika) ir visi valstybiniai mokslinių tyrimų institutai (taip pat, vienuolika), keturi nevalstybiniai universitetai ir du nevalstybiniai mokslinių tyrimų institutai. Institucijos ar jų dalys buvo vertinamos kaip vertinamieji vienetai (toliau - VV arba vienetai). PEV leidžia VV MTEP veiklos rezultatus palyginti su tarptautiniais standartais ir nacionaliniame kontekste. Palyginamasis vertinimas pateikia įrodymus MTEP politikos formuotojams įvairiais lygmenimis, taip pat suteikia vertinime dalyvaujančioms Institucijoms reikšmingą paskatą gerinti savo veiklos rezultatus.

Nuo 2018 m. PEV yra neatsiejama Lietuvos Institucijų MTEP veiklos vertinimo dalis. Kasmetinis Institucijų atliekamas MTEP veiklos vertinimas kartu su kas penkerius metus atliekamu PEV sudaro Lietuvos MTEP veiklos vertinimo sistemą. Dviejų pakopų vertinimo rezultatai naudojami skirstant institucinį valstybės finansavimą MTEP veiklai. 70 proc. valstybės bazinio biudžeto finansavimo MTEP veiklai ateinantiems penkeriems metams lems 2023 m. PEV rezultatai.

Vertinimo rezultatai taip pat lems doktorantūros tęstinumą bei naujas teises vykdyti doktorantūros studijas Institucijose pagal *Mokslo doktorantūros nuostatus*, patvirtintus Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2020 m. gegužės 18 d. įsakymu Nr. V-739. Be to, PEV išvados ir rezultatai gali būti naudojami kitų MTEP finansavimo priemonių ar aukštojo mokslo studijų vertinimuose.

1.2. Palyginamojo ekspertinio vertinimo organizavimas ir vertinimo kriterijai

Vertinant Lietuvos institucijų MTEP veiklą, PEV metu pasitelkiamos tarptautinės ekspertų grupės. Vertinimą atliekant ekspertų grupėms, o ne pavieniams ekspertams, sudaromos sąlygos diskusijoms ir debatams ir palyginimui grupės viduje.

Vertinimas atliekamas VV lygmeniu, kuris yra organizaciniu požiūriu apibrėžta struktūra. VV gali būti tiek visa institucija, tiek institucijos padalinys, atitinkantis fakultetą ar kitas oficialias institucijos struktūras. Pagal Aprašą VV formavimo taisyklės yra tokios:

- VV turėtų būti tarpusavyje susiję bendra MTEP veikla ir gali veikti vienoje ar dvejose mokslo srityse;
- mažiausias VV dydis turėtų būti ne mažesnis kaip 5 MVDDA, o didžiausias VV dydis neturėtų viršyti 75 MVDDA.

Išimtyms galėtų būti daromos siekiant geriau atspindėti institucijoje vykdomą MTEP veiklą. Jei VV yra didesnis nei 75 MVDDA arba (ir) VV veikė trijose mokslo srityse, Institucija turėjo pateikti argumentus ir gauti LMT pritarimą išimčiai.

Vadovaudamosi nurodymais, Institucijos suformavo aštuoniasdešimt penkis VV. Visi VV buvo suskirstyti į trylika grupių. Kiekvienoje grupėje buvo nuo keturių iki devynių VV. VV dydis svyravo nuo šiek tiek daugiau nei 5 MVDDA iki VV, turinčių daugiau nei 150 MVDDA. Mokslo sričių ir mokslo krypčių skaičius, kuriuose VV vykdė veiklą skyrėsi, t.y. nors dauguma VV veikė vienoje ar dviejose mokslo kryptyse, tačiau buvo išskirčių, kai VV veikė net penkiose skirtingose mokslo kryptyse. VV dydžio, sudėties ir mokslo sričių kompozicijų skirtumai vienoje VV grupėje kėlė iššūkius palyginamumui, todėl ekspertų komisijai svarstant reikėjo į tai atsižvelgti.

Vienetų vertinimas grindžiamas trimis kriterijais:

- VV MTEP veiklos kokybė mokslo kryptyje (-se) ar mokslo srities mokslo krypčių grupėje (svoris 0,65) ;
- VV MTEP veiklos ekonominis ir socialinis poveikis (svoris 0,2);
- VV MTEP veiklos perspektyvumas (svoris 0,15).

MTEP veiklos kokybė vertinama kiekvienoje mokslo kryptyje arba mokslo srities mokslo krypčių grupėje, o ekonominis ir socialinis poveikis bei plėtros potencialas vertinamas VV lygmeniu. Kiekvienas vertinimo kriterijus vertinamas penkių balų skalėje, t. y. nuo puikaus [5] iki silpno [1] arba MTEP veiklos nebuvimo [0]. Kiekvieno kriterijaus balų reikšmių aprašymas pateikiamas Apraše. Buvo leidžiama vertinti 0,5 balo tikslumu, todėl, prireikus, buvo galima vertinti subtiliau.

Padalinio MTEP veiklos kokybė vertinama pagal šias taisykles: jei VV turi ne mažiau kaip 10 MVDDA mokslo kryptyje arba turi nuo 2 iki 10 MVDDA ir turi teisę vykdyti doktorantūros studijas (arba ketina siekti tokios teisės per artimiausius 5 metus) mokslo kryptyje, tuomet mokslinių tyrimų kokybė vertinama mokslo kryptyje; jei VV neatitinka šių reikalavimų tuomet mokslinių tyrimų kokybė vertinama mokslo srities mokslo krypčių grupėje. Pastaruoju atveju vertinant atsižvelgiama į bendrą visų grupėje esančių mokslo krypčių kokybę.

Vertinimas atliekamas remiantis VV pateiktais 2018-2022 m. laikotarpio duomenis, kurių VV teikė LMT informacinėje sistemoje "Vieversys", LMT pateiktais apibendrintais kasmetinio Institucijų MTEP veiklos vertinimo rezultatais (2018-2021 m.), taip pat informacija, gauta ekspertų grupių vizitų į Institucijas ir susitikimų su VV atstovais metu. VV duomenis teikė vadovaujantis Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2021 m. rugsėjo 2 d. įsakymu Nr. V-1593 patvirtintu *Duomenų apie universitetų ir mokslinių tyrimų institutų vykdomų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros rezultatus teikimo palyginamajam ekspertiniam MTEP vertinimui tvarkos aprašu* (toliau - Duomenų teikimo tvarkos aprašas). Pagal Duomenų teikimo tvarkos apraše nustatytą informaciją buvo vertinamas kiekvienas iš PEV kriterijų. Vertinimui teikiamų duomenų skaičius priklausė nuo VV dydžio ir svyravo nuo mažiausiai penkių iki daugiausiai aštuoniasdešimt dviejų.

Pažymėtina, kad nuo ankstesnio 2018 m. PEV buvo atlikti keli organizaciniai vertinimo proceso patobulinimai, todėl reikėtų atsargiai lyginti šių dviejų vertinimų rezultatus. Kai kuriuos iš jų verta paminėti:

- 2023 m. buvo suformuoti 85 VV, kurie buvo suskirstyti 13 ekspertų komisijų, o 2018 m. PEV buvo suformuota 117 VV, kurie buvo suskirstyti 6 ekspertų komisijoms. Tai susiję su pasikeitusiomis VV formavimo taisyklėmis. Per 2018 m. PEV, VV buvo leidžiama formuoti tik vienoje mokslo srityje, t. y. jei VV veikė dviejose mokslo srityse, vertinimo tikslais jis turėjo būti suskirstytas į du vienetus. 2023 m. šis apribojimas buvo panaikintas, ir VV galėjo veikti dviejose (o kai kuriais atvejais ir trijose) mokslo srityse. Be to, VV formavimui įtakos turėjo vertinimo laikotarpiu besikeičiantis Institucijų skaičius, nes įvyko kelių institucijų susijungimas: Aleksandro Stulginskio universitetas ir Lietuvos edukologijos universitetas nuo 2019 m. sausio 1 d. prijungti prie Vytauto Didžiojo universiteto; Šiaulių universitetas prijungtas prie Vilniaus universiteto, taip pat Teisės institutas, Lietuvos agrarinės ekonomikos institutas ir Lietuvos socialinių tyrimų centras nuo 2021 m. sausio 1 d. sujungti į Lietuvos socialinių mokslų centro.
- PEV įverčių sistema taip pat buvo šiek tiek pakeista. Nors abiejuose vertinimuose buvo naudojamos penkiabalės skalės, 2023 m. buvo leidžiama naudoti pusinius įvertinimus, o 2018 m. - tik sveikus skaičius.
- Buvo pakeisti duomenų teikimo reikalavimai. 2023 m. reikėjo pateikti MTEP rezultatų sąrašą už penkerių metų laikotarpį, o 2018 m. buvo reikalaujama pateikti MTEP rezultatų sąrašą už kiekvienus vertinimo metus (2013-2017 m.) ir papildomą sąrašą už visą vertinimo laikotarpį, todėl 2018 m. duomenų apimtis buvo didesnė.

1.3. VV_GR_S_3 vertinamųjų vienetų grupės ekspertų komisija

VV_GR_S_3 grupės ekspertų komisijai teko vertinti aštuonis šešių Institucijų VV:

- **Kauno technologijos universitetas** - 1 VV:
Socialiniai mokslai (santrumpa KTU_Socio);
- **Klaipėdos universitetas** - 1 VV:
KU_SvSOC) - sveikatos ir socialinių mokslų (santrumpa KU_SvSOC);
- **Lietuvos Socialinių mokslų centras** - 1 VV:
Lietuvos socialinių mokslų centras (santrumpa LSMC_LSMC);
- **Lietuvos sporto universitetas** - 1 VV:
Socialinių mokslų ES (santrumpa SM LSU);
- **Vytauto Didžiojo universitetas** - 2 VV:
VDU Edukologija (santrumpa VDU_EDU);
VDU sociologijos ir psichologijos (santrumpa VDU_SOC_PSI);
- **Vilniaus universitetas** - 2 VV:
Edukologijos mokslai (sutrumpa VU_Edu);
Sociologija_Psichologija (santrumpa VU_SP).

Vertinamieji vienetai veikė daugiausia sociologijos, psichologijos, edukologijos, taip pat ekonomikos, vadybos, teisės, politikos mokslų, komunikacijos ir informacijos, visuomenės sveikatos, medicinos, slaugos mokslo kryptyse, todėl atsižvelgdama į šias mokslo kryptis LMT paskyrė ekspertų grupės narius, kurių pagrindinė pareiga - įvertinti VV pagal tris kriterijus ir pateikti rekomendacijas dėl tolesnės VV plėtros. Ekspertų komisiją sudarė devyniolika narių, susijusių su užsienio institucijomis:

- Andrea Kárpáti (komisijos *pirmininkė*), Korvino universitetas Budapešte, Vengrija
- Antoni Abat Ninet, Jeruzalės hebrajų universitetas, Izraelis
- Branko Ančić, Zagrebo socialinių tyrimų institutas, Kroatija
- José Ignacio Antón Pérez, Salamankos universitetas, Ispanija
- Ivars Austers, Latvijos universitetas, Latvija
- Paško Bilić, Zagrebo plėtros ir tarptautinių santykių institutas, Kroatija
- Benő Csapó (1953 03 05 - 2023 06 26), Szegedo universitetas, Vengrija
- Erik de Gier, Radbound universitetas, Nyderlandai
- Manuel Fernández Esquinas, Pažangių socialinių studijų institutas, Ispanija
- Thomas Hartman, Stokholmo universitetas, Švedija
- Iiro Jääskeläinen, Aalto universitetas, Suomija
- Allen Kaasik, Tartu universitetas, Estija
- Leif Kalev, Talino universitetas, Estija
- Äli Leijen, Tartu universitetas, Estija
- Jaroslav Mokry, Prahos Karolio universitetas, Čekija
- Elina Oinas, Helsinkio universitetas, Suomija
- Joaquín Sarrión Esteve, Nuotolinio mokymo nacionalinis universitetas (UNED), Ispanija
- Johanna Swennen, Amsterdamo VU, Nyderlandai
- Anna Tatarczak, Marijos Kiuri-Sklodovskos universitetas, Lenkija.

1.4. VV_GR_S_3 grupės vertinamųjų vienetų vertinimo organizavimas

VV_GR_S_3 grupės vertinimo vienetų vertinimo organizavimo tvarkaraštis:

Duomenų pateikimas. VV_GR_S_3 grupėje dalyvaujančios institucijos iki 2023 m. vasario 21 d. į informacinę sistemą "Vieversys", vadovaudamosi Duomenų teikimo tvarka, pateikė duomenis apie savo VV vykdomą MTEP veiklą.

Individualus vertinimas. Prieš vizitą į Lietuvą kiekvienos vertinimui pateiktos VV duomenis individualiai vertino ne mažiau kaip trys ekspertų komisijos ekspertai. Kiekvienam VV vertinti paskirtų ekspertų skaičius didėjo priklausomai nuo VV mokslinių kryptių skaičiaus. Individualus VV_GR_S_3 grupės vertinamųjų vienetų vertinimas buvo atliekamas iki 2023 m. kovo 20 d.

Vizitas į Lietuvą. VV_GR_S_3 grupės ekspertų komisijos nariai lankėsi Lietuvoje nuo 2023 m. kovo 25 iki 31 dienos. Pagrindiniai vizito tikslai apėmė individualaus vertinimo rezultatų aptarimą ekspertų komisijoje, užtikrinant vienodą ir nuoseklų vertinimo kriterijų taikymą tarp komisijos narių; apsilankymą ir susipažinimą su VV akademinio ir administracinio personalu, doktorantais ir mokslinių tyrimų infrastruktūra (bent trys komisijos ekspertai turėjo aplankyti vieną VV); bendrą susitarimą dėl visų vertinamųjų vienetų balų bendroje sesijoje.

Galutinė ataskaita. Po vizito į Lietuvą vyko ekspertų komisijos ataskaitos rengimas. Jos rengimą koordinavo komisijos pirmininkas. Prieš pateikiant ekspertų komisijos ataskaitą, Institucijoms buvo suteikta galimybė pateikti pastabas dėl faktinių klaidų, jei tokių buvo pastebėta rašytiniame VV balų pagrindime. Atsižvelgus į pastabas, komisijos ataskaita prireikus buvo pakoreguota. Be to, ekspertų komisija parengė atsakymą pastabas pateikusioms institucijoms. Ataskaita buvo pateikta LMT pritarus visiems komisijos nariams.

Apeliaciniai skundai. Gavusios galutinius kiekvieno vertinamojo vieneto rezultatus, Institucijos turėjo teisę pateikti LMT pagrįstą apeliaciją, jei manė, kad VV vertinimo pagrindime yra faktinių klaidų, ir (arba) jei įtarė, kad buvo pažeistos vertinimo procedūros, galėjusios turėti įtakos vertinimo rezultatams.

LMT įsteigė išorinę Apeliacinę komisiją, kurią sudarė septyni nariai, atrinkti iš Lietuvos mokslų akademijos, Lietuvos universitetų rektorių konferencijos, Lietuvos valstybinių mokslinių tyrimų institutų direktorių konferencijos ir Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos pasiūlytų kandidatų. Apeliacinė komisija buvo atsakinga už tai, kad nustatytų, ar apeliacijos atitinka nurodytas nuostatas, o palankaus sprendimo atveju - išsamiai išnagrinėti apeliaciją.

Ekspertų komisija VV_GR_S_3 gavo dvi apeliacijas. Apeliacinė komisija atmetė apeliacijas dėl to, kad jos neatitiko nustatytų apeliacijų nuostatų.

Ataskaitos patvirtinimas. Galutinė VV_GR_S_3 grupės ataskaita patvirtinama LMT pirmininko įsakymu pagal reglamentą.

2. VERTINIMO ATASKAITOS

2.1. KU_SvSOC vertinamasis vienetas

| | |
|---|--|
| Institucijos pavadinimas | Klaipėdos universitetas |
| Oficialus institucijos pavadinimo trumpinys | KU |
| Institucijos VV pavadinimas | Sveikatos ir socialiniai mokslai |
| VV pavadinimo santrumpa | KU_SvSOC |
| VV apimtis (MVDDA) | 42,31 |
| Mokslų sritis(-ys) | S 000 - Socialiniai mokslai, M 000 - Medicinos ir sveikatos mokslai |

MTEP veiklos kokybė pagal VV mokslų kryptis (mokslų kryptių grupes)

Socialiniai mokslai

| Mokslų kryptis | Apimtis (MVDDA) | Vertis (balai) |
|----------------------------|-----------------|----------------|
| S 007 - Edukologija | 12,17 | 3,5 |

Pagrįstas balo pagrindimas

Tai vidutinio lygio Švietimo srities vienetas, kuriame dirba 12 profesorių, 14 docentų, 5 vyriausieji mokslų darbuotojai, 1 jaunesnysis mokslų darbuotojas, 4 dėstytojai, turintys mokslų laipsnį, ir 7 vyresnieji mokslų darbuotojai. Kyla klausimas, kodėl yra tiek daug mokymo programų, jei stojančiųjų skaičius yra nepakankamas. Be to, atrodo, kad administracinio personalo sumažinimas 2/3 (kurį priverstė mažinti vyriausybės biudžetas) ir jų pareigų priskyrimas akademiniam personalui duoda priešingą rezultatą moksliniams tyrimams.

Nuolatinių doktorantų skaičius beveik nekinta (2018 m. - 8, 2019-2021 m. - 9, 2022 m. - 6). Nėra doktorantų, studijuojančių ne visą darbo dieną, ir studentų iš užsienio. Vertinamuoju laikotarpiu apgintos daktaro disertacijos: 2018 m. - 1, 2019 m. - 1, 2020 m. - 0, 2021 m. - 1 ir 2022 m. - 1. Keturios per šį laikotarpį apgintos disertacijos yra gana kuklūs mokymo rezultatai, ypač palyginti su darbuotojų skaičiumi.

Į geriausių mokslinių tyrimų rezultatų sąrašą įtraukti šeši darbai. Tai straipsniai, publikuoti Q1 ir Q3 žurnaluose, kurių poveikio koeficientas svyruoja nuo 2,736 iki 4,666 (šaltinis: Scopus, CA WoS), du skyriai tarptautinio leidėjo (Taylor&Francis Group) išleistoje knygoje ir viena Klaipėdos universiteto leidyklos išleista monografija. Temos skirtos konkrečioms sveikatos priežiūros darbuotojų rengimo, vadovavimo papildomoms mokykloms, mokymo ir mokymosi sąveikos, jaunimo azartinių lošimų ir etnografinių tyrimų aspektams. Žurnalas "Addiction", kuris yra Q1 žurnalas, yra susijęs ne su švietimu, o su medicinos sritimi. Ateityje rekomenduojama daugiau publikacijų skelbti Q1 ir Q2 kategorijų žurnaluose. Darbuotojai dalyvavo tarptautinėse mokslinių tyrimų konferencijose, įskaitant didelio masto pripažintas konferencijas, tokias kaip AERA ir ECER. Apie EARLI konferencijas nepranešta, rekomenduojama dalyvauti ir EARLI tinkle ir

konferencijose (pavyzdžiui, vietoj IATED konferencijos, kurios mokestis didelis, o galimybės skleisti mokslinių tyrimų rezultatus ribotos).

Dalyvavimas konkurso būdu vykdomuose MTEP projektuose apima 2 vidutinio dydžio projektus (kurių biudžetas 343 tūkst. EUR ir 600 tūkst. EUR); Vyriausybės programa "Taikomieji moksliniai tyrimai ir ES investicijų fondai Lietuvoje 2014-2020 m.". Kiti 4 maži projektai (biudžetas nuo 32 iki 175 tūkst. EUR) apima ERASMUS+ programas (3x) ir Nordplus Adult (2019 m.) programą. Projektai orientuoti į specialistų, imigrantų rengimą, švietimo programas, taikomuosius mokslinius tyrimus sveikatos, švietimo ir mokymo srityse.

Teigiamai vertintina tai, kad KU, kaip darbdavys, ėmėsi kelių naudingų veiksmų, kuriais siekiama didinti mokslinių tyrimų potencialą ir kovoti su universiteto geografiniu periferiškumu: 2022 m. KU pradėta įgyvendinti podoktorantūros programa, kuria siekiama pritraukti pradedančiuosius mokslininkus; 2021 m. įsteigtas MTEP ir studijų skatinimo fondas; nauja darbo užmokesčio sistema, orientuota į paramą pradedantiems mokslininkams.

| Mokslų kryptis | Apimtis (MVDDA) | Įvertis (balai) |
|----------------------------|-----------------|-----------------|
| S 005 - Sociologija | 12,77 | 3 |

Pagrįstas balo pagrindimas

Sociologijos kryptis VV yra vidutiniškai pristatoma, o atliekamus mokslinius tyrimus galima vertinti kaip gana stiprius, nors jų tarptautinis pripažinimas yra ribotas. Sociologijos srityje VV dirba 9,09 visos darbo dienos atitikmuo (ar ekvivalentas) darbuotojų, turinčių mokslų laipsnius, ir iš viso 16 dėstytojų, turinčių mokslų laipsnį, o tai sudaro 11,04 VDDA. Todėl tai yra mažiausia Sociologijos mokslų kryptis tarp Lietuvos universitetų. Atrodo, kad dėstytojų ir mokslų darbuotojų santykis yra gerai subalansuotas, o tai suteikia pranašumą tolesnei mokslinių tyrimų plėtrai. Nors šiuo metu doktorantūros studijos nevykdomos, jos planuojamos ateityje.

Mokslinių tyrimų rezultatų publikacijų sąrašė yra šešios publikacijos, iš kurių dvi yra straipsniai, paskelbti žurnaluose, dvi - knygų skyriai ir dvi - knygos (monografijos). Remiantis šiuo sąrašu, galima teigti, kad leidyba yra orientuota į tarptautinę veiklą. Du knygų skyrius išleido tokios žinomos leidyklos kaip "Routledge" ar "Edward Elgar Publishing Limited". Tačiau žurnalų straipsniai publikuojami tarptautiniuose žurnaluose, kurių poveikio koeficientas ir aktualumas yra gana žemas. Dvi knygos išleido KU. Kalbant apie dalyvavimą konferencijose, Sociologijos srities mokslininkai yra dalyvavę tarptautinėse konferencijose, tačiau nė viena iš išvardytų konferencijų nėra susijusi su svarbiomis sociologų asociacijomis. Šią veiklą būtų galima tobulinti, o mokslininkai galėtų dalyvauti daugiau atitinkamų konferencijų (pavyzdžiui, Tarptautinės sociologų asociacijos organizuojami renginiai: ISA pasaulinis sociologijos kongresas; Europos sociologų asociacijos renginiai, tradicinė ESA konferencija; Tarptautinė humanitarinių, socialinių mokslų ir verslo vadybos konferencija (ICHSSBM); Tarptautinė verslo vadybos ir humanitarinių mokslų konferencija (ICBEMH).

Ataskaitoje išvardyti mokslinių tyrimų projektai daugiausia remiami Lietuvos mokslų tarybos, be tarptautinio konkursinio finansavimo. Tai kelia susirūpinimą, nes, kalbant apie tolesnę mokslinių tyrimų plėtrą, VV turėtų diversifikuoti finansavimo šaltinius.

Kalbant apie vieneto Sociologijos mokslų krypties tyrimų srityje esančias temas, atrodo, kad ją reikia labiau profiliuoti. Vienas iš srautų yra susijęs su Lietuvos visuomenės sociokultūriniu tyrimu ir jos posovietiniu bei Baltijos šalių kontekstu. Kitas susijęs su sveikatos (teisė į sveikatos priežiūrą) ir asmeninės gerovės (neįgalumo studijos) klausimais. Tačiau strategiškai KU nustatė socialinių mokslų teminę kryptį - tyrinėti Baltijos jūros pakrantės visuomenės ir kultūras, o sveikatos studijas nukreipti į darnią sveikatą ir gerovę. Tačiau Sociologija

turėtų labiau įsitraukti į antrąją kryptį, nes, palyginti su kitomis Lietuvos akademinėmis institucijomis, galėtų plėtoti stiprius sveikatos ir ligų sociologijos bei medicinos sociologijos tyrimus.

| Moklo kryptis | Apimtis (MVDDA) | Įvertis (balai) |
|-----------------------------|-----------------|-----------------|
| S 006 - Psichologija | 4,54 | 3 |

Pagrįstas balo pagrindimas

Psichologija šioje VV yra nedidelė, bet svarbi sritis, kuri, remiantis medžiagoje nurodytomis publikacijomis ir išoriškai finansuojamais projektais bei atsakymais vizito vietoje metu, pasižymi pastebima sinergija, ypač su edukologijos ir sveikatos mokslais (psichopatologijos srityje). Moklo laipsnį turintį dėstytojų personalą sudaro 5 profesoriai, 3 docentai ir 3 lektoriai. Moklo laipsnį turintiems moklo darbuotojams priklauso 1 vyriausiasis moklo darbuotojas, 1 vyresnysis moklo darbuotojas ir 1 moklo darbuotojas. Tai sudaro 11 asmenų, turinčių moklo laipsnį (4,54 MVDDA). Kritiškai vertintina tai, kad per pastaruosius penkerius metus doktorantūros studijos nebuvo vykdomos. Tai yra vienas iš aspektų, kurį būtų svarbu įgyvendinti siekiant aukštesnio įvertinimo ateityje. Tarp mokslinių tyrimų rezultatų, įvardytų kaip geriausi, yra keturi paskelbti straipsniai tarptautiniuose recenzuojamuose žurnaluose (daugiausia I ketvirtį), kurių poveikio koeficientas svyruoja nuo 3,5 iki 7,2, ir skyrius knygoje, kurią išleido Kembridžo universiteto leidykla. Tai galima laikyti aiškiu ženklu, kad moksliniai tyrimai atliekami aukštu lygiu, taip pat tai, kad keturi straipsniai paskelbti 2021-2022 m. laikotarpiu, o tai rodo teigiamą tendenciją. Šie tyrimai yra bendri, juose dalyvauja tiek vietiniai (kituose Lietuvos universitetuose), tiek tarptautiniai mokslininkai. Tačiau atsižvelgiant į tai, kad didesnio poveikio publikacijų skaičius yra nedidelis, tarptautinis pripažinimas šiuo metu laikomas ribotu šios VV psichologijos srityje, todėl pateisina ne didesnę nei trijų balų įvertinimą. Tokią išvadą patvirtina ir tai, kad nurodytas tik vienas geriausias pranešimas konferencijoje (Europos psichologijos kongrese, Liublianoje, 2022 m.). Kitose svarbiose tarptautinėse didelių mokslinių asociacijų konferencijose pranešimų nėra. Pagrindinių nacionalinių ir tarptautinių apdovanojimų už MTEP veiklą sąrašas yra tuščias. Dalyvavimas konkurso būdu vykdomuose MTEP projektuose apsiriboja projektais, kuriems skiriama palyginti nedidelė finansavimo suma, įskaitant ERASMUS+ programas (4x) ir Nacionalinio fondo dotaciją visuomenės sveikatos srityje. Projektai orientuoti į mokyklas ir švietimą, jais stengiamasi padėti mokiniams, mokytojams, taip pat specialiųjų poreikių turinčių vaikų tėvams. Apskritai psichologijai skiriama mažiausiai lėšų iš visų MTEP sričių. Šiek tiek abejotina, koku mastu naudinga toliau plėtoti šią sritį kaip atskirą moklo kryptį šioje VV ir koku mastu psichologija turėtų bendradarbiauti su kitomis sritimis, visų pirma su švietimo ir sveikatos mokslų sritimis. Vietos ligoninės, virstančios šio universiteto mokymo ir mokslinių tyrimų ligoninėmis (informacija, susijusi su vizito vietoje metu), yra ateities galimybė kai kuriems psichologijos srityje dirbantiems asmenims, nes daugelis pranešimų buvo skirti temoms, kurias galima apibūdinti kaip aktualias sveikatos ir (arba) medicinos mokslams.

Medicinos ir sveikatos mokslai

| Moklo kryptis | Apimtis (MVDDA) | Įvertis (balai) |
|------------------------------------|-----------------|-----------------|
| M 004 - Visuomenės sveikata | 3,89 | 3 |

Pagrįstas įvertinimo pagrindimas

Visuomenės sveikata yra nedidelė grupė, kurioje dirba 2,41 mokslinio laipsnio tyrėjo etato ir 4,45 mokslinio laipsnio dėstytojo etato. Institucijos išvardyti dokumentai publikuoti vidutinio ir aukšto lygio tarptautiniuose žurnaluose. Pažymėtina, kad VV darbuotojai yra vyresnieji autoriai korespondentai tik viename iš penkių

išvardytų dokumentų, kuris buvo paskelbtas žurnale "Nutrition, Metabolism & Cardiovascular Diseases". Be to, ne visi išvardyti dokumentai ir (arba) žurnalai aiškiai priklauso Visuomenės sveikatos sričiai. Nepaisant to, visi išvardyti dokumentai buvo paskelbti 2021-2022 m., o tai rodo teigiamą tendenciją. VV darbuotojai aktyviai dalyvavo autoritetingose šios srities konferencijose: penki pranešimai buvo perskaityti Europos ar pasaulio kongresuose, iš kurių du vyko Lietuvoje.

Įvardijami keli MTEP projektai, finansuojami iš tokių šaltinių kaip ERASMUS+, Sporto rėmimo fondas, Lietuvos mokslo taryba ir Interreg Pietų Baltijos programa. projektuose daugiausia dėmesio skiriama gyventojų senėjimui (švietimas, fizinis aktyvumas), nutukimui ir valgymo sutrikimams, streso mažinimui ir sveikatai Pietų Baltijos regione. Tačiau, išskyrus Lietuvos mokslo tarybos finansuojamą projektą, visi kiti atrodo susiję su švietimu ir pagalbine veikla, o ne tiesiogiai susiję su klasikine MTEP veikla.

Taip pat reikėtų paminėti, kad visuomenės sveikatos srities moksliniai tyrimai VV atrodo gana fragmentiški. Pagrindinių tyrėjų temos yra labai įvairios, tyrimų grupės yra mažos, ir atrodo, kad jų veikla palyginti mažai dubliuojasi. Tai gali būti būtinybė, atsižvelgiant į fragmentišką finansavimą ir darbuotojų pedagoginį krūvį, tačiau, deja, tai taip pat reiškia, kad bus sunkiau atlikti aukščiausios kokybės mokslinius tyrimus ir publikuoti aukščiausio lygio žurnaluose.

Apibendrinant galima teigti, kad VV MTEP veiklą visuomenės sveikatos srityje per pastaruosius penkerius metus galima vertinti gerai. Pažymėtina, kad nors dabartinė produkcija nėra įspūdinga, vieneto pažanga, padaryta per pastaruosius penkerius metus, yra įspūdinga. Vienetas įdarbino naują vyriausiąjį tyrėją, kuris turi įspūdingą publikacijų sąrašą, ir yra vilties, kad dalyvavimas doktorantūros studijose ateityje taip pat padės padidinti MTEP rezultatus. Taip pat verta paminėti, kad nuo šių metų Klaipėdos universiteto klinikos prijungtos prie KU, todėl medicinos, slaugos ir visuomenės sveikatos specialistai turi geresnę prieigą prie medicininių duomenų ir pacientų.

| Mokslinių krypčių grupė Mokslo srityje | Apimtis (MVDDA) | Vertis (balai) |
|--|-----------------|----------------|
| M 001 - Medicina | 8,94 | 2,5 |
| M 005 - Slauga | | |

Pagrįstas balo pagrindimas

Medicina ir (arba) slauga yra palyginti nedidelė VV mokslinių krypčių grupė. Per pastaruosius penkerius metus nepranešta apie jokią su moksliniais tyrimais susijusią veiklą, susijusią su mokymu. Mokslo laipsnį turintį dėstytojų personalą sudaro 12 profesorių, 20 docentų ir 1 lektorius (33 asmenys - 13,33 VDDA). Mokslo darbuotojus, turinčius mokslo laipsnį, sudaro 4 vyriausieji mokslo darbuotojai, 2 vyresnieji mokslo darbuotojai ir 3 tyrėjai (9 asmenys - 4,5 VDDA). Tai sudaro 37 mokslo laipsnį turinčius asmenis (8,94 MVDDA). Atrodo, kad dauguma vieneto darbuotojų nedirba visą darbo dieną šioje konkrečioje srityje. Net ir atsižvelgiant į palyginti nedidelį vieneto darbuotojų skaičių, mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtos (MTEP) rezultatai yra vidutiniški. Tarp geriausių mokslinių tyrimų rezultatų yra 5 straipsniai, paskelbti tarptautiniuose žurnaluose, kurių poveikio koeficientas svyruoja nuo 3,246 iki 6,575. Trys iš šių publikacijų buvo priimtos į I ketvirčio žurnalus, viena - į II ketvirčio ir viena - į III ketvirčio žurnalą (šaltinis: Scimago Journal Ranking). Keturi straipsniai yra iš 2021-2022 m. laikotarpio, o tai rodo teigiamą tendenciją. Didžioji dalis indėlio yra dėl bendradarbiavimo su kitais universitetais (Lietuvoje, ES, JAV, Kolumbijoje, Brazilijoje) dalyvaujant dideliame autorių kolektyve ir dėl šios priežasties Institucijai priskiriama mokslinių tyrimų rezultatų dalis paprastai išlieka maža. Tik vieno straipsnio (publikuoto žurnale Cancers) pirmasis ir korespondentinis autorius yra iš KU. Tačiau trys iš išvardytų žurnalų yra iš MDPI ir vienas iš Hindawi leidyklos. Nepateikta nė vieno geriausio užsienyje skaityto pranešimo konferencijoje. Pagrindinių nacionalinių ir tarptautinių apdovanojimų už MTEP veiklą sąrašas taip pat lieka tuščias. Dalyvavimas konkursiniuose MTEP

projektuose apima nedidelius projektus: 1 Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programa, panaudota pateikiant išradimą Europos patentui gauti, Erasmus (2x) ir Lietuvos ir Rusijos bendradarbiavimo per sieną programa (2x). Tačiau panašu, kad dauguma šių projektų yra susiję su švietimu ir pagalbine veikla, o ne su klasikine MTEP veikla.

Slaugos ir medicinos srityse VV 2018-2022 m. vykdomus MTEP galima vertinti šiek tiek geriau nei patenkinamai. Pasiektos teigiamos tendencijos, įskaitant publikacijas aukšto reitingo Q1/Q2 žurnaluose (šaltinis: Scimago Journal Ranking) publikacijų skaičiaus padidėjimą pastaraisiais metais, dalyvavimą tarptautinėse leidybos grupėse ir gebėjimą panaudoti užsienio projektų šaltinius, net jei projektai nėra labai dideli bendra pinigų suma. Neatrodo, kad su MTEP veikla susiję projektai būtų pagrindiniai grupės veikloje, nors jie gali būti svarbūs jų akademinėi praktikai. Atsižvelgiant į šioje srityje dirbančių vyresniųjų darbuotojų dalį, mokslinių tyrimų rezultatai šioje srityje yra tiesiog kuklūs. Siekdama užtikrinti aukščiausią leidinių kokybę, grupė turėtų teikti pirmenybę atrinkti žurnalus, kurie yra plačiai gerbiami ir pripažįstami dėl to, kad laikosi geriausios praktikos akademinėje bendruomenėje. Be to, svarbu būti atsargiems svarstant galimybę skelbti didelę dalį savo geriausių darbų žurnaluose, kurie gali kelti abejonių dėl patikimumo. Be to, grupė turėtų aktyviai siekti aktyviau dalyvauti tarptautinėse konferencijose.

VV MTEP veiklos ekonominis ir socialinis poveikis

Įvertis (balai)

4

Argumentuotas balo pagrindimas

Šis VV aktyviai dalyvauja plėtojant taikomuosius mokslinius tyrimus ir visuomenės informavimo veiklą regioniniu lygmeniu, taip pat vykdo tam tikrą veiklą, susijusią su turizmu ir bendradarbiavimu su kitomis šalimis. Didžiausias projektas buvo finansuojamas iš ES fondų investicijų veiksmų programos (2014-2020 m.) ir įgyvendintas bendradarbiaujant su įmone "Acetum" (jis buvo orientuotas į propolio pagrindu pagamintus konservantus maisto pramonei). Dauguma mokslinių tyrimų rezultatų, MTEP užsakymų ir ūkio subjektų bei projektų yra glaudžiai susiję su regionu ir jo infrastruktūra. Panašu, kad Klaipėdos universiteto tyrėjai taip pat aktyviai pritaiko savo mokslinių tyrimų rezultatus nacionalinėje ir regioninėje švietimo politikoje. Jie dalyvauja nacionaliniuose ir regioniniuose švietimo politikos formavimo komitetuose, bendradarbiauja su Lietuvos mokslo taryba, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, nevyriausybinėmis organizacijomis ir regiono savivaldybėmis. Taip pat svarbus vaidmuo tenka INTERREG Baltijos jūros regiono finansavimui. Apskritai vieneto MTEP veikla turi socialinį ir ekonominį poveikį dėl susidomėjimo ir aktualumo nagrinėjamosioms temoms, kurios apima gyvenimo kokybę, kultūrą, sportą, sveikatą, švietimą, miestų rekonstrukciją ir turizmą Pietryčių Baltijos regione. Šią pažangą taip pat skatina VV darbuotojų dalyvavimas įvairių tarybų ir ekspertų grupių (pvz., MESS, ME), nacionalinių komisijų, LMT komiteto ir miesto savivaldybės veikloje. Be to, yra paskirtas narys programos "Horizontas Europa" komitete. Mokslinių tyrimų ir ūkio subjektų bendradarbiavimo sutarčių sąrašė dalyvauja savivaldybės, taip pat matyti, kad jos yra orientuotos į regionus. Konsultacijos įvairiomis temomis buvo teikiamos viešiesiems ar ūkio subjektams, vietos ekspertams, pareigūnams, mokslininkams, mokytojams ir savivaldybių urbanistams; kelios konsultacijos buvo suteiktos ir užsienio įstaigoms (pavyzdžiui, EBPO, Turizmas Lietuvos ir Lenkijos pasienyje, Culture Next, Masačusetso technologijos instituto švietimo ir mokslinių tyrimų programa). VV organizuojamos mokslinės konferencijos ir renginiai įgauna tam tikrą tarptautinį žinomumą, nes dalyvauja organizuojant tarptautines konferencijas užsienyje (Lenkijoje, Prancūzijoje), taip pat organizuojant tarptautines konferencijas Klaipėdoje (10 x) ir 1 Europos olimpiinių akademijų seminarą. Buvo surengtos 7 KU organizuotos nacionalinės konferencijos, kiti renginiai - seminarai doktorantams ir internetiniai edukaciniai forumai. Kai kurie renginiai

jau turi tradicijas, pavyzdžiui, Tarptautinė konferencija "Socialinės inovacijos darniam regionų vystymuisi" (rengiama nuo 2004 m.). 9 VV tyrėjai dalyvauja kaip nariai užsienio mokslo žurnalų redakcinėse kolegijose (4 JCR žurnalai; Frontiers in Visuomenės sveikata yra Q1 žurnalas), 7 tyrėjai dirba nacionalinių žurnalų redakcinėse kolegijose. 2 tyrėjai yra 2 žurnalų redaktoriai užsienyje (1 JRC žurnalas) ir 3 Lietuvos žurnalų redaktoriai. Kalbant apie narystę darbo grupėse ar asociacijose, dauguma išvardytų pavyzdžių apima daugiausia Europos asociacijas, tačiau tarp jų yra ir Amerikos švietimo tyrimų asociacija, Didžiosios Britanijos slavistikos ir Rytų Europos studijų asociacija, Tarptautinė elgesio raidos tyrimo draugija, Intl. council of psychology educators incorporated ir Transforming care network. VV sėkmingai vykdo populiarinimo veiklą (populiarinimo straipsniai, publikacijos ir aktualios paskaitos). Kita populiarinimo veikla apima interviu televizijoje, radijo laidas, nuorodas į interneto svetaines, renginius festivaliuose ir knygų mugėse. Veikla buvo skirta vaikams, studentams, vietos bendruomenei ir trečiojo amžiaus veikloms. Bendradarbiavimo sutartys tarp mokslo ir ūkio subjektų orientuotos į vidurines mokyklas, sveikatos ir sporto įstaigas, policijos departamentą, nacionalines agentūras, taip pat verslo ir inovacijų centrą ir įmonę "Airplus1 Lituania". Apskritai VV poveikis atokiame, tačiau valstybei svarbiame Klaipėdos regione yra labai reikšmingas.

VV MTEP veiklos perspektyvumas

Įvertis (balai)

3,5

Argumentuotas balo pagrindimas

Turima VV infrastruktūra apima 6 laboratorijas. Planuojama MTEP infrastruktūros plėtra nukreipta į naujos įrangos sveikatos mokslams įsigijimą (orientuota į 5 aktualias mokslo sritis), psichologijos įrangos atnaujinimą ir naujos laboratorijos, skirtos socialinių tyrimų metodų kompetencijoms ugdyti, įkūrimą. Kita prieinama infrastruktūra apima KU Jūros tyrimų instituto ir KU STEAM centro laboratorijas. VV nedalyvauja tarptautinėje RD infrastruktūroje; dalyvavimas nacionalinėje infrastruktūroje apima KU ligoninę ir Delfinų terapijos centrą. VV dirbo 214 darbuotojų (99 yra dėstytojai, turintys mokslo laipsnį, yra 48 mokslininkai, turintys mokslo laipsnį, ir 67 kiti darbuotojai. Edukologijos doktorantūros programoje 2022 m. studijavo 6 doktorantai. Dauguma šių vienetų darbuotojų dėsto įspūdingą skaičių studijų programų (bakaluro - 8, magistrantūros - 12 programų). Dėl mažėjančio studentų skaičiaus įdarbinami mokslininkai, kurie pritraukia išorės finansavimą ir tik 10 proc. savo laiko skiria dėstymui.

Pagal amžių daugiausia darbuotojų yra 45-54 metų amžiaus grupėje, po to - 35-44 ir 55-64 metų amžiaus grupėse (pasiskirstymas tolygus); jauniausioje 25-34 metų amžiaus grupėje dirba mažiausiai darbuotojų (12). Pasiskirstymas pagal lytį rodo, kad moterų yra dvigubai daugiau nei vyrų (visose darbuotojų kategorijose). Žmogiškųjų išteklių principai glaudžiai suderinti su nacionaliniais teisės aktais. Nuo 2019 m. pakeista darbo užmokesčio sistema, įtraukiant atlygio išmoką už akademinis rezultatus. Remiamas personalo mobilumas, o pastaraisiais metais vis didesnė akademinio personalo dalis tobulino kvalifikaciją užsienyje. VV neturi savo strateginio plano. Universiteto strateginė vadyba grindžiama pagrindiniais dokumentais, tarp kurių yra KU strateginis plėtros planas (2012-2020 m.), veiklos optimizavimo veiksmų planas (2018-2019 m.), KU veiklos planas (2020-2022 m.) ir KU plėtros strategija (2020-2030 m.). Remiamos MTEP temos apima projektų paraiškų rengimą ir stipendijų jaunesiems mokslininkams skyrimą. Socialinių ir humanitarinių mokslų teminė kryptis orientuota į Baltijos jūros pakrantės visuomenės ir kultūras; Sveikatos mokslų teminė kryptis orientuota į tvarią sveikatą ir gerovę. Jaunųjų tyrėjų mokymas grindžiamas aukštos kokybės mokslinių tyrimų ir žinių perdavimo kompetencijos ugdymu. Studentai turi galimybę gauti paramą per studentų projektus. Rūpinamasi studentų mobilumu ir tarptautiniu bendradarbiavimu. Doktorantūros programa buvo vykdoma tik edukologijos mokslų srityje. Ji vykdoma kartu su kitais Lietuvos universitetais, todėl studentams

suteikiama galimybė gauti kitų universitetų intelektualinių ir kitų išteklių. Vieneto ataskaitoje taip pat teigiama, kad universiteto lygmeniu neseniai buvo vykdomi 2 bandomieji doktorantūros projektai, finansuojami pramonės, orientuoti į pajūrio regiono socialinius poreikius. SSGG analizėje nustatyti svarbiausi palankūs ir nepalankūs veiksniai. Silpnosios pusės apima mokslinių tyrimų fragmentaciją ir individualizavimą, nekonkurencingą darbo užmokestį, administracinės naštos persikirstymą akademiniam personalui ir geografinį KU periferiškumą. Kita vertus, daugelis naujų tarptautinių ir nacionalinių programų siūlo paramą dalyvauti ar kurti konkurencingus bendrus mokslinius tyrimus ateinančiu laikotarpiu, įskaitant KU Socialinių mokslų temas. Podoktorantūros programos gali būti perspektyvios pritraukiant pradedančiuosius tyrėjus, be to, planuojama atidaryti naujas doktorantūros programas Visuomenės sveikatos ir Sociologijos / Socialinio darbo srityse. Teigiama tendencija yra ta, kad VV identifikuoja savo stipriąsias puses ir daug naujų galimybių (atrodo, kad jų yra daugiau nei grėsmių), todėl situacijos analizė suteikia kryptį kitiems pokyčių proceso etapams. Apskritai, remiantis SWOT analizėje įvertintomis grėsmėmis, kyla didelių rūpesčių dėl VV plėtros, kalbant apie būsimą MTEP veiklą. Tačiau tarptautinė tyrėjų orientacija į leidybą ir mokslininkų tinklų kūrimą kartu su esama materialine infrastruktūra ir žmogiškaisiais ištekliais galėtų vystytis link MTEP veiklos, kuria būtų kuriamos aktualios ir kokybiškos mokslo žinios.

Rekomendacijos dėl VV veiklos tęstinumo ir (arba) tobulinimo

Pastaraisiais metais KU buvo priimta daug gerų sprendimų. Strategija buvo orientuota į mažiau sričių, buvo siekiama tapti stipriu veikėju regione per taikomuosius mokslinius tyrimus ir visuomenės informavimą. Tuo pat metu pavyko sėkmingai vykdyti internacionalizaciją, vyksta prasmingas bendradarbiavimas, universitetas turi tam skirtas paramos paslaugas, įskaitant leidybą anglų kalba (nors skatintume bandymus publikuoti tikrai didelio poveikio žurnaluose, t. y. atitinkamais atvejais kelti aukštesnę kartelę nei paprastas Q1). Išorinio finansavimo suma taip pat yra palyginti didelė, palyginti su pagrindiniu finansavimu (atitinkamai 60 proc. ir 40 proc. viso finansavimo). Vienetas arba universitetas taip pat aktyviai pritraukia podoktorantūros studijų tyrėjus iš kitų institucijų. Jie turi mokslinių tyrimų centrus, kuriuose tyrėjai gali sutelkti dėmesį į mokslinius tyrimus, taip pat požiūris į projektų kūrimą yra labai "iš apačios į viršų". VV pasikeitė iš 20-80 mokymo ir mokslinių tyrimų santykio į 50-50 mokymo ir mokslinių tyrimų balansą. Lyčių lygybės planai įgyvendinti labai veiksmingai. Atrodo, kad mokslinių tyrimų projektų fragmentiškumą ir sunkumus, susijusius su pakankamos kritinės masės įgijimu, bent iš dalies kompensuoja didelis bendradarbiavimas tarp disciplinų.

Viena iš rekomendacijų - pripažinti šiuos svarbius pasirinkimus ir toliau juos remti. Iš tiesų yra keletas labai gerų galimybių, kuriomis reikėtų pasinaudoti. Gavus papildomą finansavimą iš Edukologijos skatinamojo finansavimo ir kitų vyriausybinių šaltinių, būtų galima toliau stiprinti MTEP, atsižvelgiant į pirmiau išdėstytus strateginius sprendimus. Apskrities ligoninių sujungimas ir glaudesnis bendradarbiavimas su universitetu bus didelė galimybė sveikatos mokslų, taip pat kai kurių kitų sričių mokslininkams, dirbantiems VV.

Atrodo, kad iškyla keletas konkrečių iššūkių: maži vyresniojo personalo atlyginimai, dėl kurių sunkiau įdarbinti akademinį personalą. Doktorantūros programų trūkumas kitose nei edukologijos mokslai srityse taip pat yra tai, ką rekomenduojame ištaisyti, kad būtų padidinta mokslinių tyrimų kokybė.

Taip pat yra du Lietuvos lygmens struktūriniai iššūkiai. Kaip pirmasis iš šių struktūrinių iššūkių, Klaipėdoje jiems gerai pasitarnautų tarpdisciplininės studijų programos, tačiau steigti tarpdisciplinines studijų programas trukdo griežtas Lietuvos aukštojo mokslo kategorizavimas pagal disciplinas. Kaip antrasis struktūrinis iššūkis, sveiką tarpdisciplininį (ir kitokį) bendradarbiavimą mažinantis dalykas yra tai, kad bendraautorystė Lietuvos sistemoje baudžiama dalijant balus pagal bendraautorijų skaičių publikacijose. Tai

gali turėti neigiamą poveikį ir tarptautiniams mokslinių tyrimų tinklams, nes mokslininkai baudžiami už tai, kad publikuoja kartu su kitais.

2.2. KTU_Socio vertinamasis vienetas

| | |
|---|--|
| Institucijos pavadinimas | Kauno technologijos universitetas |
| Oficialus institucijos pavadinimo trumpinys | KTU |
| Institucijos VV pavadinimas | Socialiniai mokslai |
| VV pavadinimo santrumpa | KTU_Socio |
| VV apimtis (MVDDA) | 23,91 |
| Mokslo sritis(-ys) | S 000 - Socialiniai mokslai |

MTEP veiklos kokybė pagal VV mokslo kryptis (mokslo krypčių grupes)

Socialiniai mokslai

| Mokslo kryptis | Apimtis (MVDDA) | Įvertis (balai) |
|----------------------------|-----------------|-----------------|
| S 007 - Edukologija | 6,02 | 3,5 |

Pagrįstas įvertinimo pagrindimas

KTU Socialinių mokslų, humanitarinių ir menų mokslų fakultetui priklausantis VV veikia šiose mokslo kryptyse: Edukologija, Sociologija, Politikos mokslai, Komunikacija ir informacija, ir Psichologija). Iki 2018 m. fakultete buvo organizuojami vienakrypčiai mažųjų sričių tyrimai, nors dabar orientacija yra labiau daugiadisciplininė. Kalbant apie doktorantūros studijas, per pastaruosius penkerius metus doktorantūros tyrimuose dalyvavo 1-2 studentai. Vertinamuoju laikotarpiu buvo apgintos 7 disertacijos. Tai gana kuklus rezultatas, nors ir didesnis nei kitose tos pačios VV srityse. Tačiau tie doktorantai, kurie sėkmingai baigė doktorantūros studijas, buvo patenkinti gautu vadovavimu: jie turėjo vadovą ir konsultantą. Jie taip pat dalyvavo seminaruose, pavyzdžiui, metodologijos ir mokslinės komunikacijos įgūdžių seminaruose. Doktorantai taip pat turėjo galimybę dalyvauti nacionalinėse ir tarptautinėse konferencijose, internetinėse ir asmeninėse. Doktorantai vis dar gauna atlygį už doktorantūros studijas pagal discipliną, o jų tyrimai gali būti įtraukti ir į daugiadisciplininius tyrimus. 2022 m. doktorantų skaičius buvo 6. Palyginti su ankstesniais metais, jis padidėjo (4), tačiau vis dar yra palyginti nedidelis.

Kadangi edukologija turėjo pateikti 5 geriausius mokslinių tyrimų rezultatus pagal jų MVDDA: iš penkių geriausių mokslinių tyrimų rezultatų edukologijos srityje: vienas yra knyga, išleista tarptautinėje akademinėje leidykloje, vienas - skyrius tarptautiniame redaguotame leidinyje, du straipsniai publikuoti tarptautiniuose žinomuose akademinuose žurnaluose ir vienas - tarptautiniame žurnale. Į sąrašą įtrauktų publikacijų kokybė yra aukšta (prestižinė tarptautinė leidykla (EN), 3 moksliniai straipsniai, iš kurių 2 paskelbti Q1 žurnaluose (Journal of Educational and Social Research: Q4; Sustainability: Q1, Thinking Skills and Creativity: Q1). Šie rezultatai rodo, kad švietimo moksliniai tyrimai gerėja.

KTU švietimo tyrėjai dalyvauja ir skaito pranešimus Europos mokslinių tyrimų konferencijose, įskaitant pripažintas konferencijas, tokias kaip ECER. Siekiant tolesnio tobulėjimo, rekomenduojama, kad švietimo srities nariai imtųsi aktyvaus vaidmens žurnaluose (kaip recenzentai ar redaktoriai) ir švietimo asociacijose (akademinėse ar administracinėse tarybose arba specialių interesų grupėse).

Ataskaitoje Edukologijos tyrimų grupė kaip svarbiausius pasiekimus įvardija penkis projektus, kuriuose ji dalyvauja: trys programos "Horizontas 2020" projektai, vienas Europos regioninės plėtros fondo finansuojamas mokslinių tyrimų projektas ir vienas Lietuvos Vyriausybės finansuojamas projektas. Tai įspūdingas pasiekimas. VV siekis - pretenduoti į didelių tarptautinių projektų koordinatoriaus vaidmenį. Tam jie nori stiprinti bendradarbiavimą tarp mokslo sričių ir VV daugiadisciplininius mokslinius tyrimus.

Ekonomikos mokslinių tyrimų komisijos yra įspūdingos, o minėti tarptautiniai projektai yra labai svarbūs vykdant mokslinius tyrimus švietimo srityje: Atviros prieigos infrastruktūra moksliniams tyrimams Europoje 2020 (OpenAIRE2020). Nacionalinių atviros prieigos tarnybų (National Open Access Desks, NOAD) tinklas, įsteigtas 33 šalyse, gali labai prisidėti prie mokslinių tyrimų kokybės per duomenų mainus. Už NOAD Lietuvoje yra atsakingas VV darbuotojas.

Stiprioji šios srities pusė gali būti ta, kad šiuo metu moksliniai tyrimai organizuojami kaip daugiadisciplininis vienetas. Edukologijos srities tyrėjai bendradarbiauja su kitos srities mokslininkais fakultete ir nacionaliniu bei tarptautiniu lygmeniu. Specifinė tema, kurią jie tyrinėja, yra švietimo technologijos, o tai gali palengvinti tarpdisciplininį bendradarbiavimą.

KTU interneto svetainėje rašoma: "KTU yra vienas iš svarbiausių mokslinių tyrimų centrų: "Mokslinių tyrimų grupė atlieka švietimo ekosistemų tyrimus, skirtus tvarios ir sumanios visuomenės plėtrai; ji kuria naujas žinias švietimo politikos ir lyderystės, šiuolaikinių mokymo programų ir didaktikos, švietimo technologijų ir socialinės įtraukties srityse, taip pat skleidžia mokslinių tyrimų rezultatus, siekdama didinti mokslo žinių poveikį asmenims, organizacijoms ir bendruomenėms."

Kai kurie tyrimai (remiantis rezultatais) atitinka šį aprašymą, tačiau ne visi, o tyrimų rezultatai rodo temų ir temų įvairovę. Vėlgį iš rezultatų atrodo, kad mokslinių tyrimų veikla grindžiama individualiu nedidelių grupių darbu. Dėl to temos ir metodologija yra mažai nuoseklios. Edukologijos srities nariai gali atsižvelgti į struktūrinius ir organizacinius procesus ir ieškoti sprendimų atskleistiems sunkumams įveikti.

| Mokslų kryptis | Apimtis (MVDDA) | Įvertis (balai) |
|----------------------------------|-----------------|-----------------|
| S 002 - Politikos mokslai | 5,02 | 3,5 |

Pagrįstas balo pagrindimas

Politikos mokslų skyriuje dirba 15 darbuotojų, iš jų 5,02 apskaičiuoto MVDDA (SD), todėl vienetą yra palyginti mažas. Jį aptarnauja 9 kiti darbuotojai ir doktorantai, kuriems tenka 6,66 VDDA. Bendras mokslų darbuotojų ir dėstytojų santykis atrodo subalansuotas.

Yra politikos mokslų doktorantūros programa, kurioje studijuoja 6 studentai. Vertinamuoju laikotarpiu iš viso buvo apgintos 5 šios srities daktaro disertacijos. Kasmet vidutiniškai studijuoja nuo 5 iki 6 doktorantų. Doktorantūros programa vykdoma sklandžiai, nes reguliariai vyksta disertacijų gynimai, o remiantis pateiktais statistiniais duomenimis, nubyrimo lygis yra žemas.

Atsižvelgiant į vieneto mažumą, publikacijų apimtis yra didelė: parengta tarptautinių monografijų, straipsnių ir pranešimų konferencijose. publikacijos yra orientuotos į tarptautinį kontekstą ir publikuojamos pripažintuose žurnaluose bei knygų serijose. Geriausių mokslinių tyrimų rezultatų sąrašas yra labai geras (vieneto ataskaitos 5.1 skirsnis). Tarp geriausių rezultatų - aukščiausios kokybės tarptautiniai recenzuojami žurnalai (East European Politics, Memory Studies, Environmental Politics, Global Policy) ir monografija, kurią išleido Taylor & Francis. Politologai dalyvauja geriausiose tarptautinėse konferencijose (vieneto ataskaitos 5.2 skirsnis), pavyzdžiui, Europos politikos tyrimų konsorciumo generalinėje konferencijoje.

Konferencijų pranešimai rodo dalyvavimą svarbiuose renginiuose. Remiantis pokalbiais, vykusiais vizito vietoje metu, reikėtų apsvarstyti galimybę skatinti dalyvavimą didesnėse konferencijose (pavyzdžiui, ECPR, IPSA, IPPA, ISA, EISA ir kitų asociacijų).

Poveikis ir MTEP veiklos kokybė, akivaizdi nacionaliniuose apdovanojimuose (skyriaus ataskaitos 5.3 skirsnis). Tarp jų - Valstybės Nepriklausomybės stipendija, Globalios Lietuvos apdovanojimas už pasaulinę patirtį keičiant mokslą.

Politikos mokslų mokslo kryptis pritraukė rimtų mokslinių tyrimų lėšų. Vykdomi tarptautiniai projektai ir kitos stipendijos, taip pat vykdoma į visuomeninį poveikį orientuota veikla ir kuriami tinklai. Visų pirma politologai nuolat dalyvauja pirminiuose, tarptautiniuose ir nacionaliniuose konkursiniuose MTEP projektuose (vieneto ataskaitos 5.4 skirsnis), pavyzdžiui, HORIZON2020, Europos socialinio fondo, Lietuvos mokslo tarybos. Jie dalyvauja keliuose didelės apimties projektuose, o tai rodo, kad ši sritis yra stipri tarptautiniu lygmeniu. Dar liko vietos koordinatoriaus vaidmeniui programose "Horizontas Europa". Palyginamai, KTU yra tarp pirmaujančių institucijų pagal gautą finansavimą iš tarptautinių MTEP programų ir ūkio subjektų užsakymų (vidutiniškai per ketverius metus).

Atrodo, kad pagrindiniai vieneto iššūkiai yra susiję su ateitimi. Bendra strategija tarpdiscipliniškai integruoti įvairias Socialinių mokslų sritis gali būti pagrįsta, atsižvelgiant į vienetų mažumą. Tačiau dėl to kyla iššūkiai visoms disciplinoms, išskyrus sociologiją, kuriai, bent jau remiantis vizito vietoje diskusijomis, integracija buvo naudinga. Vizito vietoje metu su politikos mokslais susijusios temos, planai ir interesai buvo mažai pastebimi. Siūloma apgalvoti tarpdisciplininę strategiją ir joje surasti prasmingus Politikos mokslų ir politologų vaidmenis.

| Mokslo kryptis | Apimtis (MVDDA)) | Įvertis (balai) |
|----------------------------|------------------|-----------------|
| S 005 - Sociologija | 6,02 | 4,5 |

Pagrįstas balo pagrindimas

KTU Sociologijos sritis iš viso sudaro 14 asmenų, turinčių mokslo laipsnį (vieneto ataskaitos 3.3 skirsnis) - apskaičiuotas MVDDA (SD): 6,02,- ir 12 darbuotojų bei doktorantų, susijusių su MTEP ir studijomis (vieneto ataskaitos 3.4 skirsnis). Bendras mokslo darbuotojų ir dėstytojų skaičiaus santykis yra orientuotas į mokslinius tyrimus: atrodo, kad Sociologijos skyriaus dalis yra orientuota į naujų žinių kūrimą vykdant mokslinių tyrimų veiklą.

Vienetas vykdo Sociologijos krypties doktorantūros studijas. Vertinamuoju laikotarpiu iš viso apgintos 6 daktaro disertacijos. 2022 m. studijavo 4 doktorantai. Toks doktorantų skaičius buvo ir ankstesniais metais. Doktorantūros programa vykdoma sklandžiai - vyksta reguliarūs disertacijų gynimai, o remiantis pateiktais statistiniais duomenimis galima daryti prielaidą, kad nubyrejimo lygis yra žemas. Remiantis šiuo skaičiumi, tikėtina, kad vykdant su doktorantais susijusią veiklą per kitą laikotarpį bus parengtas panašus disertacijų skaičius.

Apskritai, remiantis vieneto ataskaitos 5.1 skirsnyje pateikta informacija, galima teigti, kad vienetas rodo gerus mokslinių tyrimų rezultatus). Atrinkti rezultatai: 1 knygos skyrius tarptautinėje monografijoje (Palgrave) ir 4 straipsniai tarptautiniuose recenzuojamuose žurnaluose (Safety Science; International Migration; Acta Astronautica; Sustainability), kai kurie iš jų iš STEM sričių.

Sociologijos srityje atrinkti rezultatai atspindi platų temų pasirinkimą. Sunku išsiaiškinti mokslinių tyrimų programų nuoseklumą. Publikacijos galėtų būti labiau orientuotos į pagrindinius žurnalus, pasiekiančius aukštus Sociologijos srities reitingus, arba tarptautinių leidyklų monografijas.

Sociologai dalyvauja svarbiausiose tarptautinėse konferencijose (vieneto ataskaitos 5.2 skirsnis), pavyzdžiui, Europos sociologų asociacijos, Tarptautinės sociologų asociacijos ir kitose svarbių tarptautinių asociacijų organizuojamose konferencijose. Įtaką ir darbų kokybę atspindi nacionalinio pobūdžio apdovanojimai už MTEP veiklą (vieneto ataskaitos 5.3 skirsnis) (Lietuvos sociologijos asociacija ar Mariaus Jakulio Jason fondo mokslinė stipendija).

Sociologai nuolat dalyvauja tarptautiniuose ir nacionaliniuose konkursiniuose MTEP projektuose (vieneto ataskaitos 5.4 skirsnis), tokiuose kaip "Horizontas 2020", ENUTC ir "Tyrėjų grupių projektai" pagal Lietuvos mokslo tarybą. Kalbant apie tarptautinius projektus, mokslininkai pirmiausia dalyvauja projektų partnerių ir subrangovų vaidmenyje, o ne vadovauja projektams. Taigi, mokslininkai gali puikiai atlikti šį vaidmenį ateityje. Akivaizdus dalyvavimas kelių tipų mokslinių tyrimų projektuose, taikomuose įvairioms šaliai aktualioms temoms ir kitoms mokslo kryptims. Remiantis metinio vertinimo suvestine, KTU yra tarp pirmaujančių institucijų pagal gautą finansavimą iš tarptautinių MTEP programų ir neakademių subjektų užsakytų projektų.

Pagrindinis Sociologijos srities (bendradarbiaujant su Politikos mokslų sritimi) bruožas - šalies socialinių mokslų srities mokslinių tyrimų infrastruktūros teikėjų vaidmuo ir palyginamieji tyrimai. Visų pirma vienetą yra oficialus ESS, CESSDA, ISSP ir kitų tarptautinių tyrimų partneris. Šis dalyvavimas reikalauja labai tarptautinės orientacijos ir tvirto įsipareigojimo metodologijai. Vieneto sociologai taip pat renka ir archyvuoja kitų šalies institucijų parengtus socialinių mokslų duomenis.

Palyginti su kitais universitetais, infrastruktūra, leidžianti teikti paslaugas kitoms socialinių mokslų srities mokslinių tyrimų institucijoms, daugiadisciplininė orientacija, metodologiniai ir technologiniai privalumai suteikia Sociologijos sričiai išskirtinumo MTEP sistemoje. Tai pagrindžia aukštą mokslinių tyrimų veiklos balą. Susitikimas su darbuotojais ir vizitas buvo labai naudingas siekiant atskleisti šias savybes.

| Mokslinių krypčių grupė Mokslo srityje | Apimtis (MVDDA) | Įvertis (balai) |
|--|-----------------|-----------------|
| S 008 - Komunikacija ir informacija | 6,85 | 3 |
| S 006 - Psichologija | | |

Pagrįstas balo pagrindimas

VV grupėje Komunikacija ir informacija bei Psichologija ir psichologija dirba dešimt dėstytojų, turinčių mokslo laipsnį (3,76 VDDA), ir vienuolika tyrėjų, turinčių mokslo laipsnį (5,6 VDDA). Dar keturiolika darbuotojų ir doktorantų yra susiję su moksliniais tyrimais, plėtra ir eksperimentine plėtra. VV neteikia komunikacijos ir (arba) psichologijos doktorantūros laipsnių. Bendras mokslo darbuotojų ir dėstytojų santykis yra subalansuotas.

Nėra deklaruojamos veiklos, susijusios su doktorantūros studijomis bendradarbiaujant su kitomis sritimis ar institucijomis, taip pat nėra doktorantų, o tai atspindi menką srities sanglaudą ir stiprios mokslinių tyrimų grupių struktūros nebuvimą.

Geriausių mokslinių tyrimų rezultatų sąrašas yra geras. Geriausi rezultatai skelbiami aukščiausios kokybės tarptautiniuose recenzuojamuose žurnaluose, tokiuose kaip Environmental Sociology, Scientometrics ir Identity: An International Journal of Theory and Research. Geriausi rezultatai galėtų būti labiau orientuoti į žurnalus, pasiekiančius aukštą reitingą šiose srityse, nors vienetą yra tarpdisciplininis Socialinių mokslų sričių

rinkinys. Komunikacijos ir informacijos bei psichologijos skyriaus mokslininkai nepateikė nė vienos tarptautinės leidyklos išleistos monografijos ar redaguoto tomo .

Mokslininkai dalyvavo tarptautinėse konferencijose, tokiose kaip Europos paauglystės tyrimų asociacijos, Tarptautinė komunikacijos ir medijų studijų konferencija, Europos socialinių medijų konferencija. Tačiau trūko pagrindinių žiniasklaidos ir komunikacijos studijų konferencijų, tokių kaip Tarptautinė žiniasklaidos ir komunikacijos tyrimų asociacija (AMCR), Tarptautinė komunikacijos asociacija (ICA), Europos komunikacijos tyrimų ir švietimo asociacija (ECREA) ir Interneto tyrėjų asociacija (AoIR), sąrašo.

Tarptautinių apdovanojimų už MTEP veiklą nėra. Vienintelis nurodytas nacionalinis apdovanojimas (Marius Jakulio Jason fondo mokslinė stipendija).

Mokslininkai nuolat dalyvauja konkurso būdu vykdomuose MTEP projektuose, tokiuose kaip "Horizontas 2020", kaip projekto partneriai, ir Lietuvos mokslo taryba. Komunikacijos mokslininkai atveria svarbias nacionalines temas, tokias kaip politikos klausimų gyvavimo ciklai Lietuvos žiniasklaidoje, informacinis pažeidžiamumas Lietuvoje ir klimato krizių komunikacija.

Atsižvelgiant į publikacijų ir veiklos ypatumus, MTEP galima laikyti stipriais, tačiau menkai pripažintais tarptautiniu mastu.

VV viduje Komunikacija ir informacija bei Psichologija papildo tarpdisciplinines temas, nebūtinai savarankiškoms mokslo kryptims. Tai yra stipri strategija, padedanti pritraukti tarptautiniais konkursais grindžiamus mokslinius tyrimus, tačiau, kita vertus, gali slopinti šių sričių plėtrą. Mokslinių tyrimų tarptautiškumas turėtų būti orientuotas į geriausius komunikacijos ir informacijos bei psichologijos žurnalus ir pirmaujančias tarptautines konferencijas. Be to, psichologija šių mokslo krypčių grupėje beveik nepastebima.

VV MTEP veiklos ekonominis ir socialinis poveikis

Įvertis (balai)

4

Argumentuotas balo pagrindimas

Apskaičiuotas veiklos poveikis yra puikus, atsižvelgiant į tyrėjų skaičių ir temų įvairovę. Ataskaitose atsispindi didelis vieneto narių įsitraukimas į daugumą veiklų (taikomieji moksliniai tyrimai, politinė veikla, sklaida). Atliekant šį vertinimą matyti, kad buvo dedamos didelės pastangos nustatyti galimo savo veiklos poveikio sritis. Tai taip pat rodo vieneto darbuotojų suinteresuotumą būti aktyviais ir orientaciją į išorinius tikslus. Atsižvelgiant į tai, kad sritis yra nedidelė, darbuotojai nemažai dalyvauja redakcinių kolegijų veikloje.

VV pabrėžia savo vykdomų mokslinių projektų socialinį ir ekonominį poveikį. Ypač daug dėmesio ji skiria demokratijos procesų, švietimo ir rizikos suvokimo klausimams. Buvo pranešta apie tiesioginį bendradarbiavimą su viešuoju sektoriumi. Vieneto darbuotojai taip pat dirba valstybinės reikšmės sprendimus priimančiose institucijose. Vienetas taip pat praneša apie tiesioginį bendradarbiavimą su verslo sektoriumi. Populiarinimo veikla yra dažna ir labai aktuali.

Mokslinių tyrimų rezultatų sąrašas yra įspūdingas. Jis apima tokias sritis kaip atvirojo mokslo ir atvirųjų valdžios duomenų politika, klimato kaitos politika, aplinkosauginis pilietiškumo ugdymas, jaunimo ugdymas, piliečių mokslas, biologinės įvairovės valdymas, visuomenės atsparumas, mokyklų mokytojų kompetencijos, migracijos politika, švietimo technologijos, socialinis verslumas ir lyčių lygybė (vieneto ataskaitos 6.1 skirsnis). Tai rodo mokslininkų dalyvavimas Socialinės apsaugos ministerijos ir darbo ministerijos, "Transparency

International" Lietuvos skyriaus tarybos, Tautinių mažumų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Tautinių mažumų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Kultūros ministerijos bibliotekų tarybos, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos, Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūros (iki 2022 m. gruodžio mėn.), Aplinkos ministerijos, Nacionalinės švietimo agentūros ir kitų įstaigų ir institucijų darbo grupėse, komisijose ar komitetuose (vieneto ataskaitos 6.2 skirsnis). Vieneto mokslininkai reguliariai konsultuoja viešuosius ar Ekonomikos subjektus, tokius kaip UNESCO, Europos Komisija, Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija, Valstybės kontrolė, tarpvyriausybinių grupės ir kitos institucijos (vieneto ataskaitos 6.3 skirsnis).

VV aktyviai dalyvavo nacionalinių ir tarptautinių konferencijų organizaciniuose ir programiniuose komitetuose (vieneto ataskaitos 6.4 skirsnis). Mokslininkai yra nacionalinių, regioninių ir tarptautinių mokslinių žurnalų redakcinių kolegijų (vieneto ataskaitos 6.5 skirsnis), tarptautinių darbo grupių ir asociacijų nariai (vieneto ataskaitos 6.6 skirsnis). Jie reguliariai dalyvauja mokslinių tyrimų rezultatų mokslinėje populiarinimo veikloje (vieneto ataskaitos 6.7 skirsnis). Vienetas nenurodė jokių bendradarbiavimo sutarčių su ūkio subjektais. Atrodo, kad tai nereikšminga problema, turint omenyje didžiulį poveikį visuomenei ir visuomenei (vieneto ataskaitos 6.8 skirsnis).

Tačiau informacijos apie poveikį organizavimo būdas turi svarbių trūkumų. Temos nėra išdėstytos logiškai, kad jas galėtų suprasti išorės vertintojai. Sunku atsekti konkrečių rezultatų sąsajas su mokslinių tyrimų darbais, atliktais pagal vieneto grupių mokslinių tyrimų programas. Mažai stengiamasi susieti poveikio punktus su mokslinių tyrimų kryptimis pasakojimu, kad būtų parodytas nuoseklumas su vidine organizacija. Tyrimų kryptys paaiškinamos vieneto ataskaitose, tačiau visas darbas, susijęs su tyrimų programų nuoseklumu, paliekamas vertintojams. Kai kurie punktai kartojasi, o organizacija nėra aiški. Pavyzdžiui, kai kurias konsultacines veiklas vykdo tas pats asmuo, tačiau jų eiliškumas nesutvarkytas.

Bendras ekspertų grupės narių įspūdis yra tas, kad pasiekimai yra puikūs, tačiau neaišku, kaip tai susiję su vidine organizacija ir faktiniu vieneto komandų bei atskirų asmenų darbu. Atrodo, kad daugelis veiklų yra individualaus pobūdžio arba jas vykdo konkreti mokslinių tyrimų grupė. Tačiau tai kažkodėl užgožta pateiktos informacijos būdo. Tai gali būti vertinimo struktūros rezultatas.

Mokslinių tyrimų veikla yra daugiakultūrinė ir tarpdisciplininė, atitinkanti ES mokslinių tyrimų kvietimus, kuriuose pirmenybė teikiama epistemologinių, koncepcinių ir metodologinių požiūrių įvairovei. KTU yra Europos inovatyviųjų universitetų konsorciumo (ECIU), kuris palengvina tarptautinės akademinės bendruomenės narių įsitraukimą, narys.

VV atstovavimas su švietimu susijusiose valstybės ir savivaldybių darbo grupėse, komisijose ar komitetuose yra išskirtinis ir palengvina mokslinių tyrimų rezultatų įgyvendinimą. (Pagrindinės socialiai svarbios sritys, įtrauktos į konsultacinę veiklą: atvirasis mokslas, piliečių mokslas, klimato kaita ir biologinės įvairovės vadyba).

VV MTEP veiklos perspektyvas

Įvertis (balai)

4

Argumentuotas balo pagrindimas

VV turi didelį potencialą išlaikyti puikius įvertinimus ateityje. Joje dirba jauni darbuotojai, kurių dauguma patenka į 35-44 metų amžiaus grupę (48 iš 108). Demografiniai rodikliai ir jaunų gydytojų skaičius sudaro tvarų vaizdą. Darbuotojai yra palyginti jauni (jaunesnių nei 45 metų mokslininkų dalis yra didelė), Žmogiškųjų

išteklių ir vadybos principai orientuoti į atsakomybę universiteto bendruomenei, bendradarbiavimą ir nuolatinį tobulėjimą. Universitetas laikosi Europos mokslininkų chartijos ir Mokslininkų įdarbinimo elgesio kodekso.

Lyčių pusiausvyra yra palanki moterims: 83 moterys ir 25 vyrai. Į šį klausimą reikėtų atsižvelgti planuojant žmogiškuosius išteklius.

Vieneto strateginis veiklos planas grindžiamas esamais privalumais. Jis yra orientuotas į ateitį ir gerai žino tarptautinį ES mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros kontekstą, kuriame aktyviai dalyvauja dauguma tyrėjų. Planuojamų MTEP temų aprašymas ir pagrindimas yra gerai pagrįstas.

Informacija apie vieneto SSGG yra labai tikroviška. Ji rodo neatitikimą tarp žmogiškųjų išteklių valdymo principų ir galimų trūkumų bei grėsmių, susijusių su darbo užmokesčiu ir atlyginimais, kurie nebūtinai atitinka didėjantį darbo krūvį ir reikalavimus, kylančius iš puikių MTEP paslaugų teikimo. Tačiau naujų tyrėjų kartų rengimo politika yra gerai parengta doktorantams, tačiau lieka neaiški po doktorantūros ir ankstyvosios karjeros mokslininkams. Atrodo, kad organizacinė kultūra yra labai orientuota į tikslą. Vieneto pajėgumas matomas iš gebėjimo pritraukti finansavimą tiek nacionaliniu, tiek tarptautiniu lygmeniu. Be to, VV plėtojamos temos yra perspektyvios tiek lėšų pritraukimo, tiek publikavimo leidiniuose, turinčiuose aukštą poveikio koeficientą, požiūriu.

Organizacija grindžiama ne katedromis, o grupėmis, priklausomai nuo projektų. Atrodo, kad projektai - ypač taikomieji projektai - yra svarbiausia paskata ir darbo organizavimo principas. Tai gali būti geras potencialas, bet kartu ir mokslinių tyrimų kryptį išsibarstymo ir nenuoseklumo priežastis. Grupės nariai pabrėžė keletą konkrečių bendradarbiavimo atvejų, kuriuos reikėtų paminėti: Nuolatinis bendradarbiavimas su Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Vyriausybės strateginės analizės centru (STRATA) ir vietiniu į inovacijas orientuotų vidurinių mokyklų tinklu, kuris išbando VV sukurtus mokomuosius išteklius, suteikia galimybių vykdyti taikomuosius mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą. Smulkiųjų įmonių darbuotojų mokymas taikyti "Design Thinking" metodą MTEP ir inovacijų srityje Nacionalinio inovacijų ir verslo centro renginyje TECHNORAMA (<https://technorama-en.ktu.edu/#fields-for-ideas>) gali reikšmingai prisidėti prie jų tobulėjimo.

Svarbi mokslinių tyrimų infrastruktūros dalis ir KTU privalumas yra puikus duomenų prieinamumas, kuris palaiko (tarp)nacionalines palyginamąsias duomenų bazines. Dalyvavimas Europos socialinių mokslų duomenų archyvų konsorciame - CESSDA ERIC, Lietuvos humanitarinių ir socialinių mokslų duomenų archyvo (LiDA) kūrimo koordinavimas ir atviros prieigos mokslinių tyrimų infrastruktūros prieiga APCIS sistemoje kartu suteikia puikų potencialą, jei jie bus panaudoti vidiniams komandų mokslinių tyrimų pajėgumams stiprinti. Be to, fizinė infrastruktūra atrodo tinkama vienete dirbančių žmonių skaičiui.

Daugeliu strateginių klausimų vienetas priklauso nuo bendros universiteto politikos, ypač žmogiškųjų išteklių srityje. Vieneto nariai paaiškino Universiteto ir Vyriausybės principus ir procedūras (dėl tyrėjų pritraukimo, meritokratijos užtikrinimo ir t. t.), tačiau ataskaitoje nepateikta paaiškinimų, kaip konkrečiai Vienetas spęs šiuos klausimus. Neaišku, kokie klausimai priklauso nuo VV žmonių, o kokie - nuo aukštesnio valdymo lygio. Tai turėjo būti geriau paaiškinta vertinamajame vienete ir į tai turėtų būti atsižvelgta atliekant vertinimą ateityje.

Vizito metu paaiškėjo išsamesnės strategijos sudedamosios dalys. Išryškėjo vienas svarbus aspektas - aktyvi talentingų asmenų paieška, akcentuojant aktyvią potencialių kandidatų paiešką (vaizdžiai apibūdinta kaip žmonių "medžioklė"). Būdas neutralizuoti išvykstantįjį mobilumą į kitas labiau išsivysčiusias MTEP sistemas - sukurti mokslinių tyrimų centrą, skirtą akademikams pritraukti ir išlaikyti. Kitas klausimas - sutelkti dėmesį į tarptautinį lygmenį ir naudotis ankstesnių projektų patirtimi kaip mokymosi baze.

Buvo pabrėžtos dvi svarbios VV orientacijos ypatybės: suinteresuotųjų šalių nustatymas ir megatendencijų nustatymas. Kartu su j problema orientuotu darbo pobūdžiu ir daugiadisciplininiu bendradarbiavimu šio vieneto darbuotojai mano, kad tai perspektyvios veiklos kryptys. Šie strategijos komponentai ir susiję rezultatai turėtų būti geriau paaiškinti kitose ataskaitose.

Apibendrinant galima teigti, kad VV gerai supranta dabartinės situacijos potencialą ir apribojimus. Šis vienetas sėkmingai nustatė galimybes ir sunkumus. Apskritai, jie turi daug galimybių gauti labai gerus balus per kitą vertinimą, nors turėtų pasistengti planuoti ir apibrėžti mokslinių tyrimų programas labiau integruotai.

Rekomendacijos, kaip tęsti ir (arba) tobulinti VV veiklą

Veiklos, ypač projektų, skaičius įspūdingas, tačiau juose matyti daug mokslinių tyrimų temų, kurios tarpusavyje mažai susijusios. Šiuo atžvilgiu atrodo, kad ataskaita sudaro išsklaidymo įspūdį. VV turėtų siekti integracijos. Priešingu atveju, projektų sąrašas gali sudaryti įspūdį, kad tai tik oportunistinis dalyvavimas, o galimybės gauti svarbių mokslinių tyrimų rezultatų yra menkos. Galėtų padėti didesnis mokslinių tyrimų kryptių nuoseklumas ir numatomo indėlio, kurį įvairios sritys tikisi įnešti ilguoju laikotarpiu, nustatymas.

Atrodo, kad doktorantūros mokymas grindžiamas ne tik studijomis, bet ir mokslinių tyrimų veikla. Projektai užtikrina mokymo ir profesinio tobulėjimo infrastruktūrą. Doktorantai yra ne tiek studentai, kiek projektų grupių nariai. Tai yra VV stiprioji pusė, tačiau dėl to gali kilti rizika, kad doktorantai bus prastai integruoti į prasmingas mokslinių tyrimų kryptis. Reikėtų aiškiau apibrėžti podoktorantūros vietas, užsienio tyrėjų pritraukimą ir karjeros plėtros planus. VV mokslinė produkcija neatitinka ilgo projektų ir veiklos sąrašo. Atrodo, kad vienetui sunku gauti publikacijų apie surinktus didelius ir įvairius duomenis ir dokumentuotą patirtį. Šį disbalansą padėtų ištaisyti kruopštus mokslinių tyrimų projektų suderinimo su svarstomomis perspektyvinėmis publikacijomis planas.

Tarpdiscipliniškumas priklauso prie teigiamų šio VV bruožų, tačiau konkrečių priemonių, skirtų kelių disciplinų integravimui į mokslinių tyrimų programas ir didesniai kolektyviniam poveikiui, kol kas nematyti. Reikėtų geriau apibrėžti konkrečių disciplinų vaidmenį šioje kolektyvinėje veikloje ir disciplinų pusiausvyrą.

SSGG analizėje nurodoma: "Universiteto lygmeniu trūksta konkrečios ilgalaikės mokslo komunikacijos strategijos. Mokslo komunikacijos ir mokslinių tyrimų rezultatų sklaidos sėkmė daugiausia priklauso nuo atskiro tyrėjo įgūdžių. (...) Mokslo komunikacijos veiklai reikia planavimo, centrinės universiteto administracijos ir fakultetų koordinatorių sinchronizacijos, paramos ir paslaugų." SSGG išsamiai aprašomos kliūtys, kurias įveikti gana brangiai kainuoja, pavyzdžiui, vizualizavimo paslaugų ir lėšų mokslo populiarinimo kelionėms bei kitai veiklai trūkumas. Reikėtų apsvarstyti priemones, kurias VV planuoja parengti šioms kliūtims atsverti.

2.3. VU_Edu vertinamasis vienetas

| | |
|---|------------------------------------|
| Institucijos pavadinimas | Vilniaus universitetas |
| Oficialus institucijos pavadinimo trumpinys | VU |
| Institucijos VV pavadinimas | Edukologija |
| VV pavadinimo santrumpa | VU_Edu |
| VV apimtis (MVDDA) | 24,07 |
| Mokslo sritis(-ys) | S 000 - Socialiniai mokslai |

MTEP veiklos kokybė pagal VV mokslo kryptis (mokslo krypčių grupes)

Socialiniai mokslai

| Mokslo kryptis | Apimtis (MVDDA) | Vertis (balai) |
|----------------------------|-----------------|----------------|
| S 007 - Edukologija | 24,07 | 4 |

Pagrįstas balo pagrindimas

VV personalo pasiskirstymas pagal MVDDA (34,04) rodo įspūdingą *aukštos kvalifikacijos darbuotojų* skaičių, o *tai yra svarbi sąlyga sėkmingam moksliniam darbui.*

Mokslinių tyrimų rezultatai apima platų temų, susijusių su įvairiomis edukologijos mokslo sritimis, spektrą. Pagirtinas dalyvavimas 32 konkursiniuose MTEP projektuose. Prie geriausių rezultatų priskiriamų publikacijų kokybė žurnaluose yra aukšta: iš 12 darbų 8 mokslo darbai paskelbti aukščiausio lygio žurnaluose (3 - I ketvirčio, 5 - II ketvirčio publikacijose, šaltinis: Scopus), o 3 knygų skyriai įtraukti į prestižinių leidyklų studijų rinkinius anglų kalba. Taip pat įvardyta monografija lietuvių kalba rodo atsakomybę už šalies profesinės kalbos ugdymą. Konferencijų pranešimai dažniausiai yra specializuoti edukaciniai renginiai, tarp jų yra keletas reguliarių tarptautinių profesinių asociacijų susitikimų. Įspūdingas apdovanojimų skaičius (14) rodo (tarp)nacionalinį VV pripažinimą. Vertinamuoju laikotarpiu (2018-2022 m.) VV iš viso studijavo 22 doktorantai, sėkmingai apgintos 13 daktaro disertacijų. Besimokantys doktorantai ir sėkmingai apgintos daktaro disertacijos atliko svarbų vaidmenį tiek kuriant, tiek skleidžiant mokslinių tyrimų rezultatus.

Svarbi sritis, atspindinti aukštą VV mokslinių tyrimų veiklos kokybę, yra dalyvavimas tarptautiniuose tinkluose. Tarp partnerių yra ir pripažintų profesinių bendruomenių, tokių kaip ATEE (Europos mokytojų rengimo asociacija), ir paprastų bendruomenių, kurios gali atlikti svarbų vaidmenį skatinant švietimo mokslinius tyrimus, pavyzdžiui, NETT (Švietimo ir mokytojų rengimo tinklas).

VV MTEP veiklos ekonominis ir socialinis poveikis

Įvertis (balai)

4

Pagrįstas balo pagrindimas

Išvardyti (tarp)nacionaliniai projektai gali turėti didelį ekonominį *poveikį ir parodo* VV mokslinių tyrimų veiklos kokybę ir aktualumą švietimo srityje. Tai gerai paskelbti aukšto lygio tarptautiniai bendri projektai, vykdomi kartu su prestižiniais universitetais ir mokslinių tyrimų centrais. Iš jų ypač pažymėtinas programos "Horizontas 2020" projekto "Dialogas ir argumentacija kultūrinio raštingumo ugdymui mokyklose" (DIALLS) ekonominis ir socialinis poveikis. Jo rezultatai (pavyzdžiui, Kultūrinės analizės sistema, Mokinių kultūrinio raštingumo manifestas ir Kultūrinio raštingumo mokymosi programa) skirti tarptautiniu mastu aktualiems sociokultūriniais klausimams spręsti. Programos "Horizontas 2020" projekto "Prasmingas atviras mokymas jungia mokyklas su bendruomenėmis" (MOST) tema ir metodika turi tiesioginę socialinę reikšmę ir naudingus rezultatus tiek formaliojo, tiek neformaliojo švietimo kontekstuose.

Svarbi ekonominio poveikio sritis - mokslinių tyrimų ir ūkio subjektų bendradarbiavimas. Pranešama, kad sutartys apima privačias įmones ir savivaldybes ir yra nukreiptos į sritis, kuriose privataus ir viešojo sektoriaus partnerystė yra akivaizdžiai naudinga, pavyzdžiui, mokomoji kompiuterija, STEAM švietimas (puikus aukštojo mokslo ir savivaldybės bendradarbiavimo pavyzdys yra STEAM: ugdymas lyderystei": Šiaulių miesto savivaldybės ir Šiaulių miesto vidurinių mokyklų bendradarbiavimo programa "Gamtos mokslai, technologijos, inžinerija, menai, matematika").

VV *socialinis poveikis* aiškiai matomas atstovaujant VV su švietimu susijusiose valstybės ir savivaldybių darbo grupėse, komisijose ar komitetuose, pavyzdžiui, narystė LR Seimo Švietimo taryboje, narystė LR Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Edukologijos, mokslo ir sporto departamento Nacionalinės mokslo programos gairių švietimo mokslams kūrimo darbo grupėje. Čia užfiksuotas aktyvus dalyvavimas palengvina mokslinių tyrimų rezultatų įgyvendinimą. Mokslo populiarinimo veikla atspindi kritišką požiūrį į svarbius nacionalinius švietimo politikos formavimo klausimus. Veikla yra įvairi ir apima interviu, pristatymus interneto forumuose, įrašus nacionaliniuose portaluose ir įrašus socialiniuose tinkluose, siekiant kuo didesnio pasiekiamumo. Konsultacijų ir konferencijų organizavimo srityje šio VV priimami vaidmenys yra tinkami pirmaujančiam nacionaliniam mokslinių tyrimų universitetui. Mokslininkai, atstovaujantys VV mokslinių žurnalų redakcinėse kolegijose, apima aukšto lygio tarptautinius leidinius (pavyzdžiui, American Journal of Educational Research, Journal of Social Science Education).

VV MTEP veiklos perspektyvumas

Įvertis (balai)

4

Argumentuotas balo pagrindimas

VV turi aišką savo potencialo ir kliūčių viziją, kuri apibendrinta savianalizės ataskaitos 11 skyriuje pridėtoje SSGG analizėje. Vyresnysis personalas yra gerai kvalifikuotas ir aktyviai dalyvauja rengiant ir įgyvendinant (tarp)nacionalinius projektus. Intensyvus personalo bendradarbiavimas su vyriausybės suinteresuotaisiais subjektais taip pat padeda įgyvendinti VV planuojamus mokslinius tyrimus.

VV pranešė apie 32 mokslinių tyrimų projektus, įskaitant 3 HORIZON projektus - išties įspūdingas pasiekimas. Daugelyje mokslinių tyrimų sričių daugiausia dėmesio skiriama socialiai svarbiems ir svarbiems klausimams, kuriems gali būti skiriamas (tarp)nacionalinis finansavimas. Prie VV nacionalinio pripažinimo prisidės inkluzinio ugdymo mokyklose ir susijusios, moksliniais tyrimais ir eksperimentine plėtra pagrįstos specialiosios pedagogikos ir logopedijos studijų programos, taip pat mokytojų kvalifikacijos tobulinimo programų rengimas. Svarbi tarptautinio žinomumo didinimo priemonė: jaunieji tyrėjai turi galimybę stažuočių metu užmegzti ryšius ir ilgainiui kartu su kolegomis iš Italijos, Austrijos, Nyderlandų ar Airijos publikuoti publikacijas.

Bendradarbiavimas su mokyklomis yra pavyzdinis: atrodo, kad mokytojai ir mokslininkai vienas kitą palaiko ir kartu dirba kurdami žinias. VV dalyvavimas nacionalinėje valstybinio švietimo mokymo programų reformoje ir vertinimo sistemoje gali lemti optimalų mokslinių tyrimų panaudojimą.

Didelė problema yra magistrantų ir doktorantų skaičiaus didinimas (ir taip užtikrinti studijų programų tęstinumą bei kvalifikuotų dėstytojų ir mokslo darbuotojų prieinamumą), nes didesniai magistrantų ir doktorantų vietų skaičiui reikia valstybės leidimo ir finansavimo.

Rekomendacijos, kaip tęsti ir (arba) tobulinti VV veiklą

Vizito vietoje metu ekspertų grupė buvo informuota apie sunkumus derinant dėstytojo ir mokslininko karjerą. Didelis dėstytojų krūvis kertasi su mokslinėmis pastangomis, reikalingomis aukšto lygio publikacijoms akademinuose žurnaluose rengti. Sabatikalai, trumpesnės studijų atostogos ir laikinas pedagoginio darbo krūvio sumažinimas, kad būtų galima daugiau laiko skirti publikacijoms, gali padidinti publikacijų produktyvumą ir padėti išvengti perdegimo.

Darbuotojai taip pat nurodė, kad dėl privatumo politikos kyla sunkumų gauti duomenis mūsų tyrimams. Pavyzdžiui, mokymo programų vertinimas yra valstybės politikos klausimas, todėl gali būti nesuteiktas leidimas atlikti tyrimą. Tas pats pasakytina ir apie specialiojo ugdymo įstaigų panaikinimą ir visišką specialiųjų ugdymo poreikių mokinių integraciją: tai yra valstybės politika, kurią gali būti sunku kritiškai ištirti. Šias kliūtis tenka šalinti diskutuojant su vyriausybės pareigūnais apie švietimo tyrimų būtinybę siekiant gerinti mokymą ir mokymąsi. Pavyzdžiui, specialiųjų ugdymo poreikių turinčių mokinių integracija būtų daug sėkmingesnė, jei mokslininkai ją atidžiai stebėtų ir teiktų ataskaitas politikos formuotojams.

Kita įdomi sritis gali būti veiklos tyrimai mokytojų rengimo ir mentorystės srityje. Atrodo, kad didelė darbuotojų pastangų dalis skiriama mokytojų rengimui ir mentorystei. Atliekami tyrimai pagal disciplinas, pavyzdžiui, švietimo skaitmeninimo srityje, tačiau ikimokyklinio ir tęstinio mokytojų rengimo procesas taip pat galėtų būti vaisinga tyrimų sritis, galinti padėti tobulinti programas.

2.4. VU_SP vertinamasis vienetas

| | |
|---|------------------------------------|
| Institucijos pavadinimas | Vilniaus universitetas |
| Oficialus institucijos pavadinimo trumpinys | VU |
| Institucijos VV pavadinimas | Sociologija_Psichologija |
| VV pavadinimo santrumpa | VU_SP |
| VV apimtis (MVDDA) | 45,93 |
| Mokslo sritis(-ys) | S 000 - Socialiniai mokslai |

MTEP veiklos kokybė pagal VV mokslo kryptis (mokslo krypčių grupes)

Socialiniai mokslai

| Mokslo kryptis | Apimtis (MVDDA) | Vertis (balai) |
|-----------------------------|-----------------|----------------|
| S 006 - Psichologija | 27,09 | 4 |

Pagrįstas balo pagrindimas

Šioje VV mokslo kryptyje pasiektas labai geras lygis. Šioje VV mokslo kryptyje yra įrodymų, kad tarptautinė leidybinė veikla yra labai gero lygio - tiek publikacijų aukšto lygio žurnaluose, tiek šių publikacijų citavimo požiūriu. Pažymėtina, kad visos 14 publikacijų, kurios buvo įtrauktos į savianalizės suvestinę, yra tarptautinio lygio, o jų poveikis svyruoja nuo vidutinio iki didelio. Taip pat aktyviai dalyvaujama garsiose tarptautinėse konferencijose, gauta įspūdingas skaičius nacionalinių ir tarptautinių apdovanojimų. Jos buvo įteiktos įvairiems mokslininkams, dirbantiems skirtingose psichologijos srityse; tiek už mokslinius, tiek už taikomuosius tyrimus. Finansuojami projektai taip pat pasižymi stipriu tarptautiniu bendradarbiavimu (Horizon+SHARE, bendradarbiavimas su Taivanu ir Japonija, Erasmus+), taip pat nemažai nacionalinių konkursinių projektų. Doktorantūros studijos yra labai aktyvios - per 5 metus parengta 18 disertacijų. Remiantis pateiktomis santraukomis, disertacijos taip pat atrodo aktualios ir kokybiškos. Taip pat didelis ir dieninių doktorantų skaičius - 2022 m. jų bus 24. Vizito vietoje metu maždaug pusė doktorantų prisipažino, kad turi turėti kokį nors kitą pajamų šaltinį, maždaug pusė jų rengia straipsnių disertacijas ir maždaug pusė - monografijas. Studentai pasakoja, kad gauna labai gerą paramą iš savo vyresniųjų. Lietuvos sistemą, pagal kurią doktorantai turi turėti keturias tarptautines recenzuojamas publikacijas, priimtas arba paskelbtas straipsnio disertacijai, apskritai vertiname kaip stumiančią studentus link monografijos varianto ir mažinančią galimą straipsnių kokybę. Dėl to taip pat nenuostabu, kad doktorantūros studijos vidutiniškai trunka apie 5 metus. Suprantama, tai nėra kritika VV atžvilgiu, greičiau šis klausimas susijęs su nacionalinio lygmens politika, nes daugelyje žymių ne Lietuvos universitetų, įskaitant Aalto universitetą, reikalavimai yra daug mažesni (pavyzdžiui, trys straipsniai, nereikalaujant, kad visi straipsniai būtų priimti publikuoti; taip siekiama padidinti galimybes gauti aukštesnės kokybės publikacijas). Vadyba laikosi gero požiūrio "iš apačios į viršų", tyrėjai gali laisvai nuspręsti, kokiomis mokslinių tyrimų temomis jie nori užsiimti, ir jiems labai sėkmingai pavyksta gauti finansavimą tiek fundamentiniams, tiek taikomiesiems moksliniams tyrimams. Sukurtos paskatos, skatinančios publikacijas tarptautiniu mastu, tačiau kitas aukštos kokybės VU ir tokios mokslo srities kaip psichologija VU žingsnis galėtų būti bandymų publikuoti aukščiausio lygio žurnaluose, o ne 25 proc.

geriausių (t. y. Q1) žurnalų, skatinimas ir (arba) rėmimas. Tokioje situacijoje publikacijų skaičius bus mažesnis, tačiau, esant sėkmei, tarptautinis pripažinimas ir mokslininkų poveikis bus daug didesnis. Santykinai žemas darbo užmokesčio lygis (kaip ir daugelyje kitų VV) laikomas veiksniu, trukdančiu mokslininkams iš užsienio persikelti dirbti į šią VV.

| Mokslų kryptis | Apimtis (MVDDA) | Įvertis (balai) |
|----------------------------|-----------------|-----------------|
| S 005 - Sociologija | 18,84 | 4 |

Pagrįstas balo pagrindimas

VV savianalizės suvestinėje ir per pokalbius su darbuotojais pateikė informaciją, reikalingą palyginamajam ekspertiniam vertinimui atlikti, kad būtų galima įvertinti VV. Sociologijos mokslų kryptyje. Kadangi VV siūlo psichologijos ir Sociologijos studijas, suprantama, kad abiejose mokslų kryptyse yra dėstytojų šališkumas.

Sociologijos mokslų sritis VV yra labai gero lygio, šios mokslų krypties publikacijos pasirodo tarptautiniuose žurnaluose ir gerbiuose leidyklose. Kai kurie žurnalai, kuriuose buvo publikuoti straipsniai, yra aukšto rango, turintys vidutiniškai didelį poveikį. Mokslininkai geba rengti geros kokybės straipsnius, aktualius tarptautinei akademiniai auditorijai, o renkantis mokslinius žurnalus būtų galima labiau orientuotis į žurnalus, turinčius aukštesnius poveikio koeficientus ir H indeksus. Knygų skyrius ar knygas, įtrauktas į geriausių publikacijų sąrašą, dažniausiai išleidžia tarptautiniu mastu pripažintos leidyklos, tokios kaip Springer, Brill ir SAGE. Konferencijos, įtrauktos į geriausių pasiekimų sąrašą, yra pagrindiniai šios srities renginiai. Už nuopelnus gauti apdovanojimai yra nacionalinio pobūdžio, ir jų yra tik du. Tačiau apdovanojimai Sociologijos srityje yra retesni, palyginti su kai kuriomis kitomis Socialinių mokslų mokslų kryptimis, pavyzdžiui, psichologija ar ekonomika. Projektų finansavimas rodo aiškią tarptautinę orientaciją ir stabilų mokslinių tyrimų finansavimo įvairovę, apimančią nuo programos "Horizontas 2020", Europos socialinio fondo iki nacionalinio lygmens mokslinių tyrimų, pavyzdžiui, Lietuvos mokslų tarybos (nacionaliniai konkursiniai projektai). Šio vieneto sociologai gana daug dėmesio skiria kelioms tarpusavyje susijusioms sociologinėms temoms, kuriomis grindžiamos jų publikacijos ir projektai. Neatrodė, kad jie išsklaidytą mokslinę energiją ne tik išvardytoms mokslų sritims, įskaitant kriminologiją, socialinę politiką, socialinį darbą ir socialinę gerovę, socialinę geografiją, sociologinę visuomenės ir kultūros analizę.

Vertinamuoju laikotarpiu Sociologijos srityje buvo apginta 11 disertacijų, o įstojusių doktorantų skaičius svyravo nuo 17 iki 19, tik viena disertacija buvo parašyta anglų kalba. Sociologijos mokslų kryptčiai taikomas tas pats komentaras kaip ir psichologijos doktorantams, kalbant apie keturių straipsnių disertacijų sistemą, kuri studentus dažniausiai orientuoja į monografinių disertacijų rašymą (žr. toliau).

Vizito metu VV Vadyba pabrėžė, kad mokslininkus jų moksliniame darbe remia fakulteto lygmens fondas, kurio tikslas - didinti tarptautinę leidybinę veiklą ir dalyvavimą konferencijose. Taip pat buvo pabrėžta, kad publikacijų skaičius didėja, o tarptautinis aspektas yra svarbus mokslinių tyrimų veiklos tikslas.

VV MTEP veiklos ekonominis ir socialinis poveikis

Įvertis (balai)

4

Argumentuotas balo pagrindimas

Vertinant MTEP veiklos ekonominį ir socialinį poveikį, VV pateikė 23 mokslinių tyrimų rezultatus, užsakytus nacionalinių ar tarptautinių ūkio subjektų arba didžiausių socialinį ir ekonominį poveikį turinčių projektų. Sąraše nurodyta aiški mokslinių tyrimų ir ekspertizės rezultatų, turinčių didelį socialinį ir ekonominį poveikį, įvairovė. Daugelis projektų yra svarbūs politikos naudojimui ir plėtrai. Pavyzdžiui, toks projektas kaip SHARE, kuris yra longitudinalinis daugiadisciplininis sveikatos, senėjimo ir išėjimo į pensiją Europoje tyrimas, yra vaisingas empirinių įžvalgų, svarbių socialinei ir sveikatos politikai, šaltinis. Be projektų, turinčių realų politinį potencialą, VV dalyvauja projektuose, skirtuose pažeidžiamoms grupėms, didinančiuose marginalizuotų gyventojų grupių įtrauktį arba rengiančiuose daug konkrečių sričių specialistų, pavyzdžiui, įrodymais pagrįstos terapijos, kuria siekiama sumažinti savižudybių riziką sveikatos priežiūros institucijose, projekte. VV nariai taip pat teikė svarbias konsultacijas Lietuvos vyriausybei, viešųjų paslaugų sektoriui ir kitoms valstybės institucijoms įvairiais aktualiais socialiniais ir politiniais klausimais, pavyzdžiui, Lietuvos teritorinės sandaros ir organizavimo klausimais arba nacionalinės rinkimų sistemos klausimais. Be to, su COVID-19 pandemija susijusi mokslinė veikla, pavyzdžiui, moksliniais tyrimais pagrįstos psichosocialinio streso įveikimo rekomendacijos arba nedarbo ir skurdo COVID-19 krizės sąlygomis analizė, rodo VV mokslinę orientaciją ir pasirengimą nagrinėti visuomenei aktualias temas ir problemas, turint aiškų tikslą panaudoti mokslinių tyrimų rezultatus kuriant reikalingus socialinių problemų sprendimus.

VV darbuotojai taip pat yra įvairių darbo grupių ir patariamųjų organų nariai, teikiantys svarbias konsultacijas įvairioms Lietuvos ministerijoms ir kitoms valstybės institucijoms įvairiais socialiniais klausimais. Dauguma jų dirba Lietuvos ministerijose ir viešosiose įstaigose, nors kai kurie jų dirba ir su Europos Komisija. Be to, tyrėjai aktyviai dalyvauja akademinėse žurnalų, daugiausia nacionalinio lygmens, redakcinėse kolegijose, o tarptautiniai žurnalai dažniausiai nėra įtraukti į SCIMAGO žurnalų reitingą. Kita vertus, VV tyrėjai aktyviai dalyvauja nacionalinių ir tarptautinių mokslinių organizacijų veikloje, du tyrėjai yra tarptautinių mokslinių asociacijų (organizacijų) prezidentai. Vertinamuoju laikotarpiu VV organizavo ir rengė nacionalines ir tarptautines konferencijas įvairiomis temomis.

VV MTEP veiklos perspektyvumas

Įvertis (balai)

4

Argumentuotas balo pagrindimas

VV MTEP veiklos plėtros potencialas gali būti įvertintas kaip labai geras, o su dabartine veikla, strategine orientacija, žmogiškaisiais išteklių ir infrastruktūra VV turi potencialą pasiekti labai gerą įvertinimą per ateinančių penkerių metų laikotarpį. Vieneto mokslinių tyrimų veikla ir darbuotojų dalyvavimas projektuose, konferencijose ir akademinėje bendradarbiavime yra orientuoti į tarptautinę veiklą. VV aktualiuose strateginiuose planuose akcentuojami tarptautinio lygio moksliniai tyrimai. Remdamasis išvardytais projektais VV geba pritraukti nacionalinį ir tarptautinį finansavimą, o mokslinių tyrimų rezultatai, pateikti per

publikacijas, taip pat rodo tarptautinį mokslinį aktualumą. Tačiau, nors mokslinių tyrimų orientacija yra aiškiai tarptautinė, VV nepavyksta pritraukti tarptautinių doktorantų, podoktorantūros studentų ir tyrėjų.

VV nagrinėjamos mokslinių tyrimų temos ir potėmės yra pripažįstamos platesnės akademinės bendruomenės, nacionalinės ir tarptautinės, taip pat platesnės suinteresuotos visuomenės. Be to, dominuojančios mokslinių tyrimų temos sudaro sąlygas tarpdiscipliniam ir tarpdalykiniam bendradarbiavimui VV, o šiuo metu tai yra silpnai išplėtotą vieneto praktika.

Su moksliniais tyrimais susijusi infrastruktūra egzistuoja ir yra prieinama žmonėms, dirbantiems mokslinėje veikloje. Vertinamuoju laikotarpiu VV sukūrė Tyrėjų namus su visa reikalinga įranga, naudojama mišriems susitikimams ir įvairiai mokslinei veiklai. Mokslinių tyrimų laboratorijos yra gerai įrengtos ir naudojamos fundamentiniams ir taikomiesiems tyrimams. Kalbant apie žmogiškuosius išteklius, VV turi daugiausiai akademinio personalo tarp Lietuvos akademinių institucijų vertinamose mokslinių tyrimų kryptyse. Pagal amžiaus struktūrą dauguma dėstytojų ir mokslo darbuotojų patenka į 35-44 metų amžiaus grupę, o tai, atrodo, yra geras amžiaus balansas, tuo tarpu pagal lyčių pusiausvyrą abiejose Mokslo kryptyse aiškiai dominuoja moterys. Tačiau yra disbalansas tarp tyrėjų ir dėstytojų pareigybių, kurį reikėtų spręsti per ateinančią penkerių metų laikotarpį. Dėstytojų darbo krūvis ir administracinė našta yra akivaizdžios kliūtys tolesnei mokslinių tyrimų plėtrai.

VV suvokia savo vidinius trūkumus ir galimas galimybes, tačiau tokios kontekstinės kliūtys, kaip nepakankamas valstybės finansavimas Socialiniams mokslams, pradedant mokslinių tyrimų finansavimu ir baigiant valstybės finansuojamomis doktorantų darbo vietomis, yra didelė kliūtis tolesniam tobulėjimui.

Rekomendacijos dėl VV veiklos tęstinumo ir (arba) tobulinimo

Toliau didinti tarpdisciplinines pastangas mokslinių tyrimų srityje, nes VV turi tarptautiniu mastu aktyviai dirbančių mokslininkų, turinčių patirties tarptautinėse publikacijose ir vykdant tarptautiniu mastu finansuojamus projektus psichologijos ir sociologijos srityse, be to, abi mokslo kryptys turi bendrų mokslinių tyrimų sričių, pavyzdžiui, kriminologiją. Rekomenduojama, kad VV skatintų tarpdalykinį bendradarbiavimą tarp savo katedrų ir skatintų bendrus mokslinių tyrimų projektus ir publikacijas. VV gali reguliariai rengti praktinius seminarus ir seminarus, kad skatintų tarpdisciplininius mokslinius tyrimus ir skatintų mokslininkus dirbti tarp katedrų ir fakultetų.

Nors mokslininkai orientuojasi publikuoti tarptautiniuose žurnaluose, jie galėtų rinktis žurnalus su aukštesniu poveikio koeficientu ir H indeksu arba net stengtis publikuoti aukščiausio lygio žurnaluose, kad galėtų įsitvirtinti kaip geriausi šios srities dalyviai. Dėl abipusio sociologų ir psichologų susidomėjimo kriminologija atrodo, kad yra potencialo paleisti VV link geriausių tarptautinių žaidėjų.

Mokslininkų ir dėstytojų santykis nėra patenkinamas ir stabdo tolesnę mokslinių tyrimų plėtrą. VV turėtų spręsti šią problemą ir pabandyti reorganizuotis, kad padidėtų bendra mokslinių tyrimų veikla.

Daktaro disertacijos dažniausiai rašomos kaip monografijos ir lietuvių kalba. Siekiant padidinti VV mokslinių tyrimų tarptautinį matomumą, rekomenduojame, kad vienetas skatintų doktorantus rašyti disertacijas anglų ar kitomis plačiai paplitusiomis kalbomis. Tai ne tik padarys tyrimus prieinamesnius platesnei auditorijai, bet ir padidins tikimybę, kad tyrimai bus cituojami tarptautinių mokslininkų. Be to, VV galėtų užmegzti partnerystę su tarptautiniais universitetais, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos bendrai vadovauti doktorantams, o tai dar labiau padidintų vieneto mokslinių tyrimų tarptautiškumą.

Nors VV daug dėmesio skiria tarptautiniams moksliniams tyrimams, jai ne taip sėkmingai sekasi pritraukti tarptautinius doktorantus, podoktorantūros studentus ir tyrėjus. Siekdami išspręsti šią problemą, rekomenduojame VV aktyviai reklamuoti savo mokslinių tyrimų galimybes ir stipendijų programas tarptautiniams kandidatams įvairiais kanalais, pavyzdžiui, per socialinę žiniasklaidą, akademinis tinklus ir tarptautines konferencijas. Vienetas taip pat galėtų apvarstyti galimybę siūlyti konkurencingesnius stipendijų paketus, kad pritrauktų geriausius talentus iš viso pasaulio.

VV žino vidinius trūkumus ir išorines kliūtis, su kuriomis susiduria siekdama pagerinti mokslinių tyrimų kompetenciją. Siekiant spręsti problemas, susijusias su nepakankamu socialinių mokslų srities valstybiniu finansavimu, rekomenduojame vienetui aktyviai įsitraukti į advokacijos veiklą, siekiant didinti politikos formuotojų ir platesnės visuomenės informuotumą apie socialinių mokslų srities mokslinių tyrimų svarbą visuomenei. VV taip pat galėtų ieškoti galimybių bendradarbiauti su kitomis akademinėmis institucijomis ir mokslinių tyrimų organizacijomis, kad padidintų savo advokacijos pastangų poveikį. Dėl savo pripažinimo įvairiose ministerijose ir viešosiose įstaigose VV galėtų užmegzti partnerystę su valstybinėmis institucijomis, kad užsitikrintų mokslinių tyrimų projektų finansavimą.

2.5. VDU_EDU vertinamasis vienetas

| | |
|---|---------------------------------------|
| Institucijos pavadinimas | Vytauto Didžiojo universitetas |
| Oficialus institucijos pavadinimo trumpinys | VDU |
| Institucijos VV pavadinimas | VDU Edukologija |
| VV pavadinimo santrumpa | VDU_EDU |
| VV apimtis (MVDDA) | 46,58 |
| Mokslo sritis(-ys) | S 000 - Socialiniai mokslai |

MTEP veiklos kokybė pagal VV mokslo kryptis (mokslo krypčių grupes)

Socialiniai mokslai

| Mokslo kryptis | Apimtis (MVDDA) | Įvertis (balai) |
|----------------------------|-----------------|-----------------|
| S 007 - Edukologija | 46,58 | 4,5 |

Pagrįstas įvertinimo pagrindimas

Tai didžiausias Edukologijos mokslo krypties vienetas Lietuvoje, kuriame dirba 33 profesoriai, 47 docentai, 18 vyriausiųjų mokslo darbuotojų ir 22 vyresnieji mokslo darbuotojai, paminint tik vadovaujančius darbuotojus. Šis VV atlieka aukšto lygio mokslinius tyrimus švietimo srityje ir daug dėmesio skiria moksliniais tyrimais grindžiamam universitetiniam mokymui. Todėl labai svarbu, kad aukšto lygio moksliniai tyrimai yra įvairių šios VV aukštojo mokslo programų, įskaitant mokytojų rengimą, pagrindas.

Vertinamuoju laikotarpiu iš viso buvo apgintos 27 daktaro disertacijos: 2018 m. - 6, 2019 m. - 3, 2020 m. - 1, 2021 m. - 6, 2022 m. - 11. Nors 2022 m. buvo apginta daug disertacijų, bendras disertacijų gynimų skaičius galėjo būti didesnis, atsižvelgiant į šios VV doktorantų ir vyresniojo akademinio personalo skaičių. Taigi yra dar daugiau galimybių plėtoti šios VV kompetenciją. Pažymėtina, kad pastaraisiais metais naujų tyrėjų mokymui ir paramai doktorantams buvo skiriamas didelis dėmesys, taip pat buvo įgyvendinta daug vertingų iniciatyvų, padedančių doktorantams socializuotis su tarptautine mokslo bendruomene.

Iš viso išvardytos 23 reikšmingos publikacijos, įskaitant kelias knygas (ir knygų skyrius). Ataskaitiniai straipsniai buvo publikuoti Q1, Q2 ir Q3 žurnaluose (šaltinis: Scopus). Vienas straipsnis buvo paskelbtas žurnale "Learning & Instruction", kuris yra labai pripažintas tarptautinis žurnalas. Nors šios VV dalyvavimas šioje publikacijoje buvo tik 0,125, šis pasiekimas yra labai svarbus, o publikavimas tokio aukšto lygio leidiniuose turėtų būti labiau remiamas.

Vyresnieji VV darbuotojai dalyvavo daugelyje pripažintų didelio masto švietimo konferencijų, tokių kaip ECER, ir labiau specializuotų konferencijų. Vieneto darbuotojai labai gerai bendradarbiauja tarptautiniu mastu. Tačiau, kaip teigiama ataskaitoje, niekas iš VV nedalyvavo EARLI konferencijose. EARLI yra pirmaujantis švietimo tyrėjų tinklas Europoje, turintis labai stiprius žurnalus.

Vertinamuoju laikotarpiu buvo finansuojami įvairūs mokslinių tyrimų projektai, įskaitant H2020 projektų, Norvegijos finansinio mechanizmo ir Lietuvos mokslo tarybos lėšas. Keletas projektų taip pat buvo

finansuojami iš Europos struktūrinės paramos fondų. Nors šie projektai yra aukštos kokybės, atsižvelgiant į VV dydį, ateityje yra galimybių gauti didesnį konkursinį finansavimą. Be to, lyderystė tarptautiniuose projektuose galėtų būti didesnė.

Daugelis šio vieneto rezultatų yra labai aukšto lygio. Tačiau, atsižvelgiant į jo dydį, būtų galima tikėtis dar daugiau aukštos kokybės mokslinių tyrimų rezultatų, o tai rodo, kad šis VV turi didelį potencialą dar labiau plėtoti mokslinę kompetenciją.

VV MTEP veiklos ekonominis ir socialinis poveikis

Įvertis (balai)

4,5

Argumentuotas balo pagrindimas

Šioje ataskaitoje pateikti mokslinių tyrimų rezultatai turi didelę praktinę reikšmę dėl kelių priežasčių. Pirma, už šį tyrimą atsakinga VV dalyvavo keliuose tarptautiniuose ir nacionaliniuose projektuose, kurie yra specialiai skirti įvairiems visuomenės poreikiams tenkinti. Šie projektai yra suderinti su pasaulinėmis švietimo tendencijomis ir jais siekiama pagerinti įvairius mokymosi aspektus įvairiose aplinkose. Pavyzdžiui, kai kurie iš šių projektų yra skirti IRT naudojimui siekiant pagerinti įvairių lygių ugdymą, o kituose tiriami naujoviški pedagoginiai metodai tokiose srityse kaip ikimokyklinis, priešmokyklinis ir bendrasis ugdymas, taip pat mokytojų rengimas.

Be to, šios VV nariai taip pat sprendžia neatidėliotinus visuomenės klausimus, pavyzdžiui, kuria įtraukesnę ir tvaresnę visuomenę, remia kultūros ir kūrybos inovacijas ir skatina verslo plėtrą. Atliekant daugiadisciplininius mokslinius tyrimus ir bendradarbiaujant įvairiose mokslo kryptyse buvo ypač vertinga orientuotis į svarbias visuomenės problemas ir ieškoti praktinių sprendimų šioje VV.

Be to, šios VV nariai taip pat svariai prisidėjo prie nacionalinės politikos ir praktikos kūrimo. VV dirbo įvairiose nacionalinėse darbo grupėse, komisijose ir komitetuose, teikė konsultacijas įvairiems viešiesiems subjektams. Vieneto ekspertų patirties ieškojo nacionalinės žiniasklaidos priemonės, kuriose buvo aptariami tokie aktualūs klausimai kaip švietimo reformos, mokytojų rengimas, įtraukioji praktika ir tėvystė. Be to, VV tyrėjai vykdė mokslo populiarinimo veiklą, siekdami didinti visuomenės informuotumą apie svarbius mokslinius atradimus.

Šis VV taip pat užmezgė vaisingą bendradarbiavimą su įvairiais partneriais, įskaitant įmones, siekdamas užtikrinti, kad jų mokslinių tyrimų rezultatai būtų pritaikyti praktikoje. VV darbuotojai organizavo daugybę tarptautinių ir nacionalinių konferencijų įvairiose srityse ir dalyvavo įvairių leidinių redakcinėse kolegijose. Be to, MTEP infrastruktūra yra moderni ir apima keletą pagrindinių ir inovacinių įrenginių. Šio vieneto MTEP infrastruktūra palyginti su aukšto lygio regiono universitetų infrastruktūra.

Šis vienetas, kaip didelis akademinis subjektas, turintis didelius išteklius ir kompetenciją, sugebėjo vykdyti kokybišką MTEP veiklą.

Apibendrinant galima teigti, kad šio VV atliekamų mokslinių tyrimų praktinė reikšmė yra labai didelė, nes jais sprendžiamos įvairios aktualios visuomenės problemos ir jie atitinka pasaulines švietimo tendencijas. Jų indėlis į nacionalinę politiką ir praktiką, taip pat informavimo veikla rodo jų įsipareigojimą daryti teigiamą poveikį visuomenei.

VV MTEP veiklos veiklos perspektyvumas

Įvertis (balai)

4

Argumentuotas balo pagrindimas

Atsižvelgiant į universiteto dydį (33 profesoriai, 47 docentai, 18 vyriausiųjų mokslo darbuotojų, 22 vyresnieji mokslo darbuotojai, 13 tyrėjų, 4 jaunesnieji mokslo darbuotojai, turintys mokslo laipsnį, 18 lektorių ir 1 asistentas, turintis mokslo laipsnį). sudėtį, pokyčius nuo paskutinio vertinimo ir universiteto nubrėžtus strateginius planus, veiklos perspektyvumas yra labai didelis. Ši VV turi aiškią strateginę viziją, susijusią su MTEP veiklos plėtojimu. Vertinimo laikotarpiu įvyko dviejų savarankiškų padalinių susijungimas. Nors suprantama, kad reikėjo konsoliduoti mokslinių tyrimų temas ir nustatyti mokslinių tyrimų plėtros prioritetus ir, atrodo, su tuo buvo susidorota sklandžiai, tačiau labai svarbu, kad abiejose šios VV vietose būtų remiamos įvairios mokslinių tyrimų sritys, nes skirtingos studijų programos ir profesinio tobulėjimo veiklos, kurias organizuoja ši VV, turi būti paremtos mokslinių tyrimų veikla.

Šiek tiek abejotina, kodėl toks didelis vyresniųjų darbuotojų vienetas nepranešė apie dar daugiau didelio poveikio publikacijų ir mokslinių tyrimų finansavimo. Galbūt tai taip pat nušviečia struktūrines problemas, kurias VV SWOT analizėje įvardija kaip grėsmes (įskaitant nepakankamą dėmesį švietimo mokslinių tyrimų temoms nacionalinėse mokslinių tyrimų programose ir nepakankamą Edukologijos mokslo krypties atstovavimą nacionaliniu lygmeniu). Atrodo, kad pastaruoju metu Lietuvos kontekste švietimo moksliniams tyrimams nebuvo skiriama daug dėmesio. Tai kelia didelį nerimą, nes aukšto lygio bendrojo ugdymo plėtra labai priklauso nuo stiprių mokslinių tyrimų (žr., pvz., Suomijos ir Estijos pavyzdžius), o švietimo tyrimų rėmimas turėtų būti vienas iš nacionalinės darbotvarkės prioritetų.

Doktorantūros studijų srityje pradėtos įgyvendinti kelios vertingos iniciatyvos, įskaitant dalyvavimą tarptautiniuose tinkluose ir konferencijose bei didesnių doktorantų vadovų grupių formavimą. Tarptautinis bendradarbiavimas ir aukšto lygio užsienio mokslininkų, tokių kaip profesorius Erno Lehtinenas, įtraukimas į doktorantų kuravimą buvo labai geri strateginiai sprendimai. Doktorantūros studijų atnaujinimas ir parama doktorantams buvo reikšminga ir panaši į aukščiausio lygio šios srities mokslinių tyrimų universitetų. Tačiau šiek tiek nerimą kelia tai, kad doktorantams šalia doktorantūros studijų Lietuvoje tenka dirbti ne visą darbo dieną arba visą darbo dieną. Esant galimybei, doktorantai galėtų dar labiau įsitraukti į įvairius projektus ir mokslinių tyrimų grupes, kad jiems nereikėtų papildomai dirbti, norint save finansiškai išlaikyti.

Daugelis šios VV mokslinių tyrimų rezultatų yra puikūs. Doktorantai ir akademinio personalo nariai galėtų būti skatinami aktyviau dalyvauti aukšto lygio tarptautiniuose mastu pripažintose konferencijose ir tinkluose, tokiuose kaip EARLI (Europos mokymosi ir mokymo tyrimų asociacija) ir JURE (EARLI jaunieji tyrėjai), kad galėtų dalytis mokslinių tyrimų rezultatais ir kartu su kolegomis plėtoti naujas idėjas ir intervencijas.

Rekomendacijos, kaip tęsti ir (arba) tobulinti VV veiklą

Rekomenduojama skatinti publikavimąsi aukštos kokybės recenzuojamuose žurnaluose (ne tik žurnaluose, kurie įtraukti į WoS ar Scopus duomenų bazes, bet daugiau dėmesio reikėtų skirti žurnalų kokybei ir tarptautinei reputacijai). Reikėtų vengti žurnalų, kuriuose labai greitai ir nekokybiškai vyksta recenzavimo procesai (net jei jie įtraukti į WoS ar Scopus duomenų bazes). Šiam siūlymui gali nepritarti dabartinė mokslinių tyrimų administravimo politika Lietuvoje, kuri, atrodo, labiau orientuota į publikacijų kiekybę, o ne kokybę.

Reikėtų ne tik rengti aukštos kokybės publikacijas tarptautinei auditorijai, bet ir palaikyti bei skatinti aukšto lygio mokslinių tyrimų rezultatų publikavimą lietuvių kalba.

Nors šio vieneto darbuotojai dalyvauja tarptautiniuose tinkluose, rekomenduojama dalyvauti ir EARLI bendruomenės veikloje bei konferencijose. Pavyzdžiui, vietoj kai kurių praneštų konferencijų, tokių kaip EDULEARN, kurių mokesčiai yra dideli ir kurios suteikia tik ribotas galimybes skleisti mokslinių tyrimų rezultatus. Be vyresniųjų darbuotojų, į EARLI bendruomenę taip pat galėtų būti įtraukti doktorantai (pradedant nuo dalyvavimo EARLI jaunesniųjų tyrėjų bendruomenės veikloje).

Vieneto darbuotojams labai sėkmingai sekėsi gauti tarptautinių ir nacionalinių projektų. Kaip rekomendaciją ateičiai, šiame VV būtų galima labiau remti vadovavimą tarptautiniams projektams (ne tik reikalauti, bet ir skatinti bei remti).

Matyti, kad nuo paskutinio vertinimo doktorantams ir būsimiems tyrėjams buvo skiriama daug dėmesio. Taip pat reikėtų atkreipti dėmesį į vieneto vyresniųjų darbuotojų nuolatinio profesinio tobulėjimo rėmimą. Rekomenduojama teikti didesnę paramą straipsnių rengimui ir publikavimui didžiausio poveikio ir kokybės žurnaluose, dalyvavimui moksliniuose tinkluose ir projektų paraiškų rengimui, pavyzdžiui, EMTT dotacijoms gauti.

Apskritai doktorantai ir darbuotojai yra ambicingi ieškodami įvairių praktinių ir mokslinių problemų sprendimų. Jie yra labai atsidavę ir puikiai suvokia svarbius rezultatus. Tačiau tiek doktorantai, tiek keli darbuotojai dalyvauja įvairioje mokslinių tyrimų ir mokymo veikloje, todėl ne visada aišku, ar didelis darbo krūvis įvairiose srityse yra tvarus ilgą laiką. Kalbant apie doktorantus, rekomendacija būtų stengtis juos įdarbinti įvairiuose projektuose ir kitoje mokslinių tyrimų veikloje, kad jiems nereikėtų dirbti už akademinės bendruomenės ribų.

Kita rekomendacija - taip pat daugiau dėmesio skirti doktorantų ir vieneto darbuotojų gerovei bei ilgalaikėms akademinės bendruomenės perspektyvoms ir tikslams Darbo ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros gerinimas akivaizdžiai susijęs su Lietuvos mokslinių tyrimų konteksto struktūrinėmis sąlygomis ir apribojimais ir nepriklauso tik nuo VV.

2.6. VDU_SOC_PSI vertinamasis vienetas

| | |
|---|--|
| Institucijos pavadinimas | Vytauto Didžiojo universitetas |
| Oficialus institucijos pavadinimo trumpinys | VDU |
| Institucijos VV pavadinimas | VDU Sociologija ir psichologija |
| VV pavadinimo santrumpa | VDU_SOC_PSI |
| VV apimtis (MVDDA) | 24,63 |
| Mokslų sritis(-ys) | S 000 - Socialiniai mokslai |

MTEP veiklos kokybė pagal VV mokslų krytis (mokslų krypių grupes)

Socialiniai mokslai

| Mokslų krytis | Apimtis (MVDDA) | Įvertis (balai) |
|----------------------------|-----------------|-----------------|
| S 005 - Sociologija | 14,21 | 4 |

Pagrįstas balo pagrindimas

VV pateikė informaciją savianalizės suvestinėje ir per pokalbius su darbuotojais, kad būtų galima atlikti palyginamąjį ekspertinį vertinimą, skirtą VV veiklos rezultatams įvertinti. Sociologijos srityje VV dirba 8,68 visos darbo dienos atitiktens (VDDA) moksliniai darbuotojai, turintys mokslų laipsnius, ir iš viso 30 dėstytojų, kurie sudaro 16,60 VDDA. Nors šis santykis iškreiptas dėstytojų naudai, jis nerodo nerimą keliančios padėties. VV vizito metu Vadyba ir mokslininkai pabrėžė, kad jie padidino moksliniais tyrimais užsiimančių žmonių skaičių. Sociologijos mokslų sritis VV yra labai gero lygio, šios srities publikacijos pasirodo tarptautiniuose žurnaluose ir gerbiamose leidyklose. Publikacijos, parašytos kaip knygų skyriai ar knygos, dažniausiai išleidžiamos tarptautiniu mastu pripažintose leidyklose, tokiose kaip Taylor & Francis, Peter Lang ir Lit Verlag. Ataskaitoje išvardyti žurnalų straipsniai dažniausiai yra I ketvirčio reitinge ir turi pakankamai citatų pagal Field-Weighted Citation Impact (FWCI). Nepaisant to, tarptautinė orientacija ir leidybos patirtis yra ir turėtų būti toliau tobulinama bei stiprinama. Konferencijų pranešimai, įvardyti kaip geriausi pasiekimai, buvo perskaityti aukščiausio lygio srities renginiuose. Už nuopelnus gauti apdovanojimai yra nacionalinio ir vietinio pobūdžio. Daugelis apdovanojimų susiję su magistro darbais, juos skiria VDU. Projektų finansavimas daugiausia priklauso nuo Lietuvos mokslų tarybos ir ES fondų investicijų Lietuvoje. Tačiau HORIZON 2020 projektas HORIZON 2020 projektas užtikrina, kad VV gali sėkmingai teikti paraiškas tarptautiniams konkursiniams fondams gauti. Vertinamuoju laikotarpiu apgintos septynios disertacijos, šešios parašytos lietuvių kalba ir viena anglų kalba: Saulius Matulevičius (2020). Religinė kaita po totalitarizmo. Kultūrinė trauma ir vidinio išgydymo judėjimas posocialistinėje Lietuvoje. Ši grupė pripažįsta profesinės kalbos puoselėjimo gimtąją kalbą svarbą. Institucija pripažįsta disertacijų anglų kalba svarbą didesniajam matomumui ir referavimui, todėl šiuo metu keturi doktorantai rengia daktaro disertacijas anglų kalba, o kai kurie iš jų net įgyvendina lauko darbus užsienyje. Doktorantūros disertacijų gynimo komitetuose dalyvauja bent vienas tarptautinis tyrėjas iš užsienio universiteto.

| Mokslų kryptis | Apimtis (MVDDA)) | Vertis (balai) |
|-----------------------------|------------------|----------------|
| S 006 - Psichologija | 10,42 | 3,5 |

Pagrįstas balo pagrindimas

Toliau pateikiamas argumentų sąrašas parengtas remiantis VV pateikta informacija, vizito metu surinkta informacija ir kitais oficialiais šaltiniais. Universitete dirba 22 dėstytojai, turintys mokslų laipsnius, ir 10 tyrėjų, turinčių mokslų laipsnius. Yra 18 kitų darbuotojų ir doktorantų, susijusių su MTEP ir studijomis. Dėstytojų ir mokslų darbuotojų, turinčių mokslų laipsnius, skaičiaus santykis yra palankesnis dėstytojams, turintiems mokslų laipsnius (VDDA 20,75), palyginti su mokslų darbuotojų, turinčių mokslų laipsnius, skaičiumi (VDDA 3,50). Vertinamuoju laikotarpiu iš viso buvo apgintos 7 disertacijos šioje srityje. Kasmet doktorantūroje studijuoja nuo 8 iki 12 doktorantų. Doktorantų skaičius proporcingai atitinka katedros dydį, tačiau apgintų disertacijų skaičius yra labai kintantis, vienais metais jų būna daug, o kitais - mažai (arba visai nebūna). Apginamų disertacijų temos atitinka bendrą interesų modelį panašiose programose tiek Lietuvoje, tiek kaimyninėse šalyse. Darbai, įtraukti į geriausių pasiekimų sąrašą, yra aukštos kokybės. Iš į geriausių publikacijų sąrašą įtraukti straipsniai tokiuose žurnaluose kaip "Cyberpsychology", "Children and Youth Services Review", "International Journal of Mental Health and Addiction", "Accident Analysis and Prevention". Mokslininkai dalyvauja geriausiose tarptautinėse konferencijose, pavyzdžiui, Europos aukštųjų gebėjimų tarybos konferencijoje, Europos sveikatos psichologijos draugijos metinėje konferencijoje ir Europos trumposios terapijos asociacijos konferencijoje. Poveikis ir MTEP veiklos kokybė, kurią rodo apdovanojimai, pirmiausia yra nacionaliniai (pavyzdžiui, Lietuvos psichologijos asociacijos, tačiau taip pat ir tarptautiniai - Tarptautinės vairuotojų testavimo komisijos). Daugelis išvardytų apdovanojimų yra susiję su magistro darbais ir studentų apdovanojimais. Kai kuriuos iš jų teikia VDU. Bendra konkurso būdu gautų lėšų suma yra gera, o didelė dalis stipendijų yra ES lėšos. Psichologijos vienetą gali pasigirti 737 tūkst. eurų dotacija pagal Europos socialinio tyrimo projektą. Tai yra pagrindinė šio vieneto veiklos sritis, todėl pastebima sociologijos ir psichologijos sinergija. Kitos lėšos skirtos eismo psichologijos tyrimams, policijos pareigūnų sąmoningumo mokymui ir genetiniams alkoholizmo tyrimams. Psichologijos vienetą taip pat turi ir naudoja modernią laboratorinę įrangą. Ši įranga naudojama tiek įprastiniams tyrimams, tiek darbui su daktaro disertacijomis. Šio vieneto tyrimai taip pat gali būti laikomi svarbiais visuomenei, todėl gali būti naudinga sinergija su Sociologijos skyriumi.

VV MTEP veiklos ekonominis ir socialinis poveikis

| Vertis (balai) |
|----------------|
| 4 |

Argumentuotas balo pagrindimas

VV vykdo labai svarbius mokslinius tyrimus ir yra labai svarbus MTEP partneris ne tik akademinėje bendruomenėje. Išvardytos veiklos rūšys yra labai svarbios, tačiau dar nepasiekė išskirtinės veiklos statuso. Apskritai projektai apima gerą spektrą visuomenei svarbių mokslinių tyrimų sričių - nuo dalyvavimo nelygės, urbanizacijos ir teritorinės sanglaudos ES tyrimuose, per mokslinius tyrimus, padedančius skatinti lyčių lygybę akademinėje bendruomenėje, dalyvavimą Europos socialiniame tyrime. Apskritai nelygės, urbanizacijos ir teritorinės sanglaudos tyrimai visoje ES yra labai svarbūs siekiant skatinti socialinį, ekonominį ir aplinkosauginį tvarumą ir užtikrinti, kad visi asmenys turėtų lygias galimybes siekti sėkmės. Nustatydami veiksmingas strategijas šiems iššūkiams spręsti, politikos formuotojai gali siekti teisingesnės ir tvaresnės ateities visiems. Ekonomikos subjektų mokslinių tyrimų rezultatų ir MTEP užsakymų socialinis poveikis daugiausia susijęs su mokslinėmis publikacijomis ir jų sklaida, visuomenės informavimu ir politinėmis

rekomendacijomis, politikos santraukomis, policijai skirtomis streso mažinimo programomis, eismo sauga, pagyvenusių žmonių kognityviniais aspektais ir kitomis sritimis, susijusiomis su vykdomais mokslinių tyrimų projektais. Ji stengiasi pasiekti visuomenę ne tik mokslinių tyrimų projektais ir projektų tikslais. Ekspertų grupė norėtų pabrėžti VV tyrėjų atliekamo darbo svarbą. Šios publikacijos sudaro įrodymais pagrįstą psichologijos ir švietimo priemonių, didinančių eismo saugumą, pagrindą. Tyrėjai dalyvauja darbo grupėse, komisijose ar komitetuose, pavyzdžiui, Lietuvos socialinio darbo taryboje prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Valstybės pažangos taryboje, Lietuvos antropologų asociacijoje, Kauno miesto savivaldybėje, Lietuvos sociologų draugijoje, Lietuvos mokslų akademijoje, Lietuvos mokslo taryboje ir Lietuvos žmogaus teisių centre. VV konsultuojasi su viešaisiais ar ūkio subjektais, pavyzdžiui, Jungtinių Tautų Neįgaliųjų teisių komitetu ir Lietuvos vietos bendruomenių centrų asociacija. VV taip pat teikia tarpininkavimo ir konsultavimo paslaugas notarams, mokyklų psychologams, specialistams, dirbantiems su migrantais, vaikų ir šeimos gerovės specialistams. VV organizuoja nacionalinius renginius, kartais rengiamos tarptautinės konferencijos, pavyzdžiui, tarptautinė konferencija "Šeima, klasė ir nelygybė Vidurio ir Rytų Europoje" ir tarptautinė konferencija "Socialinis darbas su šeima: saugios visuomenės link". Mokslininkai yra gerai atstovaujami nacionalinių ir tarptautinių recenzuojamų žurnalų redakcinėse ir patariamose kolegijose, tarptautinėse darbo grupėse ir asociacijose. VV tyrėjai nuolat dalyvauja mokslinių tyrimų rezultatų populiarinimo veikloje. Populiarinimo veikla apima inovatyvius iniciatyvas, tokias kaip stalo žaidimo "GAMLEC" sukūrimas, podkastai Lietuvos nacionaliniame radijuje ir televizijoje, konferencijos paaugliams, streso valdymo paskaitos, užsiėmimai gabiems vaikams ir apie juos ir kt. Vienetas išvardė bendradarbiavimo sutartis su ūkio subjektais, pirmiausia su viešojo administravimo institucijomis.

VV MTEP veiklos perspektyvumas

Įvertis (balai)

4

Argumentuotas balo pagrindimas

VV turi labai gerą plėtros potencialą. (1) Mokslinių tyrimų produkcija aiškiai orientuota į tarptautinę veiklą. Vienetas aktyviai dalyvauja Europos Komisijos mokslinių tyrimų ir inovacijų programų (pvz., H2020, COST) finansuojamuose mokslinių tyrimų projektuose ir juos įgyvendina. Aiškios tarptautinės orientacijos moksliniai tyrimai yra labai svarbūs plėtojant žinias, skatinant tarpkultūrinį supratimą ir sprendžiant pasaulines problemas. (2) Vieneto pajėgumas pasireiškia gebėjimu pritraukti finansavimą tiek nacionaliniu, tiek tarptautiniu lygmeniu, nes VV plėtojamos temos yra perspektyvios tiek lėšų pritraukimo, tiek publikavimo aukštą poveikio koeficientą turinčiuose leidiniuose požiūriu. Be to, VV turi gerai pripažintą mokslinių tyrimų portfelį tiek nacionalinėje, tiek tarptautinėje arenoje. (3) Vienete taip pat yra pakankama kritinė masė, o tuo atveju, jei būtų padidintas tarptautiškumas (publikuojant mokslinių tyrimų rezultatus), būtų geros galimybės gauti didesnę tarptautinę finansavimą, taip pat padidinti MTEP veiklos apimtį ir lygį. (4) Pastaruoju metu į VV buvo nemažai investuota į infrastruktūrą. Mokslinių tyrimų laboratorijos yra palyginti gerai įrengtos, o įranga aktyviai naudojama fundamentiniams ir taikomiesiems tyrimams. Be to, naudojant šią įrangą rengiamos daktaro disertacijos. (5) VV turi potencialo pasiekti gerų įvertinimų. Dauguma darbuotojų priklauso 35-44 metų amžiaus grupei (35 darbuotojai) ir 45-54 metų amžiaus grupei (35 darbuotojai). VV organizacinė kultūra apima ir brandžių tyrėjų patirtį, ir jaunosios kartos entuziazmą. (6) Žmogiškųjų išteklių ir vadybos principai yra palyginti trumpi ir bendri, o tai VV atveju laikytina privalumu, nes leidžia lanksčiai veikti pasikeitus aplinkybėms. (7) VV turi labai didelį potencialą toliau plėtoti tarpdisciplininį požiūrį į mokslinių tyrimų lėšų gavimą, nes jungia ne tik psichologijos ir sociologijos, bet ir antropologijos bei socialinio darbo vienetus. (8) VV turi geros bendradarbiavimo su suinteresuotosiomis šalimis, pavyzdžiui, NVO, viešosiomis institucijomis,

vietos bendruomenėmis ir interesų grupėmis, profesinėmis sąjungomis, regioninėmis ir nacionalinėmis valdžios institucijomis, patirties. Bendradarbiavimas mokslinių tyrimų srityje su NVO yra svarbus skatinant socialiai svarbius ir paveikius mokslinius tyrimus, palengvinant žinių perdavimą ir užtikrinant, kad moksliniai tyrimai atitiktų bendruomenių poreikius ir prioritetus. Tai leidžia VV ne tik pristatyti įrodymais pagrįstas socialinės politikos iniciatyvas ir darbo programas, bet ir suteikia galimybę sėkmingai gauti mažesnio dydžio dotacijas, skirtas konkrečioms socialinėms problemoms spręsti.

Rekomendacijos dėl VV veiklos tęstinumo ir (arba) tobulinimo

Siekiant toliau skatinti tarpdisciplininius mokslinius tyrimus, VV turi labai didelį veiklos perspektyvumą toliau plėtoti tarpdisciplininį požiūrį į mokslinių tyrimų lėšų gavimą, nes jungia ne tik psichologijos ir sociologijos, bet ir antropologijos bei socialinio darbo vienetus. Sutelkus skirtingų sričių išteklius ir patirtį, tarpdisciplininiai moksliniai tyrimai gali būti veiksmingesni ir ekonomiškesni nei vienos disciplinos moksliniai tyrimai. Bendradarbiaudami skirtingų mokslo krypčių tyrėjai taip pat gali rasti naujų idėjų ir įžvalgų, kurių nebūtų buvę įmanoma įgyvendinti vienos disciplinos ribose. Tarpdisciplininiai moksliniai tyrimai, sutelkdami įvairias perspektyvas ir žinias, gali paskatinti kūrybiškus sprendimus ir novatorišką požiūrį į įsisenėjusias problemas.

Ekspertų grupė norėtų pabrėžti, kad aprašyti ir pagrįsti MTEP temas ir sritis, kurios turi būti plėtojamoms, būtų galima visų pirma atsižvelgiant į esamus pajėgumus, nebūtinai žengiant į priekį ir plėtojant naujas sritis ar prioritetus. Ši rekomendacija atitinka tai, kad VV jau dabar aktyviai dalyvauja Europos Komisijos mokslinių tyrimų ir inovacijų programų (pvz., Horizon, COST) finansuojamuose mokslinių tyrimų projektuose ir juos įgyvendina.

Nors VV publikacijos pasirodo tarptautiniuose žurnaluose ir gerbiamose leidyklose, publikacijų kokybę ir poveikį (įskaitant citavimų skaičių) būtų galima dar labiau pagerinti. VV rekomenduojama investuoti į aukštos kokybės mokslinius tyrimus, skatinti savo darbuotojus publikuoti aukščiausio lygio žurnaluose ir bendradarbiauti su kitomis institucijomis ir mokslininkais tarptautiniu mastu, kad padidintų savo mokslinių tyrimų matomumą ir poveikį.

Toliau investuoti į technologijas ir laboratorinę įrangą, nes darbas su įranga ir technologijomis gali padėti tyrėjams ne tik efektyviau atlikti eksperimentus ir plėtoti naujas idėjas, bet ir gali pritraukti pramonės ir kitų viešųjų subjektų dėmesį. Universitetai, turintys moderniausią įrangą ir technologijas, yra konkurencingesni pritraukiant aukščiausio lygio tyrėjus ir studentus. Tai gali padidinti mokslinių tyrimų kokybę ir poveikį, taip pat bendrą universiteto reputaciją.

Naujų tyrėjų kartų rengimo politikai reikia konkretnės ir konkretnės informacijos apie finansavimo mechanizmus ir novatoriškas jaunųjų mokslininkų karjeros raidos schemas. Turint konkrečią ir tikslią informaciją, galima sutaupyti laiko ir išteklių, todėl mokslininkai galės sutelkti dėmesį į mokslinių tyrimų plėtojimą ir karjeros plėtrą.

Toliau stiprinti partnerystę su pramone ir viešuoju sektoriumi. Bendradarbiavimas su pramonės atstovais suteiks galimybę susipažinti su realiomis problemomis ir ištekliais bei potencialiais finansavimo šaltiniais. Pavyzdžiui, tai galėtų apimti specialius darbuotojus ir išteklius partnerystei vadybai, taip pat mokymus ir paramą mokslininkams ir studentams, kaip bendradarbiauti su pramone ir viešuoju sektoriumi. Atviras bendravimas galėtų būti dar vienas tikslas, į kurį reikėtų investuoti. Reguliarus bendravimas gali padėti nustatyti naujas bendradarbiavimo galimybes, užtikrinti, kad abi šalys siekia savo tikslų, ir spręsti iškilusias problemas ar iššūkius.



2.7. LSMC_LSMC vertinamasis vienetas

| | |
|---|---|
| Institucijos pavadinimas | Lietuvos socialinių mokslų centras |
| Oficialus institucijos pavadinimo trumpinys | LSMC |
| Institucijos VV pavadinimas | Lietuvos socialinių mokslų centras |
| VV pavadinimo santrumpa | LSMC_LSMC |
| VV apimtis (MVDDA) | 93,00 |
| Mokslų sritis(-ys) | S 000 - Socialiniai mokslai |

MTEP veiklos kokybė pagal VV mokslų krypčių (mokslų krypčių grupes)

Socialiniai mokslai

| Mokslų kryptis | Apimtis (MVDDA) | Vertis (balai) |
|--------------------------|-----------------|----------------|
| S 004 - Ekonomika | 36,60 | 4 |

Pagrįstas balo pagrindimas

LSMC sudaro trys stiprūs vienetai, iš kurių beveik vienodo dydžio yra Ekonomika ir Sociologija. Ekonomikos grupė šiuo metu yra didžiausias VV padalinys, kuriame dirba 37 tyrėjai, todėl iš esmės tiek pat mokslų laipsnų turinčių etatinių tyrėjų dirba visą darbo dieną. Apskritai Ekonomikos grupės MTEP kokybė yra labai gera, ji sulaukia tarptautinio pripažinimo ir projekcijų. Mokslinių tyrimų grupė yra stipri tarptautinio lygmens dalyvė savo specializacijos srityje - žemės ūkio ekonomikoje ir aplinkosaugos klausimais, t. y. palyginti siauroje srityje. Jos orientacija susijusi su departamento istorija ir buvusia priklausomybe nuo Žemės ūkio ministerijos.

Vertinimui pateiktų publikacijų sąrašas atitinka grupės trajektoriją, aiškiai orientuotą į žemės ūkio ir aplinkosaugos klausimus. Į jį įtraukta 17 straipsnių (žurnaluose, indeksuojamuose CA WoS) ir Palgrave išleista knyga. Daugiau kaip 80 % straipsnių paskelbta žurnaluose, indeksuojamuose CA WoS 1 ketvirtyje, o keliais atvejais jie priklauso 10 % geriausių savo kategorijos straipsnių. Su kai kuriomis išimtimis (straipsniai *Energy Economics* arba *China Economic Review*), šie žurnalai labiau susiję su verslu ir ypač su aplinkos mokslais arba energetika nei su ekonomika. Daugelyje tarptautinių universitetų, kuriuose pirmenybė teikiama kokybei, o ne kiekybei, tokio pobūdžio publikacijos paprastai vertinamos mažiau nei žurnalai, labiau susiję su Ekonomika. Tikėtina, kad ši strategija iš dalies yra atsakas į Lietuvoje galiojančias kitų vertinimų paskatas (pavyzdžiui, ši strategija apima tokias aplinkybes, kaip publikavimas CA WoS žurnaluose pagal reitingą ir poveikio koeficientą).

Konferencijų sąrašas yra ir regioninių, ir tarptautinių renginių. Su kai kuriomis išimtimis (pvz., Europos ekologinės ekonomikos draugijos organizuojama konferencija), renginiai nėra bendro intereso (pvz., tokių asociacijų kaip Europos ekonomikos asociacija organizuojamos metinės konferencijos) ar aukščiausio lygio sričių konferencijos (pvz.)

Keletas grupės narių sulaukė plataus nacionalinių institucijų pripažinimo, o kiti gavo apdovanojimus už savo pranešimus žemės ūkio ekonomikos srityje. Apskritai atrodo, kad grupės indėlis į šią sritį yra plačiai pripažįstamas, o tai rodo, kad skyrius turi tvirtas pozicijas. Ekonomikos tyrimų grupė vertinamuoju laikotarpiu

vykdė nemažai reikšmingų mokslinių tyrimų projektų. Daugiau nei trečdalis MTEP projektų buvo konkurencingi Europos lygmeniu. Daugiau nei trečdalis MTEP projektų buvo konkurencingi Europos lygmeniu. Tokiame sąrašė yra du H2020 projektai, Horizon projektas, du Interreg projektai ir vienas COST projektas, visuose juose LSMC veikė kaip partneris Likusieji projektai, kurie taip pat nusipelno pagyrimo, buvo finansuojami nacionalinių institucijų ir buvo labai taikomojo pobūdžio. Atrodo, kad vienintelis grupės neišspręstas klausimas - vadovauti dideliems ES projektams.

Kalbant apie doktorantūros programą, vertinamuoju laikotarpiu grupėje buvo apgintos tik penkios daktaro disertacijos. Tai tikriausiai rodo, kad pirmenybė teikiama kokybei, o ne kiekybei, ir apskritai atitinka doktorantų skaičių. Laikui bėgant doktorantų skaičius didėjo, tas pats pasakytina ir apie užsienio studentus. Visas disertacijas sudarė monografijos ir jos buvo parašytos lietuvių kalba (tai prieštarauja tarptautiniams standartams). Toks formatas prieštarauja plačiausiai paplitusiai tarptautinei praktikai, pagrįstai disertacijomis, kurias sudaro trys potencialiai publikuoti darbai. Grupė stengiasi skatinti tokio tipo disertacijas, tačiau nacionalinis disertacijų formato reglamentavimas šiuo atžvilgiu suvaidino didelį neigiamą vaidmenį. Kalbant apie rezultatus, atsispindinčius metiniame MTEP veiklos vertinime, grupei priklausantis vienetas iš tarptautinių MTEP programų pritraukė beveik 1 mln. eurų, t. y. 11,9 tūkst. eurų vienam mokslo laipsnį turinčiam etatiniam tyrėjui.

Apskritai grupės veiklos rezultatai šiuo aspektu buvo labai geri. Grupė parengė mokslinių tyrimų rezultatų, dėl kurių vienetas tapo svarbiu tarptautiniu dalyviu žemės ūkio ekonomikos ir aplinkosaugos temomis.

| Mokslo kryptis | Apimtis (MVDDA) | Vertis (balai) |
|----------------------------|-----------------|----------------|
| S 005 - Sociologija | 36,46 | 4 |

Pagrįstas balo pagrindimas

Sociologija yra vienas iš LSMC vienetų, kuriame dirba 36,46 VDDA arba 41 asmuo iš visų 132 VV tyrėjų. Tyrėjai visiškai neturi bakalauro ar magistro dėstyto pareigų, todėl palyginamajame kontekste, lyginant su universitetais, jie yra mokslinių tyrimų profilio vienetas. Daugelis darbuotojų kartu su priklausymu LSMC eina dėstytojo pareigas kituose universitetuose, o tai yra rekomenduotina. Sociologijos grupės darbuotojų tarpe šiek tiek vyrauja vyresniojo amžiaus mokslininkai, padarę solidžią mokslinę karjerą tiek nacionaliniu, tiek tarptautiniu mastu. Lietuvoje yra tik dvi sociologijos doktorantūros programos, todėl LSMC yra patrauklus institutas ir jaunesniems mokslininkams. LSMC doktorantūros studijas organizuoja kartu su Vytauto Didžiojo universitetu ir Kauno technologijos universitetu.

Sociologijoje nėra specifinio profilio, bet plačiai aprėpiami visuomenės reiškiniai, o tai yra prasminga vienetai, kuris tarnauja visuomenei ir viešajam sektoriui atlikdamas daugybę funkcijų. Kai kurios vienijančios temos yra posovietinė visuomenė, gerovės valstybė ir amžius, įskaitant pagyvenusius žmones ir jaunimą.

Grupės veiklos rezultatai yra puikūs, o moksliniai tyrimai vertinami tiek nacionaliniu, tiek tarptautiniu mastu. Sociologijos tyrėjai gerai bendradarbiauja kartu ir su kitais universitetais, ypač Vytauto Didžiojo, su kuriuo dalijasi doktorantūros programa ir daugeliu darbuotojų. Jų tarptautinio bendradarbiavimo rezultatai yra puikūs, ir, atrodo, kad jie yra patrauklus ir patikimas partneris ES finansuojamuose tinkluose.

Mokslinių tyrimų finansavimas ir publikacijos yra puikaus lygio. Vieneto, kuriam priklauso grupė, išorės finansavimas 2022 m. sudarė 35 proc. biudžeto, o tai yra geras procentas. tarptautinių bendradarbiavimo projektų yra daug ir jie yra aukštos kokybės. HORIZON projektai yra didelė ekonominė vertybė, jie skiriami tik griežtos konkurencijos sąlygomis. Abiejų tokių didelės apimties projektų temos - valdymas ir pilietiškumas bei smurtas dėl lyties universitetuose ir organizacijose - yra svarbios visuomenei ir mokslui. Jie vykdomi puikiuose partnerystės tinkluose. Svarbu, kad tokiems projektams vykdyti būtų skiriama kuo daugiau išteklių,

nes jie gali lemti sėkmę ateityje, taip pat ir praėjus ilgam laikui po projekto laikotarpio pabaigos. Tačiau ir mažesnio masto projektai, tokie kaip Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros ar Vienatvės projektai, yra labai svarbūs, o įvairovė yra šio vieneto privalumas.

Publikacijų sąrašas yra įdomus ir įspūdingas savo gausa. Publikacijų išėities taškuose ir pavadinimuose pastebima tendencija orientuotis į tuos, kuriuose minima Baltijos šalis, o indėlis yra empiriškai pagrįsta diskusija apie posovietinę situaciją. Nors regioninė ir istorinė specifika yra prasminga ir dažnai yra įžanga į tarptautines publikacijas, projektai taip pat galėtų ugdyti publikavimo kultūrą, kai teoriniai ir konceptualūs pasiekimai siūlomi platesniems pagrindiniams didelio poveikio žurnalams, nes ten yra akademinis lygis, nereikėtų mandagiai pridengti pranešimo regioniniu išskirtinumu. Šiame įspūdingame sąrašė yra tarptautinių bendrų publikacijų, o teoriniai rezultatai, pavyzdžiui, iš HORIZON projektų, būtų kitas natūralus žingsnis ir atitiktų institucijos profilį, nes ji yra pakeliui į tarptautinę kompetenciją.

| Mokslo kryptis | Apimtis (MVDDA) | Įvertis (balai) |
|----------------------|-----------------|-----------------|
| S 001 - Teisė | 19,94 | 3,5 |

Argumentuotas įvertinimo pagrindimas

Remiantis vieneto ataskaita ir vizito metu pateikta informacija, Teisės srities VV yra stipri vieneto dalis, nors ji yra mažesnė nei kitos dvi, sudarančios VV. Teisės mokslo krypties darbuotojų pasiskirstymas yra geras, o mokslininkų iš užsienio nėra. Nors šiuo metu vienetas nesūlo doktorantūros studijų Teisės mokslo kryptyje (planuoja tai daryti ateityje), kitų darbuotojų ir doktorantų skaičius kitose programose atrodo didelis, įskaitant vizito metu pastebėtą doktorantą kitoje ne Teisės mokslo krypties VV programoje ir dvi vietas teisės mokslo krypties doktorantams pagal jungtinę doktorantūros programą su Mykolo Romerio universitetu, kaip nurodyta pateiktuose dokumentuose.

Mokslinių tyrimų rezultatų publikacijų sąrašas, įskaitant straipsnius, knygų skyrius ir t. t., yra stiprus nacionaliniu ir geras tarptautiniu lygmeniu ir patvirtina gana didelį tarptautinį VV pripažinimą teisės srityje. Iš tiesų, straipsniai apima išskirtines publikacijas "American Journal of International Law" (10 % geriausių publikacijų), "European Journal of Criminology" ir "Modern Law Review" arba "Energy Policy" (10 % geriausių publikacijų).

Pateiktoje medžiagoje įtrauktų konferencijų spektras yra gana įspūdingas pagal Teisės srities standartus. Pusę jų sudaro pranešimai Europos kriminologijos draugijos organizuotose konferencijose. Likusią dalį daugiausia sudaro tarptautiniai renginiai, turintys regioninę aprėptį (Rytų Europa). Vieneto nariai dėl savo mokslinės trajektorijos ir daugiausia dėl bendradarbiavimo su valdžios institucijomis gavo nacionalinių apdovanojimų ir pripažinimo, tačiau ne tarptautiniu lygmeniu. Grupė taip pat intensyviai dirbo pritraukdama lėšas iš MTEP.

Be to, vienetas dalyvavo daugelyje svarbių mokslinių tyrimų projektų nacionaliniu ir Europos lygmeniu, ypač finansuojamų pagal ES JUSTICE programą, kurių daugumai vadovavo vienetas, taip pat įgyvendinant tris ES "e-Twinning" projektus - Ukrainoje (kaip vadovaujanti organizacija), Azerbaidžane ir Turkijoje (kaip organizacija partnerė). Tačiau reikšmingų tarptautinių didelių bendrų mokslinių tyrimų projektų, tokių kaip "Horizontas 2020", nebuvo. Taip pat įvardyti keli mokslinių tyrimų apdovanojimai, tačiau kai kurie iš jų yra "geriausio darbo" apdovanojimai.

VV MTEP veiklos ekonominis ir socialinis poveikis

Įvertis (balai)

4,5

Argumentuotas balo pagrindimas

Šis VV atlieka svarbų vaidmenį visuomenėje, tiek pilietinėje visuomenėje, tiek viešuosiuose reikaluose, tiek tarptautiniu mastu. LSMC misijos aprašyme pabrėžiama, kad jie ir kuria, ir skleidžia aukšto lygio mokslo žinias Ekonomikos, Sociologijos ir Teisės srityse, siekdami įgyvendinti jomis pagrįstus viešosios politikos sprendimus ir inovacijas, stiprindami mokslo, verslo ir visuomenės sanglaudą. Ekspertų grupės vertinimu, jie puikiai atlieka šį vaidmenį. LSMC nusipelno ypatingo pripažinimo už gebėjimą suderinti specifinius Lietuvos konteksto visuomeninius poreikius ir reikalavimą išlaikyti akademinį aktualumą anglų kalba. VV dalyvauja svarbių tarptautinių organizacijų ir redakcinių kolegijų veikloje, vienetas organizuoja svarbiausias konferencijas ir renginius visose savo mokslo srityse. Tyrimų dėmesio centre - Lietuvos visuomenė, tačiau bendradarbiaudamas vienetas pasiekė lyginamąjį ir kontrastinį potencialą, leidžiantį daryti reikšmingą, patikimą poveikį visuomenei.

Siekdami tarptautinio poveikio, pavyzdžiui, darbuotojai buvo kviestiniai redaktoriai žurnaluose "Sustainability", "Agriculture", "Energy" ir patariamųjų redakcinių kolegijų nariai, pavyzdžiui, žurnale "Social Responsibility Journal". Kalbant apie tarptautines knygų serijas, pavyzdžiui, "Research in Comparative and Global Social Policy" (Policy press, Bristolio universitetas), narystė patariamojoje taryboje yra aiškus tarptautinio pripažinimo ženklas. Tokia narystė tarybose yra vertinga ir didina akademinį gebėjimą ir instituciniu požiūriu, ypač jei kontaktai nėra tik individualios pastangos.

Padalinių - Ekonomikos ir kaimo plėtros instituto, Sociologijos instituto ir Teisės instituto - profiliai yra labai skirtingi ir lemia skirtingus suinteresuotuosius subjektus, tačiau visi jie palaiko ryšius su pagrindiniais visuomenės ir tarptautiniais veikėjais. Netgi vienoje mokslinių tyrimų srityje suinteresuotųjų šalių grupės gali būti labai įvairios - tai gali būti verslo įmonės, mėsos pakuotojų advokatų grupė ar miškų ūkio institucija. Kaip svarbiausios iškyla gerovės valstybės, socialinės apsaugos, mažumų, įstatymų leidybos, teisinės sistemos ir žemės ūkio plėtros sritys. Visos šios konsultavimo pareigos yra labai sudėtingos ir gali kelti laiko panaudojimo prioritetų nustatymo iššūkį. Pavyzdžiui, Teisės srityje nacionalinis patariamasis vaidmuo yra ryškus, tačiau tokios ekspertų užduotys nelengvai perkeliamos į tarptautines mokslines publikacijas. Tačiau toks konsultacinis ekspertų darbas yra labai svarbus visuomenei, todėl dabartinis visuomenės įsitraukimo lygis yra pagirtinas, nepaisant galimos jo kainos tarptautinių akademinų pasiekimų prasme, jei tik išlaikomas aukštas akademinis lygis, kaip yra dabar.

Šiuo metu tarptautinio poveikio konsultacijas teikia Pasaulio bankas, JT, NATO, EBPO, Europos Komisija ir t. t. Tai verta dėmesio, turint omenyje, kad nacionaliniu lygmeniu VV bendradarbiauja su Seimu, Vyriausybe, Prezidentūra, Socialinės apsaugos ir darbo, Teisingumo, Žemės ūkio, Švietimo, mokslo ir sporto ir kt. ministerijomis. Potencialus augimas galėtų būti susijęs su privataus sektoriaus partneryste ir trečiojo sektoriaus pilietinės visuomenės organizacijomis.

VV MTEP veiklos perspektyvumas

Įvertis (balai)

3,5

Argumentuotas balo pagrindimas

Tarptautiniai bendradarbiavimo projektai daro didžiausią įspūdį, tačiau dar reikia šiek tiek padirbėti prie vidinės organizacijos. Neseniai įvykęs disciplininių padalinių sujungimas yra tebevykstantis procesas, todėl vis dar reikia iš naujo įvertinti, kokia kryptimi reikėtų veikti. VV yra atlikusi įžvalgią SWOT analizę ir gali tęsti šį darbą kartu su vadovybe.

VV neturi jokių bazinio lygio pareigų dėstymo srityje, tik doktorantų rengimą, tačiau ji bendradarbiauja su kitais universitetais, o tai rekomenduotina siekiant įvairiapusės aprėpties ir siekiant įdarbinti kompetenciją būsimiems mokslinių tyrimų pajėgumams. Rekomenduotina toliau tarptautiniu mastu įdarbinti jaunesnius darbuotojus ir tarptautinius doktorantus.

Siekiant visapusiškai išnaudoti tarptautinių projektų potencialą, veiklos perspektyvumas yra publikacijų srityje. Vienetas gali daugiau publikuoti aukšto reitingo pagrindiniuose socialinių mokslų žurnaluose, nes projektų mokslinių tyrimų rezultatai yra įspūdingo masto ir galėtų būti skelbiami su dar didesniu tarptautiniu užmoju. Visose disciplininėse srityse reikėtų plačiai apsvarstyti publikavimo rezultatų galimybes. Pavyzdžiui, žemės ūkio ekonomikos srityje dėmesys Kinijai yra svarbus indėlis tiek nacionaliniu, tiek tarptautiniu mastu, tačiau būtų galima apsvarstyti ir platesnę aprėptį. Konkrečioms sritims skirtos ataskaitos galėtų būti dar labiau išvystytos iki palyginamųjų publikacijų pagrindiniuose žurnaluose. Poveikis bendrosios Ekonomikos srityje dar turi būti plėtojamas. Sociologijos srityje yra galimybių rasti naujų auditorijų bendrosios sociologijos srityje, nes mokslinių tyrimų tinklai yra puikūs. Nors regioninis ir istorinis specifiškumas yra reikšmingas ir dažnai yra kelias į tarptautines publikacijas, projektai taip pat galėtų plėtoti publikavimo kultūrą, kai teoriniai ir konceptualūs pasiekimai siūlomi platesniems pagrindiniams didelio poveikio žurnalams, nes ten yra akademinis lygis, nereikėtų mandagiai pridengti pranešimo regioniniu išskirtinumu. Tarptautiniai bendri leidiniai jau yra įspūdingame sąrašė. Teoriškesniems rezultatams, gautiems, pavyzdžiui, iš Horizon projektų, reikia papildomo laiko, tačiau tai būtų kitas natūralus žingsnis ir atitiktų institucijos profilį, nes ji yra pakeliui į tarptautinę kompetenciją. Teisės leidiniai galėtų būti skirti ir žurnalams, ir tarptautinei knygų rinkai.

Disciplininiai vienetai yra idealaus dydžio, kalbant apie veiklos perspektyvumą. Apskritai patartina nesujungti vienetų prievarta, bet pasitelkti nuodugrias konsultacijas su visomis darbuotojų kategorijomis, kad būtų užtikrintas savanoriškas bendradarbiavimas ir abipusė nauda, vidinė gerovė ir sumažintas žalingas vidinis konkurencingumas. Bendradarbiavimas didesniuose tinkluose jau dabar yra pastebimas ir jau yra susiformavusi bendrų mokslinių tyrimų kultūra. Kyla pavojus, kad reformuotos organizacijos vidaus Vadyba gali atimti pernelyg daug laiko iš tikrųjų atliekamų mokslinių tyrimų, todėl labai svarbu apsaugoti vieneto darbo laiką. Naujos atlygio priemonės turėtų atspindėti pageidaujamus plėtros tikslus.

Rekomendacijos, kaip tęsti ir (arba) tobulinti VV veiklą

Siekdama pagerinti savo mokslinių tyrimų rezultatų kokybę, VV turėtų apsvarstyti galimybę orientuotis į aukštesnio lygio žurnalus, įskaitant geriausius savo srities žurnalus (pavyzdžiui, žemės ūkio ekonomikos srityje - *Energy Economics*, *American Journal of Agricultural Economics*, *European Review of Agricultural Economics*, *Journal of Agricultural Economics*, *Agricultural Economics*, *Energy Policy*, *Journal of Environmental Economics*

and Management, Resource and Energy Economics arba Review of Environmental Economics and Policy ir kt. Panašiai, bet plačiau - pagrindiniai sociologiniai žurnalai konkrečiose teminėse srityse) ir arba bendrojo intereso žurnalai (pavyzdžiui, *Europos ekonomikos asociacijos žurnalas arba dar aukštesnės kokybės leidiniai; Current Sociology, Sociologija ir kt.*)

Nors reikia atsižvelgti į žurnalų poveikio koeficientą (kuriuo, regis, vadovaujamosi vertinamojo vieneto strategijoje), jis yra neišsamus rodiklis, kuriuo galima vadovautis vien leidybos strategijoje (žr., pvz., San Francisko deklaraciją dėl mokslinių tyrimų vertinimo). Tokie sąrašai kaip Akademinių žurnalų vadovas galėtų padėti nustatyti tinkamesnius standartus. Teisės leidinių atveju tarptautinės tradicijos skiriasi, todėl kiekviena sritis turėtų atidžiai apsvarstyti savo tikslus. Kiekviena iš VV sričių turi skirtingą požiūrį į tai, kaip vertinamos knygos, todėl vienetas rekomenduojama apsvarstyti konkrečiai sričiai būdingus privalumus ir trūkumus, įskaitant visuomeninio poveikio leidinius, ir siekti leidybos strategijų įvairovės. Daugiadisciplininis vienetas turi vertinti įvairovę vertinant rezultatus ir . Kad ir kokia strategija būtų pasirinkta, ambicijų lygį reikia nustatyti aukštesnį, nes esmė yra.

Kalbant apie konferencijas, VV skatinama pristatyti pranešimus pagrindinėse svarbiausiose kiekvienos srities konferencijose, galbūt kartu kaip vienetas arba tarptautiniame tinkle, siekiant stiprinti bendradarbiavimą ir matomumą (Europos žemės ūkio ekonomistų asociacijos, Europos aplinkos ir išteklių ekonomistų asociacijos arba Žemės ūkio ir taikomosios ekonomikos asociacijų, Sociologijos ESA, ISA ir specializuotų asociacijų organizuojamuose renginiuose ir kt.)

Kalbant apie projektus, VV sustiprintų savo pozicijas vadovaudama tarptautiniams MTEP projektams.

VV vis dar turi galimybių tobulinti savo narių dalyvavimą tarptautinių mokslinių žurnalų redakcinėse kolegijose. Dalyvavimas tokių bendrovių kaip MDPI leidžiamų žurnalų redakcinėse kolegijose (arba publikavimas tokio pobūdžio žurnaluose griežtai nerekomenduojamas), nes didelė dalis mokslininkų bendruomenės reiškia susirūpinimą dėl daugelio žurnalų tarpusavio vertinimo proceso kokybės ir griežtumo. Dabartinis dėmesys Baltijos regionui Sociologijos publikacijose yra nuopelnas ir suprantamas, tačiau tyrimai čia galėtų daug prisidėti prie apibendrinančių diskusijų, nekvestionuojant konteksto svarbos.

Pageidautina, kad daktaro disertacijose būtų laikomasi tarptautinės praktikos. Ekonomikoje užtenka disertacijos, paremtos trijų potencialiai publikuotinių straipsnių anglų kalba kompiliacijomis, Sociologijoje praktika skiriasi, tačiau keturi jau publikuoti straipsniai retai kada yra standartas, ir tuomet labiau akcentuojama kiekybė nei kokybė. Monografijos lietuvių kalba turėtų išlikti galimu formatu, tačiau tai negali būti vienintelis įmanomas būdas užbaigti tarptautiniu mastu orientuotą doktorantūros kelią. Net jei šis klausimas priklauso nuo nacionalinių teisės aktų, gali būti, kad juos galima keisti arba diskutuoti su atitinkamais atstovais.

LSMC gyvuoja tik nuo 2021 m. sausio 1 d., kai po reorganizacijos Vyriausybės sprendimu buvo sujungti 3 mokslinių tyrimų centrai. Visai neseniai įvykdyta organizacinė pertvarka LSMC dar tebevyksta ir jos rezultatų dar negalima įvertinti. Atrodo, kad bendradarbiavimas tarp vienetų dar tik pradedamas vystyti, tačiau vienetai mieliau dirba pagal disciplinas arba grupėse, nepriklausančiose VV. Jei procesas nebus tinkamai valdomas ir palaikomas, kyla pavojus, kad bendradarbiavimas palaipsniui gali sukelti susiskaldymą ir nereikalingą vidinę konkurenciją, o ne sanglaudą. Dabartinę padėtį reikia persvarstyti, kad struktūra tarnautų akademiniam poreikiams, o visi tyrėjai turėtų erdvės akademiniam sąžiningumui savo specializacijos srityje. Tarpdisciplininis bendradarbiavimas yra naudingas, kai jis de facto lemia mokslinę pažangą, bet ne dėl organizacinės būtinybės formuoti didesnius vienetus. Šiam procesui reikia tam tikrų vadovybės pastangų, gerai įsiklausant į darbuotojų poreikius. Čia svarstyti keli galimi keliai, pavyzdžiui, paskatos glaudesniai bendradarbiavimui tarp vienetų arba alternatyviai - didesnė autonomija ir parama bendradarbiavimui tarptautiniu ir nacionaliniu mastu. Vieneto darbuotojai turėtų būti įsipareigoję laikytis sutartos vizijos ir būsimų veiksmų plano, kad būtų išvengta nereikalingo darbo ir konkurencijos dėl išteklių ir vadovavimo.

Atlygio priemonės turėtų atspindėti pasirinktus tikslus. Visas restruktūrizavimo procesas neturėtų atimti laiko iš tikrųjų atliekamų mokslinių tyrimų, jei jis gerai valdomas, ir tai gali būti organiškasis procesas, jei yra pakankamai atvirumo ir įsipareigojimo.

2.8. SM LSU vertinamasis vienetas

| | |
|---|--------------------------------------|
| Institucijos pavadinimas | Lietuvos sporto universitetas |
| Oficialus institucijos pavadinimo trumpinys | LSU |
| Institucijos VV pavadinimas | Socialiniai mokslai ES |
| VV pavadinimo santrumpa | SM LSU |
| VV apimtis (MVDDA) | 17,92 |
| Mokslo sritis(-ys) | S 000 - Socialiniai mokslai |

MTEP veiklos kokybė pagal VV mokslo kryptis (mokslo krypčių grupes)

Socialiniai mokslai

| Mokslo kryptis | Apimtis (MVDDA) | Vertis (balai) |
|----------------------------|-----------------|----------------|
| S 007 - Edukologija | 11,55 | 3,5 |

Pagrįstas balo pagrindimas

Edukologija yra didžiausia mokymo ir mokslo kryptis VV. Jos mokslinių tyrimų temos (sportas, fizinis ugdymas, sveikatą tausojantis elgesys ir t. t.) edukologijos srityje atitinka pagrindinį universiteto profilį. Tarp svarbių tyrimų - moralinio tapatumo ir požiūrio į dopingą sporte, vidurinių mokyklų mokinių fizinio aktyvumo, mokinių socialinių ir emocinių įgūdžių kūno kultūros srityje, paauglių fizinių įpročių tyrimai. Nors edukologija nėra pagrindinis universiteto profilis, tačiau, palyginti su kitais universitetais, tai yra vidutinio dydžio šalies mokslinių tyrimų bendruomenė. Vienetas priėmė ribotą doktorantų skaičių, šio apribojimo priežastis gali būti ta, kad doktorantūros vietų skaičius nustatomas centralizuotai. Nuo 2018 m. iki 2022 m. kasmet studijas baigė vidutiniškai du doktorantai (iš viso 11). Visos disertacijos, išskyrus vieną, buvo parašytos lietuvių kalba. Kai kuriais metais šie skaičiai prilygsta didesnių VV švietimo srities skaičiams, todėl vidutinio dydžio VV vyresniųjų darbuotojų komanda dirbo gana produktyviai.

Geriausių mokslinių tyrimų rezultatai buvo publikuoti tokiuose žurnaluose kaip European Physical Education Review (Sage), Frontiers of Psychology, Behavioral Science ir Journal of Physical health. Dauguma mokslinių tyrimų buvo bendraautorai, kai kuriais atvejais kartu su kolegomis iš kitų universitetų. 2018-2022 m. tyrimai buvo pristatyti tarptautinėse mokslinėse konferencijose užsienyje: JAV, Suomijoje, Ispanijoje, Kroatijoje, Serbijoje ir Indijoje. Nemažai darbuotojų yra mokslinių žurnalų redakcinių kolegijų nariai.

Pristatomi keli nacionaliniu mastu finansuojami projektai, kai kurie iš jų gauti kaip individualios mokslinių tyrimų dotacijos iš Vyriausybės ir Lietuvos mokslo tarybos bei Sveikatos apsaugos ministerijos. Kai kurie projektai buvo finansuojami Europos struktūrinių fondų lėšomis. Sėkmė konkuruojant dėl mokslinių tyrimų finansavimo rodo vidutinį konkurencingumo lygį nacionaliniu lygmeniu ir ribotą sąlytį su tarptautinėmis mokslininkų grupėmis.

Tiek vyresnieji, tiek jaunesnieji darbuotojai yra gavę nacionalinio lygmens apdovanojimus, pvz., Švietimo ir mokslo ministerijos apdovanojimus. Tai rodo nacionalinį pripažinimą ir svarbą Lietuvos vidaus veikėjams.

Tačiau tarptautinis pripažinimas neatsispindi tokiuose apdovanojimuose, kaip geriausio darbo prizai, garbės nario vardai, prestižinės pareigos mokslo draugijose ir panašūs apdovanojimai.

Apskritai VV mokslinių tyrimų rezultatai yra geri, tačiau yra kur tobulėti tarptautinio pripažinimo ir dalyvavimo tarptautiniuose projektuose požiūriu. VV 2023-2027 m. strateginiame plane numatyti tam tikri žingsniai, kaip tai pasiekti, pavyzdžiui, skelbti daugiau straipsnių aukštos kokybės recenzuojamuose žurnaluose ir skatinti darbuotojus dalyvauti tarptautinėse mokslinių tyrimų konferencijose ir projektuose. Doktorantai turėtų būti skatinami dalyvauti tarptautinių mokslinių asociacijų veikloje ir dalyvauti jų susitikimuose. Jie taip pat turėtų būti skatinami rašyti disertacijas anglų kalba.

| Mokslų kryptis | Apimtis (MVDDA) | Įvertis (balai) |
|-----------------------|-----------------|-----------------|
| S 003 - Vadyba | 3,95 | 3 |

Pagrįstas įvertinimo pagrindimas

VV turi specialią Vadybos srities grupę, kurią sudaro vienas tyrėjas ir šeši dėstytojai. Šiuo metu vienetas neturi nė vieno doktorantūros studento. Tai yra ir iššūkis, ir galimybė grupei plėtoti ir įtvirtinti stiprią mokslinių tyrimų veiklą Vadybos srityje.

Grupės moksliniai tyrimai pirmiausia orientuoti į įvairias svarbias ir aktualias temas, įskaitant įmonių atsakomybę, Lietuvos krepšinio interneto svetainių vertinimą, patyčias ir priekabiavimą sporte, sportininkų dvigubos karjeros vertinimą, sporto įmonių veiklą, atsižvelgiant į gyvenimo būdo motyvaciją ir įmonių socialinę atsakomybę. Nors grupės tyrimai daugiausia buvo publikuojami nacionaliniuose leidiniuose monografijų forma, grupė taip pat bendradarbiavo su šalies ir užsienio kolegomis, publikuodama straipsnius moksliniuose žurnaluose. Tai leido paskelbti keletą publikacijų Q2-Q4 žurnaluose (šaltinis: Scopus, CA WoS) ir vieną monografiją, tačiau grupei rekomenduojama siekti dažniau publikuoti publikacijas Q1 žurnaluose, kurie akademinėje bendruomenėje laikomi turinčiais didesnę poveikį.

Vienas reikšmingas grupės pasiekimas - 2018 m. išleista monografija, kurioje nagrinėjama vadybos kultūra ir įmonių atsakomybė, o tai yra svarbi ir aktuali tema šiuolaikiniame verslo pasaulyje. Grupės mokslinė produkcija, nors ir nedidelė, parodė, kad ji geba atlikti aukštos kokybės mokslinius tyrimus, kuriuose sprendžiami svarbūs Vadybos srities klausimai.

Visi penki projektai buvo įvardyti kaip geriausi vertinimo laikotarpio rezultatai, visi jie buvo finansuojami Europos struktūrinių fondų lėšomis. Finansavimo šaltiniai buvo Europos socialinio fondo lėšos, skirtos patyčių sporte tyrimams, ir Kauno turizmo tarnyba. Nors grupei pavyko užsitikrinti finansavimą savo tyrimams, daugiau finansavimo galimybių būtų naudinga, kad grupė galėtų plėsti savo mokslinę veiklą ir toliau įsitvirtinti kaip vadybos srities ekspertai.

Tarptautiniu lygmeniu grupė pristatė savo tyrimus įvairiose konferencijose, vykusiose Nyderlanduose, Čilėje, Japonijoje ir Vokietijoje, o kai kurie vieneto darbuotojai taip pat dalyvavo mokslinių žurnalų redakcinėse kolegijose. Tai rodo, kad grupė aktyviai bendradarbiauja su platesne akademinė bendruomene, kuria savo tinklus ir bendradarbiauja.

Galiausiai verta pažymėti, kad grupės moksliniai tyrimai visų pirma skirti sporto vadybai, todėl grupei gali būti naudingiau glaudžiau tapatintis su sporto mokslų sritimi. Tai galėtų apimti galimybių skelbti publikacijas sporto vadybai skirtuose žurnaluose ir dalyvauti konferencijose bei renginiuose, skirtuose šiai mokslo sričiai. Tokiu būdu grupė gali įsitvirtinti kaip pagrindiniai sporto vadybos srities ekspertai ir padaryti reikšmingą poveikį šiai mokslo krypti.

| Mokslinių krypčių grupė Mokslo srityje | Apimtis (MVDDA) | Įvertis (balai) |
|--|-----------------|-----------------|
| S 004 - Ekonomika | 2,42 | 2,5 |

Pagrįstas balo pagrindimas

VV turi grupę Ekonomikos srityje, kurią sudaro vienas tyrėjas (1,00 VDDA) ir trys dėstytojai (4,27 VDDA). Šiuo metu doktorantūros studentų nėra. Atitinkamai mokslinių tyrimų apimtis nėra didelė, geriausi mokslinių tyrimų rezultatai skelbiami nacionaliniuose leidiniuose kaip vietinei auditorijai skirtos monografijos, kurių mokslinis poveikis yra ribotas.

Šios grupės mokslinių tyrimų temos apima tokių indeksų kaip KSE, LSE ir ISE empirinę analizę, akcijų grąžą ir kintamumą besivystančiuose ir išsivysčiusiose finansų rinkose bei tvarų turizmą. Buvo išvardytos penkios reikšmingiausios publikacijos, įskaitant straipsnius, paskelbtus I-IV ketvirčio žurnaluose (šaltinis: Scopus, CA Wos), tačiau tik kelios iš jų buvo nurodytos Ekonomikos srityje. Geriausia mokslinė produkcija buvo paskelbta tarptautiniuose mokslo žurnaluose ir dažnai bendraautoriais, taip pat ir su užsienio kolegomis, pavyzdžiui, Sustainability, Sustainable Development (Scopus), Ekonomika, Technologinė ir ekonominė plėtra.

Tačiau šios grupės mokslininkai gavo nedidelį finansavimą, taip pat nebuvo gauta jokių šios mokslo krypties tyrėjų apdovanojimų ar premijų. Ekonomikos tyrėjams buvo skirta tik viena nedidelė vietinė mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros dotacija. Konferencijų pranešimų skaičius taip pat yra ribotas - tik keletas jų įvyko Vokietijoje, Slovakijos Respublikoje ir Ukrainoje.

Apskritai šios srities moksliniai tyrimai nacionaliniu lygmeniu laikomi patenkinamais, tačiau kyla klausimas, ar naudinga toliau plėtoti šią sritį kaip atskirą mokslinių tyrimų kryptį. Šios grupės rezultatai yra kuklūs, galbūt būtų naudingiau susijungti su sporto vadybos grupe ir daugiau dėmesio skirti sporto mokslą remiantiems tyrimams. Šiuo metu jau yra suformuota viena mokslinių tyrimų grupė, kuri sprendžia socialinius iššūkius, susijusius su žmogiškųjų tyrimų vadyba, todėl kyla klausimas, ar šis nedidelis vienetas turėtų pradėti plėtoti šią sritį. Todėl rekomenduojama, kad ši grupė padidintų savo mokslinių tyrimų apimtį ir išplėstų finansavimo galimybes, kad padidintų savo mokslinių tyrimų poveikį. Tai galėtų apimti daugiau tarptautinio bendradarbiavimo ryšių užmezgimą ir siekį gauti finansavimą iš įvairesnių šaltinių. Be to, grupei būtų naudinga išplėsti savo mokslinių tyrimų temas, įtraukiant Ekonomikos sričiai aktualesnes temas, daugiausia dėmesio skiriant publikavimui didelio poveikio žurnaluose.

Apibendrinant galima teigti, kad nors šiuo metu VV Ekonomikos grupės mokslinių tyrimų rezultatai yra riboti, yra galimybių juos pagerinti didinant mokslinių tyrimų rezultatus ir ieškant didesnių finansavimo galimybių. Tačiau taip pat siūloma apsvarstyti galimybę sujungti grupę su sporto vadybos grupe ir sutelkti dėmesį į sporto mokslą remiančius mokslinius tyrimus, o ne plėtoti šią sritį kaip atskirą mokslinių tyrimų kryptį.

VV MTEP veiklos ekonominis ir socialinis poveikis

| Įvertis (balai) |
|-----------------|
| 4 |

Argumentuotas balo pagrindimas

VV daugiausia užsiima taikomaisiais moksliniais tyrimais ir daro aiškų ekonominį ir socialinį poveikį, daugiausia regioniniu ir nacionaliniu, taip pat tarptautiniu lygmeniu.

Atsižvelgiant į pagrindinį VV profilį, svarbiausi socialinį ir ekonominį poveikį darantys projektai yra susiję su sveikata ir sportu, tenkinantys visuomenės poreikius, kurie atitinka pasaulines kūno kultūros, sporto ir sveikatos studijų tendencijas. Pati mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros sritis yra labai svarbi, o jos

poveikis pasireiškia veikla, kuri turi įtakos gyventojų sąmoningo elgesio gerinimui ir sveikatos išsaugojimui. Didelio meistriškumo sportininkų moksliniai tyrimai taip pat turi reikšmingą visuomeninį poveikį ne tik siaurai mokslo bendruomenei. Kelių disciplinų derinimas gali padėti pasiekti daugiakryptį poveikį, tačiau taip pat apsunkina galimybę pasiekti labiau koncentruotą, stipresnį ir platesnį poveikį. Vieni projektai daro poveikį visuomenės švietimui, kiti - kariuomenei, tačiau keli projektai daro poveikį visiems gyventojams.

VV darbuotojai vykdo įvairią konsultacinę veiklą. Jie dalyvauja kelių nacionalinių ir tarptautinių organizacijų veikloje. VV darbuotojai surengė keletą tarptautinių ir nacionalinių konferencijų. Kai kurios konferencijos surengtos kartu su išorės partneriais, pavyzdžiui, su Sporto forumu. Vyriausybei, vietos valdžios institucijoms ir Europos partneriams (ES Komisijai, Europos sveikatos vadybos asociacijai, Europos sveikatos mokyklų tinklui) buvo atliekami užsakovieji tyrimai. Taip pat buvo teikiamos paslaugos mokyklų ir mokytojų organizacijoms. Veiklą iš dalies bendrai finansavo išorės partneriai (rangovai). Efektyvių projektų temos: jaunų suaugusiųjų įpročiai, patyčios sporte (monografija), fizinio pasirengimo stebėsenos modelis, 2019 m. (ministerijos finansavimas), karo prievolininkų sveikatą lemiantys veiksniai, (vyriausybės finansavimas), moksleivių sveikatos duomenų bazė (Kauno regionas), paslėpta korupcija aukštajame moksle (Švietimo, mokslo ir sporto ministerija).

VV taip pat palaiko glaudžius ryšius su išorės sprendimų priėmėjais, atlikdamas eksperto ar patarėjo vaidmenį. Tarp partnerių organizacijų yra Lietuvos darbdavių konfederacija, Lietuvos mokslo taryba, Lietuvos tautinis olimpinis komitetas, Profesinio mokymo departamento centras, Kūno kultūros darbo grupė. Ataskaitoje paminėtos kelios bendradarbiavimo sutartys. Jos daugiausia susijusios su vietos organizacijomis (savivaldybėmis / mokyklomis), taip pat sporto asociacijomis. Kai kurie susitarimai yra be teigiamos finansinės naudos (nemokami), o kai kurie - su (ribota) teigiama finansine nauda VV. Mokslo populiarinimo paslaugos apima vaikams skirtą veiklą, vietos mokslo forumus ir aktualias paskaitas. Ši veikla orientuota į vietos aplinką ir yra gana ribota.

Apibendrinant galima teigti, kad VV palaiko glaudžius ryšius su verslo atstovais ir sprendimų priėmėjais ir vykdo įvairią konsultacinę veiklą, įskaitant dalyvavimą keliose nacionalinėse ir tarptautinėse organizacijose. Pateiktų mokslinių tyrimų praktinė reikšmė yra didelė kūno kultūros, sporto ir sveikatos studijų srityje, keli projektai skirti visuomenės poreikiams tenkinti ir atitinka pasaulines tendencijas. VV svariai prisidėjo prie nacionalinės politikos ir praktikos formavimo, ypač fizinio ugdymo, sporto ir sveikatos srityse. Tačiau neaišku, kaip šios trys skirtingos sritys sukuria sinergiją. Vadybos grupė daugiausia dėmesio skiria sporto vadybai, o ekonominių grupių dėmesys nėra toks aiškus, todėl būtų naudinga, kad būsimi projektai labiau konsoliduotųsi ir sutelktų dėmesį į svarbius visuomeninius klausimus iš skirtingų perspektyvų. Apskritai, atsižvelgiant į VV dydį ir įvairovę, ji daro didelį socialinį ir ekonominį poveikį.

VV MTEP veiklos veiklos perspektyvumas

Įvertis (balai)

3,5

Argumentuotas balo pagrindimas

Universiteto dydis ir mokslinių tyrimų pobūdis turi įtakos jo veiklos perspektyvumui. Atsižvelgdamas ir į šias sąlygas, LSU nubrėžė planus sukurti dvi strategines mokslo sritis: Fizikos ir

gerovę ir Sporto ir turizmo vadybą. Tikimasi, kad šios sritys padės Universitetui didinti akademinis rezultatus įvairiais lygmenimis, įskaitant tarptautinį, ir geriau išnaudoti unikalų Universiteto pranašumą - sporto ir sveikatos specializacijas. Vis dėlto, esant aštuonioms palyginti mažoms mokslinių tyrimų grupėms, kyla

susiskaidymo pavojus, todėl universitetas turi sudaryti sąlygas, skatinančias tarpdisciplininį ir tarpdalykinį bendradarbiavimą. Šiuo metu Ekonomikos mokslinių tyrimų grupės rezultatai yra kuklūs, todėl gali būti naudingiau ją sujungti su sporto vadybos grupe ir daugiau dėmesio skirti moksliniams tyrimams, remiantiems sporto mokslą. Mokslinių tyrimų grupė, nagrinėjanti socialinius iššūkius žmoniškųjų tyrimų vadyboje, yra gana maža ir abejotina, ar ji turėtų pradėti plėtoti šią sritį. Galbūt būtų naudingiau konsoliduoti ir aiškiau orientuoti VV.

Dabartinio akademinio personalo senėjimas taip pat laikomas grėsme vidutinės trukmės laikotarpiu. Nors doktorantų skaičius yra proporcingas personalo skaičiui, mažiau nei pusė jų planuoja siekti akademinės karjeros. Daugeliui jų patrauklesnis atrodo privatusis sektorius (pvz., steigti pradedančiąsias įmones), ir tokia padėtis kelia grėsmę jaunų darbuotojų įdarbinimui.

Dalis tyrimo buvo atlikta naudojant (tarp)nacionaliniu mastu patvirtintus klausimynus, skales ir pažangią kompiuterinę programinę įrangą. Tačiau dalyvavimas didelės apimties tyrimuose (nacionaliniu mastu reprezentatyviuose tyrimuose) yra ribotas, VV tyrėjai linkę atlikti tyrimus su mažesnėmis imtimis. Universitetas yra sudaręs bendradarbiavimo sutartis su įvairiomis sporto ir švietimo institucijomis. Šią partnerystę galima toliau plėsti ir geriau panaudoti ir moksliniuose tyrimuose. Universitetas turi prieigą prie užsienio duomenų bazių, skirtų tarptautiniams moksliniams tyrimams (pavyzdžiui, prestižinio Karolinskos instituto Stokholme), kurias ateityje būtų galima geriau išnaudoti. Tačiau VV vis dar gauna palyginti nedidelį mokslinių tyrimų biudžetą ir nepakankamą finansavimą tarptautiniams mokslinių tyrimų projektams, o tai riboja jo galimybes išnaudoti visas bendradarbiavimo galimybes. Taikomųjų mokslinių tyrimų pagal sutartis kiekis yra perspektyvus, o iš tokios veiklos gautų pajamų panaudojimas galėtų padėti remti veiklą ir labiau akademiškai orientuotose srityse.

Universiteto fizinio lavinimo, sporto ir sveikatos studijų pagrindai gerai atitinka jo veiklos perspektyvumą. Universitetas sukūrė stiprią finansinių paskatų sistemą, skirtą mokslininkų publikacinei veiklai įvertinti.

Universitetas susiduria su struktūrinėmis problemomis, susijusiomis su mokslinių tyrimų finansavimu, kaip nurodyta SSGG analizėje. Įdiegtos kelios vertingos doktorantūros mokymo iniciatyvos, įskaitant dalyvavimą tarptautiniuose tinkluose, projektuose ir konferencijose. Apskritai VV turi didelį veiklos perspektyvumą, tačiau, norėdamas pasiekti savo tikslus, jis turi spręsti finansavimo ir mokslinių tyrimų struktūros problemas ir sutelkti dėmesį į tarpdisciplininį ir tarpdalykinį bendradarbiavimą.

Rekomendacijos, kaip tęsti ir (arba) tobulinti VV veiklą

Nors socialiniai mokslai neįeina į pagrindinį LSU mokslinių tyrimų ir mokymo profilį, yra keletas tarpdisciplininių sričių, kurios susiduria su sporto mokslais. Tai visų pirma fizinis ugdymas ir sveikatos ugdymas, tačiau taip pat svarbios yra sporto ekonomika, vadybos klausimai ir sporto turizmas. Universitetas yra gerai pasirinkęs pagrindines mokslinių tyrimų kryptis, geriausiai atitinkančias jo profilį, tačiau institucijos dydis ir kiekvienoje disciplinoje dirbančių dėstytojų skaičius lemia jos galimybes. Abejotina, ar dabartinėmis sąlygomis naudinga toliau plėtoti ekonomiką kaip atskirą mokslo kryptį. Norint išlaikyti ją kaip atskirą sritį, reikia daugiau žmoniškųjų išteklių ir finansinės paramos. Tyrimų efektyvumą galėtų padidinti, jei mažesni vienetai daugiau dėmesio skirtų vidiniam bendradarbiavimui. Konkrečioms mokslinių tyrimų temoms skirtų tikslinių grupių sudarymas ir doktorantų (kartais ir magistrantų) įtraukimas yra daug žadanti iniciatyva, kurią būtų galima išplėsti iki tarpdisciplininio bendradarbiavimo. Reikia sudaryti sąlygas, kurios skatintų tarpdisciplininį bendradarbiavimą su sėkmingais biomedicinos mokslais LSU viduje. Tai galėtų būti papildomų tarpdisciplininių projektų inicijavimas, bendradarbiavimas sprendžiant mokslinių tyrimų uždavinius, bendras

duomenų rinkimas, bendradarbiavimas kuriant duomenų bazes, programinės įrangos įsigijimas, IT infrastruktūros plėtra ir pan.

Bendradarbiavimas gali apimti ir doktorantūros studijas. Dėl nedidelio konkrečios srities studentų skaičiaus organizuojamų kursų yra nedaug. Šią problemą galėtų padėti išspręsti bendras Socialinių mokslų pagrindų (pavyzdžiui, tyrimų metodologijos, statistikos ir kt.) mokymas. Toks bendradarbiavimas gali pagerinti nepalankią mažesnių vienetų (pvz., Ekonomikos) padėtį ir prisidėti prie bendros visos Socialinių mokslų srities plėtros. Atsižvelgiant į dėstytojų pasiskirstymą pagal amžių, daugiau dėmesio reikėtų skirti pakaitinių darbuotojų rengimui. Reikėtų padidinti doktorantūros vietų skaičių. Doktorantai turėtų būti skatinami rašyti disertacijas anglų kalba. Tam reikėtų sistemingesnės paramos publikuojantis tarptautiniuose žurnaluose (pavyzdžiui, daugiau leidybos, mokslinio rašymo, didelės apimties duomenų rinkimo, pažangios duomenų analizės ir kt. kursų), kalbos redagavimo paramos. Taip pat reikėtų atkreipti dėmesį į paramą vyresniojo akademinio personalo profesiniam tobulėjimui.

Pastebimas bendras didesnis lūkesčių skelbti publikacijas prestižiniuose tarptautiniuose žurnaluose poveikis. Atrodo, kad finansinių paskatų skelbti publikacijas poveikis yra stiprus. Šią daug žadančią priemonę reikėtų išlaikyti ir stiprinti. Ateityje veiklos rodikliu turėtų būti laikomas ne tik straipsnių, paskelbtų Q1, Q2 ir t. t. žurnaluose, skaičius, bet ir turėtų būti pripažįstami mokslininkai, kurie skelbia didelio poveikio (labai cituojamus) straipsnius.

Vis dar neišnaudotos galimybės stiprinti tas sritis, kuriose dar nėra tarptautiniu mastu pripažintų vyresniųjų tyrėjų. Galima svarstyti dvi žinių perdavimo formas. Perspektyvūs jaunieji tyrėjai gali būti siunčiami į pažintines keliones į kitus universitetus, kuriuose atitinkamos mokslo krypties moksliniai tyrimai yra labiau pažengę. Kita galimybė - kviesti tarptautiniu mastu pripažintus kviestinius profesorius, kurie galėtų konsultuoti VV darbuotojus.

Pagrindinė infrastruktūra yra LSU. Nors naujai įsigyta įranga (VR prietaisai, akių stebėjimo prietaisai, biologinės veiklos matavimo prietaisai) daugiausia susijusi su biomedicininiais tyrimais, ji gali būti naudojama ir socialinių mokslų tyrimuose. Įsigijus specialią programinę įrangą, skirtą socialinių mokslų tyrimams, ir aktyviau vykdant tarpdisciplininį bendradarbiavimą, gali pagerėti tyrimų sąlygos ir socialinių mokslų specialistams.

3. IŠVADOS

Bendra S3 grupės apžvalga ir rekomendacijos

Šioje paskutinėje ataskaitos dalyje pateikiama pagrindinių išvadų apžvalga ir apibendrinamos rekomendacijos dėl tolesnio veiklos gerinimo. Šioje bendroje apžvalgoje pateikiamos konsoliduotos S3 ekspertų grupės, besispecializuojančios švietimo, psichologijos ir Sociologijos srityse, nuomonės ir vertinimai.

PEV ekspertų grupės naudotos kokybės vertinimo skalės buvo svarbios vertinant vystymosi tikslų įgyvendinimą, tačiau ekspertai taip pat taikė tarptautiniu mastu mokslo bendruomenės pripažintus kokybės standartus. Todėl ekspertų grupės ataskaitoje pateiktas vertinimas atitinka šiuos visuotinai pripažintus standartus ir iš anksto nustatytus palyginamojo vertinimo kriterijus.

BENDRA MOKSLINIŲ TYRIMŲ KOKYBĖ IR JŲ TARPTAUTIŠKUMO LYGIS

Visos palyginamajame vertinime dalyvaujančios VV skyrė daug žmogiškųjų ir finansinių išteklių, kad pagerintų veiklos rezultatus ir suderintų savo tikslus ir uždavinius su ankstesnio vertinimo pasiūlymais. Beveik visi vienetai savo strateginiuose planuose nurodo, kad reikia labiau sutelkti dėmesį ir mažiau skaidyti mokslinių tyrimų sritis ir temas, konsoliduoti mokslinių tyrimų programas, tarptautiškumą ir leidybą didesnio poveikio (Clarivate/Scopus) leidiniuose. Jie stengiasi ir dažnai sėkmingai gauna finansavimą iš ES dotacijų ir (komercinių) projektų, vykdomų nacionalinėms suinteresuotosioms šalims (verslui ir valstybei). Darytina išvada, kad aukštos kokybės mokslinių tyrimų poreikio suvokimas yra aukštas.

Ši ekspertų grupė mano, kad sistemingos ir visapusiškos institucijų pastangos suderinti tradicines nacionalines ir institucines vertybes su tarptautiniais standartais yra pagirtinos. Išaugo publikacijų kiekis ir kokybė bei sėkmingai gautos mokslinių tyrimų dotacijos, taip pat (tarp)nacionalinis institucijų žinomumas ir prestižas. Tačiau tolesniam tobulėjimui gali trukdyti administracinės taisyklės ir mokslinių tyrimų praktika, kurią Paenl apibūdins kitose šios ataskaitos dalyse.

Mokslinių tyrimų kokybė

Ataskaitose pateikti moksliniai tyrimai apima labai *įvairias metodikas*, pirmenybė teikiama kokybiniais tyrimams. Siekiant padidinti aktualumą, reikėtų skatinti į temą orientuotą kokybinių, kiekybinių ir mišrių metodų tyrimų metodologijų taikymą.

Nors publikacijų, kurias Institucijos galėjo nurodyti šiam vertinimui, skaičius ribotas, *žurnalų publikacijų kokybė iš esmės yra gera*. Daugeliui VV atėjo laikas peržengti Q1 žurnalo (priklausančio 25 proc. geriausių Mokslo srities žurnalų) ribas ir orientotis į 10 proc. geriausių žurnalų. Ženkliai išaugo publikacijų užsienio (daugiausia anglų) kalba skaičius, o jei dauguma daktaro disertacijų taip pat bus rašomos anglų kalba, jaunųjų mokslininkų inkultūracija profesine socialinių mokslų leidybos kalba prasidės jau karjeros pradžioje.

Tačiau teiginys apie nacionalinės kalbos puoselėjimo poreikį taip pat yra pagrįstas. Tinkamos pusiausvyros radimas priklauso nuo to, kokio pobūdžio moksliniais tyrimais norima dalytis: pavyzdžiui, taikomųjų inovacijų rezultatai turėtų pasiekti regionines ir vietos suinteresuotąsias šalis, pavyzdžiui, politikos formuotojus, platesnę profesinę bendruomenę ar net suinteresuotus piliečius, kurie gali pageidauti skaityti iš esmės lietuvių kalba. Kita vertus, tarptautiniu mastu svarbiems mokslinių tyrimų rezultatams, kurie didina institucijų prestižą, palengvina prisijungimą prie profesinių tinklų ir jų kūrimą, reikalingi rezultatai, prieinami anglų ar bet kuria kita pasauline kalba, kurią plačiai vartoja ir atitinkama profesinė bendruomenė. VV gerai supranta kalbos problemą ir dauguma jų rado tinkamą pusiausvyrą tarp tarptautinės (daugiausia anglų, bet taip pat vokiečių, prancūzų, rusų ir ispanų kalbų) ir nacionalinės, lietuviškos rezultatų aprėpties. Tačiau institucijų namų puslapius, darbuotojų LinkedIn profilius ir oficialius kanalus socialinėje žiniasklaidoje reikia kuruoti panašiai kruopščiai ir reguliariai, nes jie dažnai dalyvauja partnerių paieškoje.

Mokymo, mokymosi ir mokslinių tyrimų sinergija

Ekspertų grupė pastebėjo, kad *mokslinių tyrimų grupės dažnai yra per mažos*, kad galėtų atlikti joms paskirtas užduotis. Dauguma sėkmingų mokslinių programų šiandien yra komandinės, tačiau atrodo, kad įsteigti ir valdyti didesnę mokslinių tyrimų grupę daugelyje VV atrodo sudėtinga, daugiausia dėl organizacinės ir administracinės pagalbos trūkumo. Jei tyrėjų ir dėstytojų santykis yra nepatenkinamas, tai stabdo tolesnę mokslinių tyrimų plėtrą.

Dėstytojai, kuriems rekomenduojama 30 proc. savo darbo krūvio skirti moksliniams tyrimams, negali to padaryti dėl didėjančio dėstyto krūvio. Mokslo darbuotojai dažnai dirba ne visą darbo dieną, o jei jų antrasis darbas nėra susijęs su panašia sritimi, jų dėmesys gali būti išsklaidytas ir jų indėlis abejotinas. Lietuvos institucijose įdarbinti užsienio ekspertai išlaiko darbo vietas savo šalyje - tokia tvarka riboja jų įsitraukimą į vietovę orientuotus tyrimus Lietuvoje. Jų įtraukimas į dotacijų paraiškas taip pat gali būti problemiškas, nes jų dalyvavimas gali prieštarauti jų interesams (ir darbo krūviui) kitoje institucijoje.

Doktorantūros mokymas

Daktaro disertacijos dažniausiai rašomos kaip monografijos ir lietuvių kalba. Siekdama didinti VV, kaip mokslinių tyrimų institucijų, tarptautinį žinomumą, ekspertų grupė rekomenduoja skatinti doktorantus rašyti disertacijas anglų ar kitomis plačiai vartojamomis kalbomis. Tai ne tik padarys tyrimus prieinamesnius platesnei auditorijai, bet ir padidins tikimybę, kad tyrimai bus cituojami tarptautinių mokslininkų. Be to, VV galėtų užmegzti partnerystės ryšius su tarptautiniais universitetais, kad būtų sudarytos sąlygos bendrai vadovauti doktorantams, o tai dar labiau sustiprintų institucijos mokslinių tyrimų tarptautinį pobūdį.

Kai kurios VV skatina teikti *publikacijomis pagrįstas disertacijas*, parengtas remiantis priimtais arba publikuotais straipsniais. Tai puiki praktika, nes publikuotų darbų kokybę prieš pateikimą tikrino recenzentai, todėl jie turi prestižinio žurnalo "kokybės ženklą".

Doktorantai kartais *dalyvauja VV mokslinių tyrimų projektuose*, daugiausia jų vadovai. Tokia praktika suteikia jiems nuolatinę mentorystę ir finansinį pagrindą jų projektams, tačiau tik tuo atveju, jei projektas, prie kurio jie pakviesti prisijungti, atitinka jų disertacijos darbą. Jei ne, įsidarbinimas mokslinio tyrimo asistentu naujoje ir nežinomoje srityje gali pasireikšti didžiuliu darbo krūvio padidėjimu. Dėstytojo pareigos taip pat gali būti sveikintinas iššūkis esamoms žinioms arba pirmas susidūrimas su nauja studijų sritimi, reikalaujančia ilgų pasiruošimo valandų. Stresas darbo vietoje, asmeninės motyvacijos ir savęs pažinimo ar įtvirtinimo problemos tampa kliūtimi tiems jauniems mokslininkams, ypač tiems, kurie yra toli nuo namų, neturi saugančios šeimos aplinkos ar draugų rato. Vadovo vaidmuo (sudėtingas profesinis vaidmuo, kurį reikia labiau pripažinti) yra labai svarbus doktorantūros mokslinių tyrimų procese. (Vokiečių kalbos terminai "*Doktorfater*" ir "*Doktermutter*" aiškiai apibūdina šį ypatingą įsipareigojimą). Doktorantūros studijų kokybė yra labai svarbi siekiant išlaikyti jaunus specialistus mokslo bendruomenėje. Kai kuriose institucijose ekspertų grupė mielai pripažino institucinį rūpinimąsi ir doktorantų bei jų mentorių problemomis. Kitose ekspertų grupė doktorantų gyvenimą vertino kaip vieną iš problemiškesnių klausimų kitaip gerai veikiančiame universitete.

INFRASTRUKTŪRA IR ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI, TARNAUJANTYS MOKSLINIAMS TYRIMAMS

Vadyba ir finansavimas

VV laimėtų konkursinių mokslinių tyrimų dotacijų skaičius ir kokybė yra įspūdingi, kaip ir ataskaitos apie sėkmingą jų įgyvendinimą. Lietuvos tyrėjai išeina užsitikrinti finansavimą savo idėjoms namuose ir yra gerbiami tarptautinių konsorcių partneriai.

Tačiau mokslinių tyrimų vadyba galėtų būti kryptingesnis. Daugelyje VV atrinktų publikacijų sąrašas kartais apima *įvairias temas, kurios laisvai susijusios su edukologija, sociologija ar psichologija*. Turint omenyje didelę šioje mokslo srityje nagrinėjamų temų įvairovę ir palyginti nedidelį mokslo darbuotojų skaičių daugumoje

institucijų, VV mokslinių tyrimų kokybę geriausiai būtų galima įvertinti pagal publikacijas, tiesiogiai susijusias su mokslo kryptimi. (Pavyzdžiui, mokymo ir mokymosi turinys, procedūros, infrastruktūra ir kokybė, mokytojų kvalifikacijos kėlimas arba ikimokyklinis mokymas, mokymosi priemonių kūrimas ir vertinimas ir t. t. - tai sritys, kurias nagrinėja švietimo srities mokslinių tyrimų žurnalai).

Dabartinio akademinio personalo senėjimas laikomas grėsme vidutinės trukmės laikotarpiu. Daugelyje VV jaunų darbuotojų įdarbinimas yra iššūkis. Nors daugumoje Institucijų doktorantų skaičius yra proporcingas personalo skaičiui, ne visi jie planuoja siekti akademinės karjeros. Daugelis jaunų specialistų patrauklesne karjeros galimybe laiko privatųjį sektorių (pvz., įsteigti pradedančiąją įmonę arba prisijungti prie tarptautinės bendrovės). Mažėjantis studentų skaičius lėmė personalo restruktūrizaciją: įdarbinti tyrėjai (o ne dėstytojai), kurie pritraukia išorės finansavimą ir tik 10 proc. savo laiko skiria dėstyti. Tačiau neatrodo, kad sumažėjęs studentų skaičius turėtų įtakos didelei institucijų siūlomų *studijų programų* ir kitų mokymo galimybių *įvairovei*. Jei darbuotojų ir studentų santykis mažėja, finansai negali būti patenkinami.

Nepakankamas valstybės finansavimas Socialiniams mokslams (pavyzdžiui, nėra pakankamai valstybės finansuojamų vietų doktorantams) yra didelė kliūtis tolesniam tobulėjimui. Santykinai žemas darbo užmokesčio lygis vertinamas kaip veiksnys, trukdantis užsienyje parengtiems jauniems tyrėjams grįžti į Lietuvą, o užsienio ekspertams - pretenduoti čia įsidarbinti. Be to, atrodo, *kad administracinio personalo mažinimas duoda priešingą rezultatą*. Kai kuriais atvejais net du trečdaliai administratorių dėl valstybės biudžeto mažinimo paskelbiami nereikalingais. Turint daug mažiau administracinio personalo tam pačiam pagalbinių darbų kiekiui, daug laiko reikalaujančios, dažnai mechaninės užduotys skiriamos aukštos kvalifikacijos akademiniam personalui. Tokia praktika gali padidinti mobilumą siekiant geriau apmokamo darbo už akademinės bendruomenės ribų.

Naujų tyrėjų kartų rengimo politikoje reikia daugiau konkrečios ir specifinės informacijos apie finansavimo mechanizmus ir novatoriškas jaunųjų mokslininkų karjeros raidos schemas. Turint konkrečią ir tikslią informaciją, galima sutaupyti laiko ir išteklių, todėl mokslininkai galės sutelkti dėmesį į mokslinių tyrimų plėtojimą ir karjeros plėtrą. Daugelis VV gali priimti ribotą skaičių doktorantų, nes doktorantūros vietų skaičius nustatomas centralizuotai. Tačiau jei finansavimas užtikrinamas iš kitų šaltinių ir (arba) studentai nori padengti savo studijų išlaidas, apribojimų nėra. Esant dabartinei ekonominei situacijai, išoriniai finansavimo šaltiniai yra riboti, todėl universitetai turėtų padėti gabiems studentams rasti finansavimo galimybę.

Nacionaliniu lygmeniu reikėtų reformuoti skatinimo sistemą, skirtą atlyginti už aukšto lygio publikacijas. Turėtų būti lengviau gauti akademinės atostogas. *Atrodo, kad šiuo metu už bendraautorystę "baudžiama" (mažiau balų už publikaciją, jei yra bendraautorijų)*. Tokia praktika neskatina vykdyti daugiadisciplininių mokslinių tyrimų.

Suskirstytas finansavimas yra priežastis, dėl kurios *kurti tarpdisciplinines* bakalauro ir magistrantūros *studijų programas* dažnai neleidžia griežtas, disciplinomis pagrįstas Lietuvos aukštojo mokslo suskirstymas. Praktiškai neįmanoma atidaryti studijų programos, kurią dėstyti (ir finansuoti) daugiau nei vienas fakultetas, arba kryžminio finansavimo akademinės ar mokslinių tyrimų programos, nors tai pačiai institucijai priklauso skirtingi padaliniai. VV, kuriose lankėsi ekspertų grupė, uoliai teikia paraiškas tarptautinėms dotacijoms gauti ir, jei jos bus sėkmingos, gali sumažinti nepakankamai finansuojamos edukologijos, psichologijos ir socialinių mokslų srities įtampą.

Dauguma VV remia dalyvavimą tarptautinėse konferencijose. Aukštos kokybės konferencijos yra svarbi keitimosi žiniomis ir ryšių užmezgimo vieta. VV dalyvavimas konferencijose yra tinkamas, nors jų kokybė galėtų būti geresnė. Čia, skyriuje apie finansavimą, ši grupė nori pabrėžti, kad tarp konferencijų, kurios pretenduoja būti mokslinėmis, yra didelių skirtumų. Ekspertų grupės nariams buvo malonu matyti kai kurių VV motyvaciją siekti pripažinimo svarbiausiuose jų studijų srities renginiuose: tuose, kuriuos remia didelės,

ilgametę patirtį turinčios profesinės organizacijos. Šiuose renginiuose atmetama daug pranešimų, tačiau jų pranešimų medžiaga yra vertingas šaltinis, kurį daugelis cituoja.

Infrastruktūra

Žmogiškoji infrastruktūra yra labai svarbi sėkmingos mokymo ir mokslinių tyrimų institucijos sudedamoji dalis. VV, kurios nebuvo priverstos iki minimumo mažinti administracinio personalo, šie specialistai remia dotacijų gavimą nacionaliniu ir tarptautiniu lygmeniu. Teikiama administracinė pagalba teikiant ir tvarkant dotacijų paraiškas nacionaliniu ir tarptautiniu lygmeniu, kuri padeda tyrėjams susitelkti į mokslinį projektą, o ne į jo administravimą.

Ekspertų grupė pastebėjo, kad visose VV *daug investuojama į infrastruktūrą*, todėl nuo paskutinio vertinimo buvo padaryta didelė pažanga. Inovatyviems stebėjimo tyrimams ir kompetencijų vertinimui galima naudotis IT infrastruktūra, bibliotekomis, statistiniais paketais, programine įranga, skirta specializuotoms sritims, prieiga prie duomenų bazių su statistine informacija, duomenų archyvais su Socialinių mokslų tyrimų duomenimis, akių sekimo, EEG, EMG ir reakcijos laiko įranga, VR technologijomis, kūdikių laboratorijomis, darbo simulatoriais, žaidimų tyrimų laboratorija, "Snoezelen" kambariu ir interaktyviais edukaciniais žaidimais. Kita vertus, kai kurie tyrėjai skundžiasi biuro patalpų trūkumu, todėl netrukus atsiras poreikis investuoti į naują infrastruktūrą, pavyzdžiui, skirtą didiesiems (elgsenos) duomenims, robotams, pokalbių robotams, papildytajai ir virtualiajai realybei.

Lietuvos STEM ir STEAM laboratorijų tinklas yra svarbus pasiekimas moksliniams tyrimams, mokslo komunikacijai ir su lytimi susijusiam vystomajam darbui (merginų ir jaunų moterų motyvavimui ir mokymui mokytis gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos profesijų). Universitetai dažnai suteikia atvirą prieigą prie šių patalpų tyrėjams iš išorės ir taip įgyja naujų bendradarbiavimo partnerių savo darbuotojams.

SOCIALINIS IR EKONOMINIS MOKSLINIŲ TYRIMŲ VEIKLOS POVEIKIS

Socialinis jautrumas yra ryškus Lietuvos socialinių mokslų bendruomenės akcentas. Šiame palyginamajame ekspertiniame vertinime dalyvaujančių VV tyrėjai vykdo įvairią konsultacinę veiklą, taip pat palaiko glaudžius ryšius su išorės sprendimų priėmėjais, atlikdami eksperto ar patarėjo vaidmenį. Jų vykdoma mokslo komunikacijos veikla yra aktuali vietos mastu, įvairi, įtraukianti ir patikima. Atrodo, kad mažesnių VV mokslininkai yra visiškai integruoti į savo artimiausią aplinką ir sėkmingai dirba jos gerinimo labui.

Šių institucijų santykiai su *vietos įmonėmis ir sprendimų priėmėjais* iki aukščiausio lygio grindžiami giliu abipusių interesų supratimu. Mokslininkai apibrėžia aktualias problemas ir stebi jų sprendimo būdus, siūlo naujas politikos formavimo trajektorijas, o jų pasiūlymai, atrodo, randa atvirą klausą. Lietuvos visuomenei atrodo, kad mokslinių tyrimų rezultatų panaudojimas yra gyvybiškai svarbus. Nors ir ne visiškai įvertinti finansavimo požiūriu, mokslinių tyrimų projektai yra autentiški ir dažnai turi vietinę ar regioninę reikšmę, be to, prisideda prie mokslo "didžiojo poveikio" kūrimo. Suderinti specifinius Lietuvos konteksto socialinius poreikius ir tarptautinio akademinio aktualumo išlaikymą nėra lengva.

Atrodo, kad VV daro teigiamą įtaką visuomenės raidai ir yra gerbiami ir už akademinės bendruomenės ribų. Atrodo, kad tiek viešasis, tiek privatusis sektorius įsiklauso, kai jie kalba. Net jei jų siūlymai ne visada tampa nutarimais, jų išvados nėra palaidotos tarp kompiuterinių bylų, bet apie jas diskutuojama ir jomis remiamasi.

Vietiniai ir tarptautiniai interesai

Lietuvos tyrėjai poveikį visuomenei laiko prioritetu, o kelios jų veiklos šiuo aspektu pastebimos dotacijų ir bendradarbiavimo sutarčių tipuose ir temose. *Vietinių ir tarptautinių mokslinių tyrimų interesų pusiausvyros ieškojimas* - tas pats klausimas, kuris aptartas kalbant apie publikacijų kalbas, - yra aktualus ir šiuo atveju. Daugelyje šios ekspertų grupės apžvelgtų publikacijų aptariamos Lietuvos problemos, dažnai nesusijusios su

Europos ar pasaulio problemomis. Kai kurie straipsniai, kurie pretendavo į mokslinių tyrimų rezultatus, skambėjo kaip kreipimasis vietinės reikšmės tema. Akivaizdu, kad mokslinių tyrimų vadyba dažnai pasiduoda akademinėi pasirinkimo laisvei.

Vadovaudamiesi liberaliomis akademinėmis tradicijomis, dauguma VV suteikia teisę tyrėjui nevaržomai rinktis tyrimo temą. Atrodo, kad sistemingos, kaupiamosios mokslinių tyrimų darbotvarkės, nukreipiančios juos į tarptautiniu mastu svarbius, didelės apimties, galiausiai longitudinalinius tyrimus, trūksta. Be noro atsižvelgti į tyrėjų interesus ir ambicijas, racionalizavimo trūkumo priežastis gali būti finansavimas. Kiekvienais metais (tarp) nacionalinių agentūrų, kurios suteikia finansinį pagrindą ir taip nustato akademinio darbo darbotvarkę, paraiškų dėl dotacijų dokumentuose nurodomos naujos temos. Neatrodo, kad jos būtų palankios ilgalaikiai, ilgesnei veiklai, trunkančiai kelis dotacijų skyrimo laikotarpius. (Vis dėlto atrodo, kad ši tendencija keičiasi pagrindinių Europos mokslinių tyrimų rėmimo priemonių atveju. Pavyzdžiui, ES finansuojamoje programoje HORIZON 2020 m. ir 2023 m. dotacijose numatytos lėšos tęstiniams moksliniams tyrimams, skirtiems socialiai pažeidžiamoms bendruomenėms skatinti).

Vis daugiau VV narių pasiekia *tarptautinį pripažinimą* ir yra išrenkami į prestižinius postus mokslinėse draugijose. Tačiau apdovanojimai už geriausią darbą ir vadovaujančios pareigos asociacijose (narystė tarptautinių asociacijų vykdomosiose valdybose arba narystė redakcinėse kolegijose ar konsultanto vaidmuo mokslo žurnaluose) vis dar reti.

Pradėtas *mokymo tarptautiškumo* didinimas įdarbinant užsienio mokslininkus ir dėstytojus bei priimant užsienio (doktorantūros) studentus. Šios pastangos yra svarbios, nes jos nukreipia europines ir pasaulines idėjas į studijų programų programas ir praturtina institucijos mokslinių tyrimų kultūrą. Tačiau įdarbinimo procesų sėkmė labai skiriasi. Ekspertų grupė susitiko su atsidavusiais užsienio ekspertais, kurie gerai išmanė instituciją, į kurią atėjo dirbti, ir turėjo planų, kaip ją toliau tobulinti. Ekspertų grupė taip pat stebėjo užsienio ekspertus, kurie "pagerbė vietą savo buvimu" internetu ir nuolat rašė tekstą, kol ekspertų grupės nariai ten buvo. Buvimas internete yra naudingas, jei jis prasmingas. Ekspertų grupė tikisi, kad šie užsiėmę specialistai ras sau tinkamą vaidmenį institucijos, kuri pakvietė juos prisijungti prie savo gretų ne visą darbo dieną, internacionalizacijos procese.

Plėtros potencialas

Vertinant vienetų veiklos perspektyvumą buvo remiamasi jų strateginiais planais, akademinio personalo sudėtimi, žmogiškųjų išteklių valdymu ir infrastruktūra. Planų įgyvendinimui padeda skatinimo sistema (piniginis atlygis, papildomas mokslinių tyrimų laikas) už aukšto lygio mokslinius rezultatus ir publikacijas. Įdiegta keletas vertingų doktorantūros mokymo iniciatyvų, įskaitant dalyvavimą tarptautiniuose tinkluose, projektuose ir konferencijose. Ekspertų grupė palankiai vertina VV pateiktų SSGG analizių sąžiningumą ir atvirumą.

Ekspertų grupė įsitikino institucijų motyvacija ir išradingumu tęsti plėtrą ir įveikti administracinius ir finansinius sunkumus, kurie gali trukdyti įgyvendinti jų planus. Valstybės partnerystė yra labai svarbi keičiant taisykles, kurios akivaizdžiai pasirodė netinkamos (pavyzdžiui, mokslinių tyrimų sričių suskirstymas į dalis, kelių autorių darbų įvertinimas žemesne kategorija, daugiadisciplininės publikacijos - ir su ja susijusios finansinės išmokos - priskyrimas tik vienam iš dalyvaujančių leidinių ir t. t.). Tikėkimės, kad pervargę ir nepakankamai apmokami - du būdvardžiai, kurie dažnai vartojami kalbant apie mokslininkus, - bus praeities prisiminimas, kai Lietuvoje bus surengtas kitas palyginamasis vertinimas.

S3 GRUPĖS REKOMENDACIJOS

Dauguma VV tirtų aukštųjų mokyklų turi didelį plėtros potencialą, tačiau, norėdamos pasiekti savo tikslus, jos turi spręsti finansavimo, personalo ir mokslinių tyrimų vadybos klausimus ir sutelkti dėmesį į tarpdisciplininį ir tarpdalykinį bendradarbiavimą.

Karjeros vystymas ir žmogiškųjų išteklių vadyba

Senstantis personalas ir sunkumai įdarbinant naujus tyrėjus ir dėstytojus - pagrindinė daugelio VV problema - gali būti įspėjimas: ši sritis nėra patraukli jauniems ar patyrusiems talentams. Kadangi tai iš esmės yra finansavimo problema, susijusi su politiniais sprendimais, VV gali nepajėgti padidinti darbo vietos patrauklumo vien tik pergrupuodamos savo kuklius išteklius ir pertvarkydamos profesinius vaidmenis. Reikia ir didesnės bei lanksčios valstybės paramos.

Administracinio personalo mažinimas gali būti ne išeitis siekiant stabilesnio finansavimo. Iš tiesų, administratoriai gali būti naudingi pildant ir valdant dotacijas, taigi jie prisideda prie institucijos finansinio stabilumo. Kai aukštos kvalifikacijos mokslininkas atsiduria prie kopijavimo aparato arba, neturėdamas pagalbos, yra priverstas koduoti šimtus apklausos lapų, prarandama ne tik motyvacija, bet ir talentas. Administratoriai savo organizaciniais ir vadybos įgūdžiais gali padėti mokslinių tyrimų projektams ir taip optimizuoti mokslininkų darbo krūvį.

Tarpdisciplininiai moksliniai tyrimai siekiant darbuotojų sanglaudos ir matomumo

Daugiau tarpdisciplininių mokslinių tyrimų projektų lemia didesnę personalo sanglaudą ir matomumą. Todėl ekspertų grupė ragina institucijos komandas, kurių portfeliuose yra kelios Socialinių mokslų sritys, remti šią praktiką. Sutelkus skirtingų sričių išteklius ir žinias, tarpdisciplininiai moksliniai tyrimai gali būti veiksmingesni ir ekonomiškесni nei vienos srities moksliniai tyrimai.

Bendradarbiaujant skirtingų mokslo krypčių mokslininkams taip pat galima rasti naujų idėjų ir įžvalgų, kurių nebūtų įmanoma įgyvendinti vienos disciplinos ribose. Tarpdisciplininiai moksliniai tyrimai, sujungdami įvairias perspektyvas ir žinias, gali paskatinti kūrybiškus sprendimus ir novatorišką požiūrį į įsisenėjusias problemas.

Taip pat gali tekti persvarstyti *mokslinių krypčių skirstymą*. Pavyzdžiui, Ekonomikos ir vadybos suskirstymą lemia Lietuvoje patvirtintos mokslo krypčių klasifikacijos. Mūsų rekomendacija - persvarstyti šį suskirstymą ir skatinti vadybos ir ekonomikos srityje dirbančius mokslininkus bendradarbiauti ateityje. Taip pat būtų tikslinga šias dvi sritis sujungti į vieną strateginę mokslo kryptį, kad būtų išvengta fragmentacijos.

Atviras mokslas

Ekspertų grupės rekomenduoja Institucijoms remtis tokiais skatinamaisiais pavyzdžiais, kaip CLARIN-LT, ir diegti atvirąjį mokslą, įskaitant FAIR duomenų kuravimą pagal visuotinai pripažintas normas ir protokolus. Tokia mokslo vadybos kokybė turi būti vertinama per institucinę atlygio sistemą.

Parama doktorantų gyvenimui ir darbui

Doktorantai turėtų būti aktyviau *įtraukiami į VV mokslinių tyrimų projektus* ir inicijuojami į profesinės srities tinklą. Stebėti mokslinių tyrimų dotacijos paraiškos rengimo etapus, jos apdorojimą, galimą perkonceptualizavimą ir realizavimą yra neįkainojama patirtis jaunam mokslininkui. Vis dėlto šis dalyvavimas turėtų būti reguliuojamas, kad nesukeltų pernelyg didelio krūvio ir ankstyvo perdegimo.

Psichologinė pagalba sprendžiant su doktorantūros studijomis susijusias problemas turėtų būti teikiama ir studentams, ir vadovams. Pirmuoju atveju streso šaltinius galima pašalinti praktinėmis priemonėmis (prieinamesnėmis ir didesnėmis stipendijomis, pigiu studentų būstu, aiškiai apibrėžtu ir niekada neviršijamu darbo krūviu). Tačiau visada bus atvejų, kai gali būti siūloma ilgalaikė psichoterapija. Vadovams ir mentoriams metodinė pagalba gali apimti supažindinimą su koučingo praktika, taip pat psichologinę pagalbą, padedančią palaikyti, bet ne pernelyg saugoti jų globojamus studentus.

Jaunoms mokslininkėms reikia papildomo dėmesio, kad jos galėtų susidoroti su psichologinėmis kliūtimis, kylančiomis dėl su profesija susijusių prietarų. Reikėtų remti jų galimybes siekti karjeros auginant vaikus. Kad

jos galėtų sėkmingai tęsti doktorantūros studijas, reikia lanksčių darbų ir egzaminų pateikimo terminų, taip pat studijų laikotarpio pratęsimo dėl nėštumo ir mažų vaikų motinoms.

Tarptautiniai profesiniai ryšiai

Personalo tarptautiškumas

Universiteto tarptautinį reitingą gali sustiprinti tiek užsienio mokslininkų įdarbinimas, tiek doktorantų iš užsienio įdarbinimas. Šie pokyčiai taip pat gali padidinti institucijos mokslinių tyrimų daugiakultūriškumą dėl mokslinių tyrimų temų įvairovės.

Atlyginimų skirtumai tarp *vietinio ir "importuoto" mokslininko yra sunkiai valdoma situacija*. Atrodo, kad užtikrinti nuolatinį talentingų ir kvalifikuotų tyrėjų tiekimą yra pagrindinė problema, su kuria turi susidurti aukšto lygio mokslinių tyrimų institucijos visame pasaulyje. Pritraukti tarptautinių doktorantų, podoktorantūros studentų ir tyrėjų gali pavykti tik mokant konkurencingus atlyginimus ir mokant jiems išmokas, nes mokslinių tyrimų infrastruktūra ir įkvepiančios dėstytojų ir tyrėjų bendruomenės jau yra daugumoje Lietuvos universitetų, kuriuos apėmė ši ekspertų grupė.

Mokslinių tyrimų rezultatų skelbimas

Kaip jau buvo pabrėžta anksčiau, publikacijų kalba *kelia* prioritetų klausimą. Todėl Institucijos *leidybos strategija* turėtų apimti dalijamų rezultatų žanrų ir kalbų planavimą. Moksliniai straipsniai, pranešimai konferencijose, skyriai studijų rinkiniuose ir straipsniai žiniasklaidoje anglų ir lietuvių (ir kitomis atitinkamomis kalbomis) turėtų būti planuojami jau mokslinių tyrimų programos pradžioje. Siekiant tarptautinio matomumo, reikia nuolat rengti autorinius tekstus anglų kalba ir, jei reikia, į juos įtraukti namų puslapius ir socialinės žiniasklaidos kanalus. Į atsakomybę už profesinės kalbos lietuvių kalba plėtojimą taip pat turėtų būti atsižvelgiama visais mokslo komunikacijos lygmenimis.

Daugelyje VV publikacijos tarp tyrėjų pasiskirsto netolygiai. Todėl darbuotojams turėtų būti sudarytos sąlygos naudotis *pažangaus akademinio autorinio rašymo mentorystės ir kalbos redagavimo paslaugomis*. Publikacijose turėtų būti intensyviau išnaudojama plati prieiga prie (tarp)nacionalinių duomenų bazių.

Bendraautorystė turėtų būti laikoma akivaizdžiu mokslinio darbo būdu, o ne menkinama balus dalijant publikacijos bendraautoriams. Šią praktiką reikėtų rimtai persvarstyti, nes ji trukdo sąžiningai ir etiškai tirti ir skelbti tam tikras temas (neiškiriant iš autorių sąrašo, pavyzdžiui, jaunų mokslininkų, kurių indėlis buvo esminis). Pavyzdžiui, gamtos moksluose ir medicinoje daugelyje straipsnių yra daugiau nei 10 (kartais net daugiau nei 50) bendraautorių, nes mokslinių tyrimų temos pobūdis reikalauja koordinuotų daugelio institucijų ir asmenų pastangų. Socialiniuose moksluose tarptautinės apklausos, įgūdžių ir gebėjimų palyginamieji tyrimai ar ugdymo metodų poveikis tam tikroms kompetencijų sritims neįmanomi be nuolatinių asmenų, kurie teikia būtiną ir atpažįstamą indėlį, pastangų.

Taškų paskirstymas tarp autorių mažina tarpdisciplininį bendradarbiavimą ir gali turėti neigiamą poveikį ir tarptautiniams mokslinių tyrimų tinklams, nes mokslininkai baudžiami už tai, kad publikuoja kartu su kitais. Mokslinių tyrimų veikla yra daugiakultūrinė ir tarpdisciplininė, atitinkanti ES mokslinių tyrimų kvietimus, kuriuose pirmenybė teikiama epistemologinių, koncepcinių ir metodologinių požiūrių įvairovei, o tai dažnai reikalauja, kad bendraautoriais dalyvautų skirtingų mokslo krypčių specialistai. Ekspertų grupė primygtinai rekomenduoja persvarstyti taškų išskaičiavimo iš bendraautorių darbų autorių praktiką.

Siekdamos užtikrinti aukščiausią leidinių kokybę, VV turėtų pirmenybę *teikti žurnalams, kurie yra plačiai gerbiami ir pripažinti dėl to, kad laikosi geriausios redakcinės praktikos*. Jos turėtų vengti vadinamųjų "grobuoniškų" žurnalų, kurie ima didelius straipsnių tvarkymo mokesčius ir taiko žemesnius standartus, keliančius abejonių dėl patikimumo. Jų dideli straipsnių tvarkymo mokesčiai apima greitą publikavimą, tačiau mokslo bendruomenė į tokius straipsnius paprastai neatsižvelgia.

VV turėtų aktyviai siekti *dalyvauti tarptautinėse gerbiamų mokslo organizacijų konferencijose*, o kai trūksta lėšų, turėtų būti remiami tie darbuotojai, kuriuos jos priima. Šiuose renginiuose paprastai keliami aukštesni kokybės reikalavimai, o atmetimų skaičius taip pat didesnis. Tačiau dėl pranešimų matomumo, referatų ir kontaktų užmezgimo galimybių verta dėti parengiamąsias pastangas ir patirti išlaidų.

Taip pat reikėtų vengti "*grobūniškų konferencijų*", organizuojamų pelningose vietose ir siūlančių viliojančias socialines programas. Jos atrodo kaip mokslinės konferencijos, tačiau jose nenumatyti tinkami atrankos kriterijai ir pranešimų redakcinė kontrolė. Jų rengiamų konferencijų pranešimų medžiagą mokslinė bendruomenė paprastai ignoroja (didelės apimties, pilno teksto tomai, nes dalyviai turi sumokėti už įtraukimą ir visada įtraukiami, neatsižvelgiant į kokybę, jei mokestis sumokamas).

Siekiant toliau plėtoti mokslinių tyrimų kompetenciją, rekomenduojama, kad VV darbuotojai aktyviai dalyvautų žurnaluose kaip *recenzantai ar redaktoriai* ir siektų būti išrinkti *profesinių asociacijų* ar jų specialiųjų interesų grupių (SIG) *akademinių ar administracinių tarybų nariais*. Kelios tarptautinės draugijos turi jaunųjų tyrėjų SIG grupes (pavyzdžiui, Europos mokymosi ir mokymo tyrimų asociacijos (EARLI) JURE grupė).

Finansavimas: lengvesnė prieiga, lankstesnės dotacijos

Mokslinių tyrimų projektų organizavimą ir įgyvendinimą gali palengvinti greitesnė prieiga prie Mokslinių tyrimų tarybos lėšų, kurių reikėtų prašyti remti *ne tik fundamentinius, bet ir taikomuosius mokslinius tyrimus*. Švietimo srityje tokie projektai gali turėti tiesioginį poveikį mokyklų darbui ir dar labiau padidinti VV socialinį poveikį, paremti pagrindinę universiteto misiją.

Patartina ir toliau *investuoti į technologijas ir laboratorinę įrangą*, nes darbas su įranga ir technologijomis gali padėti tyrėjams ne tik efektyviau atlikti eksperimentus ir plėtoti naujas idėjas, bet ir gali pritraukti pramonės ir kitų viešųjų subjektų dėmesį. Universitetai, turintys moderniausią įrangą ir technologijas, yra konkurencingesni pritraukiant aukščiausio lygio tyrėjus ir studentus. Tai gali padidinti mokslinių tyrimų kokybę ir poveikį, taip pat bendrą VV reputaciją.

Ekspertų grupė ragina toliau *stiprinti partnerystę su pramone ir viešuoju sektoriumi*. Bendradarbiavimas su pramone suteiks galimybę susipažinti su realiomis problemomis ir ištekliais bei potencialiais finansavimo šaltiniais. Toks bendradarbiavimas taip pat padeda mokytis, kaip valdyti partnerystę arba kaip užmegzti ryšius su pramone ir viešuoju sektoriumi. Nuolatinis Lietuvos mokslo bendruomenės iššūkis yra mokslinių tyrimų rezultatais pagrįstų viešosios politikos sprendimų ir inovacijų įgyvendinimas darniai bendradarbiaujant mokslo, verslo ir socialinės gerovės dalyviams.

Atviras bendravimas galėtų būti dar vienas tikslas, į kurį reikėtų investuoti. Reguliarus bendravimas gali padėti identifikuoti naujas bendradarbiavimo galimybes, užtikrinti, kad abi šalys siekia savo tikslų, ir spręsti iškilusias problemas ar iššūkius.

Iš SWOT dokumentuose nurodytų kliūčių sunkiausiai įveikiamos problemos atrodo galimas darbuotojų *trūkumas* dėl išėjimo į pensiją ir mažėjantis magistrantūros programų skaičius, dėl kurio gali sumažėti kandidatų į daktaro laipsnį, nes jos daugiausia priklauso nuo turimų lėšų, o ne tik nuo Institucijų ambicijų.

Siekdama spręsti problemas, susijusias su nepakankamu valstybės finansavimu Socialiniams mokslams, ekspertų grupė rekomenduoja VV aktyviai įsitraukti į *advokacijos veiklą*, kad politikai ir platesnė visuomenė geriau suprastų socialinių mokslų tyrimų svarbą visuomenei. VV-s institucijos, veikiančios toje pačioje mokslo srityje, taip pat galėtų ieškoti galimybių bendradarbiauti su kitomis akademinėmis institucijomis ir mokslinių tyrimų organizacijomis, kad padidintų savo advokacijos pastangų poveikį.

